

Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus

Tehtäväpaketti suomi toisena kielenä -opetukseen

Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus

Tehtäväpaketti suomi toisena kielenä -opetukseen

EKKO

Päivi Laine, Soila Merijärvi, Minna Maijala, Maarit Mutta, Mareen Patzelt,
Salla-Riikka Kuusalu, Leena-Maria Heikkola ja Riikka Ullakonoja

**TURUN
YLIOPISTO**

Turku 2026

KONEEN SÄÄTIÖ

Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus

Tehtäväpaketti suomi toisena kielenä -opetukseen

Kirjoittajat:

Päivi Laine, Soila Merijärvi, Minna Maijala, Maarit Mutta, Mareen Patzelt, Salla-Riikka Kuusalu, Leena-Maria Heikkola ja Riikka Ullakonoja

Turun yliopisto
Kieli- ja käännöstieteiden laitos
20014 Turun yliopisto

Kansi:
Soila Merijärvi, Canva

Kuvat:
Soila Merijärvi, Canva

Taitto:
Soila Merijärvi ja Päivi Laine

Turku
ISBN: 978-952-02-0755-7

Oppimateriaalit ovat syntyneet Koneen Säätiön (apurahan numero: 202006277) antaman arvokkaan tuen ansiosta. Kiitämme säätiötä lämpimästi.

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons BY-NC-SA 4.0 Kansainvälinen -käyttöluvalla. Tarkastele käyttö lupaa osoitteessa <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

SISÄLLYS

OPPIMATERIAALIN KÄYTTÄJÄLLE

TAITOTASO: A1–A2

- Ekologinen ulottuvuus: Ekotreffit
- Kulttuurinen ulottuvuus: Tapojen tarinat
- Sosiaalinen ulottuvuus: Kymmenen tärkeää asiaa
- Sosiokulttuurinen ulottuvuus: EKKO-puu
- Taloudellinen ulottuvuus: Ekologinen ostoslista
- Holistinen tehtäväkokonaisuus: Kyltti huomiselle

TAITOTASO: A2–B1

- Ekologinen ulottuvuus: Tulevaisuuden elinympäristöt
- Kulttuurinen ulottuvuus: Haastattelut monikielisyydestä
- Kulttuurinen ulottuvuus: Kulttuurista perinnöksi
- Sosiaalinen ulottuvuus: Tunteet kuuluviksi
- Taloudellinen ulottuvuus: Boikotin jäljillä
- Holistinen tehtäväkokonaisuus: Globaalista paikalliseen
- Holistinen tehtäväkokonaisuus: Kestävyysspäiväkirja

TAITOTASO: B1–B2

- Ekologinen ulottuvuus: Merten muoviroska
- Ekologinen ulottuvuus: Metsän monet äänet
- Ekologinen ulottuvuus: Vetoamus luonnon puolesta
- Kulttuurinen ulottuvuus: Salakielen murtaminen
- Sosiaalinen ulottuvuus: Arjen esteet
- Taloudellinen ulottuvuus: Demokraattinen talous
- Taloudellinen ulottuvuus: Kestävää matkailua
- Holistinen tehtäväkokonaisuus: Väittely tulevaisuudesta

OPPIMATERIAALIN KÄYTTÄJÄLLE

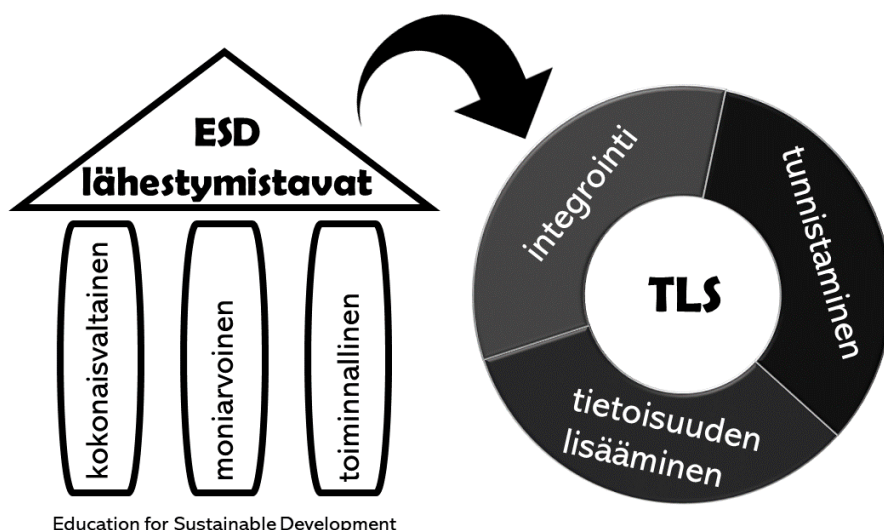
Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus: Tehtäväpaketti suomi toisena kielenä -opetukseen kokoaa Eettisesti kestävä kielten opetus -hankkeen (EKKO) julkaisemat kielikohtaiset tehtäväkokonaisuudet yhteen teokseen. Julkaisun tarkoitus on helpottaa tehtävien käyttämistä ja niiden periaatteisiin voi tutustua lyhyesti tehtäväpaketin alussa. Lisää tehtävien lähtökohdista ja hankkeen tutkimuksista voi lukea teoksesta [Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus](#) ja hankkeen [verkkosivuilta](#). Iloa ja intoa kielten opetuksen ja kestävyyskasvatuksen yhdistämiseen!

Oppimateriaalien kehittäminen EKKO-hankkeen tavoitteena

Kielten opetus on vahvasti sidoksissa ympäröivään maailmaan, ja globaalit muutokset, kuten ilmastonmuutos ja maahanmuutto, ovat asettaneet myös kielten opetuksen uusien haasteiden eteen. Eettisesti kestävä kielten opetus -hankkeen (EKKO, Koneen Säätiö 2021–2025) lähtökohtana oli kysymys, miten kestävä kehityksen periaatteita voidaan edistää kielten opetuksessa ja kielten opettajien koulutuksessa. Tutkimustavoitteiden lisäksi keskeinen tavoite oli kehittää tutkimustietoon perustuvia kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista edistäviä ja oppijoita osallistavia toimintamuotoja. Kun hanke käynnistyi vuonna 2021, kielten opetuksen ja oppimisen kentällä ei ollut juurikaan tarkasteltu, millainen rooli kielten opetuksella voisi olla kestävä kehityksen tavoitteiden edistämässä. Hankkeen aikana aiheeseen liittyvä tutkimustieto on kuitenkin lisääntynyt merkittävästi. Kestävyyskasvatuksen rooli on viimeisen kymmenen vuoden aikana vahvistunut myös suomalaisessa koulutuksessa. Esimerkkinä tästä voisi mainita Opetushallituksen (2021) laatiman kestävä kehityksen oppaan, jossa avataan kestävä kehityksen sisältöjä ja annetaan neuvoja, materiaaleja ja esimerkkejä siitä, miten kestävyyskasvatusta voi huomioida opetuksessa globaalikasvatuksen sekä toiminnan omistajuuden ja yksilöiden osallisuuteen liittyvien kysymysten kautta. Tutkimusten mukaan kestävyysaiheiden integrointi käytännön opetukseen on osoittautunut haasteellisesti erityisesti kielten opettajille. Tämän vuoksi on tärkeää kehittää konkreettisia oppimateriaaleja, joiden yhdistäminen opetukseen on vaivatonta.

Kestävän kielten opetuksen tavoitteena on yhdistää kielen oppimisen ja kestävän kehityksen tavoitteet sekä edistää oppijälhtöisyyttä, muutostoimijuutta ja reflektointia, jotka ovat kestävyyskasvatuksen (*Education for Sustainable Development*, ESD) keskiössä. Kestävyyskasvatus on UNESCO:n (2018) kehittämä käsite, ja sen rooli on keskeinen kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Kestävyyskasvatus juurruttaa kestävyystavoitteet kaikkiin koulutuksen osa-alueisiin. Sen toteutusperiaatteiden mukaisesti oppiminen on elinikäinen prosessi, joka vahvistaa kokonaisvaltaisesti kognitiivisia, sosiaalisia, emotionaalisia ja käyttäytymiseen liittyviä taitoja. Kestävyyskasvatus on kokonaisvaltainen lähestymistapa oppimiseen, ja se edistää kestävän kehityksen tavoitteita hyödyntämällä toiminnallisia ja oppijakeskeisiä menetelmiä, opiskelijoiden aktiivista roolia sekä vuorovaikutusta vertaisryhmien ja yhteisöjen kanssa. Kielten opetuksen erityinen merkitys kestävyyskasvatuksessa on vahvistaa oppijoiden kykyä ymmärtää ja arvostaa kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä toimia kulttuurien välittäjinä, mikä korostuu myös eurooppalaisen viitekehyksen tavoitteissa.

Tässä kirjassa esitellyt materiaalit perustuvat EKKO-hankkeen aikana kehitettyyn kestävästä kehitystä edistävään kielten opetuksen malliin (*Transformative language teaching for sustainability*, TLS, kuvio 1), jossa yhdistetään kielten opetuksen ja kestävyyskasvatuksen tavoitteita. Lähtökohtana on kestävyyskasvatuksen mukaisten sisältöjen ja menetelmien tunnistaminen ja tietoisuuden lisääminen kielten opetuksessa sekä niiden integroiminen kielten oppitunneille.

Kuvio 1. Kestävää kehitystä edistävään kielten opetuksen TLS-malli.

Mallin lisäksi materiaalien kehittämisessä huomioitiin myös kestävyyskasvatuksen alan tutkimuskirjallisuutta. Haluamme kuitenkin painottaa, ettei kielten opetusta voida kokonaisuudessaan toteuttaa kestävyyskasvatuksen viitekehyksessä mutta että kestävään kehitykseen liittyviä aiheita voidaan – ja tulisi – käsitellä myös kielten tunneilla. Kestävyyskasvatuksen menetelmät, kuten keskustelut, projektityöskentely ja reflektointi, sopivat erinomaisesti kielten oppimiseen. Ne kuitenkin jäävät joskus taka-alalle, kun huomio keskittyy perinteisiin painopisteisiin, kuten kielioppiin, tai laajalti käytettyihin mekaanisiin työtapoihin, esimerkiksi aukkotehtäviin ja monivalintatehtäviin.

EKKO-hankkeessa materiaalien kehittämisen keskeisenä tavoitteena oli tuottaa kieltenopettajille vapaasti saatavilla olevia, helposti käyttöön otettavia kestävyyskasvatuksen materiaaleja. Aiempi tutkimus on osoittanut, että kieltenopettajat hyödyntävät mielellään valmiita materiaaleja, sillä omien materiaalien laatiminen on usein aikaa vievää. Lisäksi kestävä kehityksen teemat näkyvät kielten oppikirjoissa vaihtelevasti, ja erityisesti reflektointiin ohjaaminen on todettu haasteelliseksi.

Hankkeen materiaalien avulla halusimme tukea opettajia lisäämään opetukseen reflektointia, oppijälähtöisyyttä ja kestävä kehityksen eri ulottuvuuksia. Tavoitteena on rohkaista opettajia suunnittelemaan oppitunteja siten, että oppijat voivat pohtia kestävyteen liittyviä kysymyksiä sekä omassa elämässään että kielen oppimisen yhteydessä.

Hankkeessa kehitettyjen tehtävien tavoitteena on tarjota malleja, joiden avulla kielten opettajat ja opettajaksi opiskelevat voivat jatkaa kestävyyskasvatuksen mukaisten tehtävien suunnittelua ja muokata niitä omaan opetukseensa sopiviksi. Materiaaleja saa myös jakaa eteenpäin, kunhan alkuperäiset tekijät mainitaan, käyttö pysyy ei-kaupallisena ja muunnelmät jaetaan samalla avoimella lisenssillä (CC BY-NC-SA 4.0). Materiaalit on siis tarkoitettu elämään opettajien arjessa: niitä saa soveltaa, täydentää ja rakentaa uusiksi, kunhan avoimuus ja tekijöiden näkyvyys säilyvät.

Kestävää kehitystä edistävät kielten oppimisen materiaalit

EKKO-hankkeen tutkijat ovat laatineet kielten opetukseen vapaasti saatavilla olevia kestävä kehitystä edistäviä oppimateriaaleja ja opettajan oppaan. Tehtävien tarkoituksena on antaa mahdollisuus täydentää kielten opetuksessa yleisesti käytössä olevia oppimateriaaleja ja tarjota toiminnallisia ja kestävyyskasvatusta ja kielten oppimista uudella tavalla yhdistäviä tehtäväkokonaisuuksia.

Tehtävissä on huomioitu kaikki neljä kestävän kehityksen ulottuvuutta (ekologinen, kulttuurinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys). Lisäksi laadittiin holistisia tehtäviä, joissa yhdistyvät kaikki ulottuvuudet. Haasteellista tehtävien laatimisessa oli vetää rajoja ulottuvuuksien välille. Määrittelimme ekologisen kestävyuden turvaamaan ympäristön ja luonnonvarojen säilymisen, kulttuurisen kestävyuden vaalimaan monikulttuurisuutta ja perintöä, sosiaalisen kestävyuden edistämään ihmisoikeuksia ja yhdenvertaisuutta sekä taloudellisen kestävyuden vähentämään talouskasvun ja ylikulutuksen haitallisia vaikutuksia.

Opetusmateriaalit on suunniteltu soveltumaan yläkouluun, toiselle asteelle ja aikuisten opetukseen eri tasoille oppijoille (eurooppalaisen viitekehyksen taitotasot A1–B2). Materiaaleja on laadittu useille kielille: englanttiin, espanjaan, ranskaan, ruotsiin, saksaan, suomeen ja venäjään. Tähän tehtäväpakettiin on koottu suomen kielen tehtävät EKKO-hankkeen verkkosivustolla julkaistuista materiaaleista (<https://sites.utu.fi/kestavakieltenopetus/suomi>).

Materiaaleihin kuuluvat sekä opettajan että oppijan kortit. Opettajan kortissa kuvataan tehtävien kestot, eurooppalaisen viitekehyksen mukaiset taitotasot, kestävyysulottuvuus, johon tehtävät kytkeytyvät, sekä kielet, joille oppijan kortit on tehty. Kestävyysulottuvuus näkyy myös korttien pohjaväreissä: esimerkiksi ekologista kestävyyttä käsittelevät tehtäväkortit ovat vihreitä. Opettajan kortin alussa esitellään kokonaisuuden kestävyyskasvatus- ja kielitaitotavoitteet sekä annetaan ohjeet tuntiin valmistautumiseen. Olemme pyrkineet tekemään tehtävien integroinnista mahdollisimman vaivatonta laatimalla opettajalle ja oppijalle omat kortit. Opettajan kortista löytyvät tehtävien ratkaisut, eikä opettajan tarvitse hankkia erityisiä lisämateriaaleja. Oppijan kortti sisältää useimmiten kaiken tarvittavan materiaalin, esimerkiksi kielioppitehtävässä tarvittavien sääntöjen kertauksen tai sanastoapua suullisiin tehtäviin. Oppijan kortin voi tulostaa tai tallentaa sellaisenaan tai muokata CC-lisenssin ohjeiden mukaisesti omaan käyttöön sopivaksi.

Jokaiseen tehtävään on liitetty teemaan sopiva kansainvälinen päivä, jotta opettaja voi helposti sijoittaa tehtäväkokonaisuuden ajankohtaiseen ja merkitykselliseen yhteyteen. Ekologinen ostoslista -tehtävä on tästä hyvä esimerkki: se voidaan kytkeä maailman ruokapäivään 16. lokakuuta, jolloin huomio kiinnittyy ruokaturvaan, ravitsemukseen ja kestävien ruokajärjestelmien edistämiseen. Päivämääriä voi käyttää auttamaan opetuksen suunnittelussa kokonaisvaltaisesti ja rakentamaan oppijoille ymmärrystä siitä, miten kielten opetus ja kestävän kehityksen teemat lomittuvat toisiinsa eri kalenterivuoden hetkinä.

Tehtäväkokonaisuudet rakentuvat neljästä toistuvasta tehtävätyypistä:

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

- Lyhyt tehtävä, joka johdattaa teemaan, esimerkiksi lehtiartikkelin lukeminen tai pelillinen aktiviteetti.
- Oppija saa valmiuksia osallistua aktiivisesti kokonaisuuden työskentelyyn tutustumalla aiheeseen ja aktivoimalla teemaan liittyvää sanastoa.
- TLS-mallin mukaisesti lämmittelytehtävän tavoitteena on lisätä tietoisuutta käsiteltävästä kestävyysulottuvuudesta ja siihen liittyvästä aihepiiristä.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

- Tehtävän tavoitteena on tukea kielitaidon karttumista, esimerkiksi sanasto- ja kielioppitehtävien kautta.
- Tehtävät on suunniteltu niin, että oppija käyttää kohdekieltä ja harjoittelee sen käyttöä yhdessä muiden oppijoiden kanssa.
- TLS-malliin pohjautuen kielitaitotehtävät lisäävät tietoisuutta ja taitoja käsitellä tiettyä kestävyysulottuvuutta ja aihepiiriä oppijalähtöisesti.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS -TEHTÄVÄ

- Muutostoimijuutta edistäviä tehtäviä ovat esimerkiksi väittelyt tai mielipidetekstien kirjoittaminen.
- Muutostoimijuutta harjoitellaan tehtävissä kirjoittamalla, keskustelemalla tai väittelemällä jostakin kestävän kehityksen temasta.
- TLS-mallin mukaisesti muutostoimijuutta vahvistavissa tehtävissä korostuvat oppijalähtöisyys ja kriittisen ajattelun harjoittelu.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

- Reflektointitehtävissä vahvistetaan aiemmin opittua esimerkiksi pohdintatehtävien ja ajatuskarttojen laatimisen kautta.
- Reflektointia harjoitellaan pohtimalla kriittisesti omia valintoja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta.
- TLS-mallin mukaisesti reflektointi tekee aiheen käsittelystä kokonaisvaltaista ja sitoo sen oppijan omaan arkeen ja ympäristöön.

Vuosikalenteri

15.9.	Kansainvälinen demokratian päivä	Kyltti huomiselle	16 RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
25.9.	SDG Flag Day	Kestävyysspäiväkirja	17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS
26.9.	Euroopan kielten päivä	Salakielen murtaminen	4 HYVÄ KOULUTUS
27.9.	Maailman turismipäivä	Kestävää matkailua	8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA
10.10.	Kansainvälinen koulutuksen päivä	Kymmenen tärkeää asiaa	4 HYVÄ KOULUTUS
16.10.	Maailman ruokapäivä	Ekologinen ostoslista	2 EI NÄLKÄÄ
10.12.	Ihmisoikeuksien päivä	Väittely tulevaisuudesta	16 RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
9.12.	YK:n kansainvälisen korruptionvastaisen päivä	Boikotin jäljillä	16 RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
3.12.	Kansainvälinen vammaisten päivä	Arjen esteet	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN

24.1.	Kansainvälinen koulutuksen päivä	Globaalista paikalliseen	4 HYVÄ KOULUTUS
20.2.	Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden päivä	Demokraattinen talous	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN
21.2.	Kansainvälinen äidinkielen päivä	Haastattelut monikielisydestä	4 HYVÄ KOULUTUS
1.3.	Kansainvälinen kohteliaisuuspäivä	Tapojen tarinat	16 RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
3.3.	Maailman luontopäivä	Vetoomus luonnon puolesta	15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ
13.3.	Maailman kierrätyspäivä	Ekotreffit	12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA
20.3.	Kansainvälinen onnellisuuden päivä	Tunteet kuuluviksi	3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA
21.3.	Kansainvälinen metsien päivä	Metsän monet äänet	15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ
18.4.	Kansainvälinen kulttuuriperinnön päivän	Kulttuurista perinnöksi	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT
22.4.	Earth Day	Tulevaisuuden elinympäristöt	13 ILMASTOTEKOJA
21.5.	Kulttuurisen moninaisuuden päivä	EKKO-puu	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN
25.5.	Muoviton päivä	Merten muoviroska	14 VEDENALAINEN ELÄMÄ

TAITOTASO

A1–A2

Ekotreffit

KESTO	15 + 15 + 30 + 15	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	ekologinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none">• pohtia, mitä kierrättäminen on ja millaisia mahdollisuuksia on kierrättää omassa arjessa• ymmärtää kierrätyksen merkitys ekologiselle kestävyydelle	<ul style="list-style-type: none">• oppia kierrätyssanastoa• harjoitella ilmaisemaan ajatuksia• harjoitella keskustelutaitoja• opetella tekemään muistiinpanoja	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none">• Tulosta/tallenna oppijan kortti.• Tulosta Paras kierrätysvinkki -tunnustus.	<ul style="list-style-type: none">• oppijan kortti• muistiinpanovälineet	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	sanastotehtävä
TYÖMUOTO	pienryhmä	KIELITAITO	ääntäminen

1. Ohjeista oppijat katsomaan oppijan kortin lämmittelytehtävän ohjeet ja tekemään alleviivaukset ohjeiden mukaan.
2. Varmista, että oppijat tietävät sanojen merkitykset.
3. Harjoittele sanojen ääntämistä oppijoiden kanssa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	roolipeli
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kierrätyssanasto

1. Pyydä oppijoita keksimään kuvitteellinen ekologinen hahmo.
 - Kannusta mielikuvituksen käyttöön!
2. Pyydä oppijoita täyttämään hahmon tiedot infokorttiin.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	suullinen

- Järjestä noin 20 minuutin fiktiiviset ekotreffit (pikatreffailu, speed dating).**
 - Jokainen oppija esittää omaa ekologista hahmoaan.
 - Tehtävänä on tutustua niin moneen hahmoon kuin ehtii.
 - Jokainen pikatapaaminen kestää 2 minuuttia.
- Ohjeista oppijoita kirjoittamaan muistiin jokaisen hahmon nimi ja kierrätysvinkki.**
- Toimi ekotreffien vetäjänä ja kellota tapaamiset.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	suullinen

- Ohjeista oppijat valitsemaan edellisen tehtävän kierrätysvinkeistä heidän mielestään paras.**
- Pyydä jokaista kirjoittamaan tämä vinkki oppijan korttiin.**
- Ohjeista oppijoita kiertelemään luokassa ja etsimään saman vinkin valinneet oppijat.**
- Pyydä oppijoita muodostamaan ryhmä saman vinkin valinneiden kanssa.**
- Julista luokan paras kierrätysvinkki suurimman ryhmän mukaan.**
- Täytä viimeisen sivun Paras kierrätysvinkki -tunnustus ja ripusta se luokan seinälle.**

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISUT

YMPÄRISTÖTEOT	TAVARAT	KIERRÄTYSUINKIT
<p>kierrätys, kierrättää säästää sammuttaa sulkea kävellä pyöräillä matkustaa bussilla/junalla/metrolla /raitiovaunulla korjata lainata pestä vähentää syödä kasvisruokaa luonnonsuojelu lajittelu, lajitella</p>	<p>paperi kartonki lasi metalli muovi biojäte pullo tölkki pussi pahvi vaate lamppu paristo sanomalehti polkupyörä roska</p>	<p>käyttää kangaskassia käyttää omaa juomapulloa olla lyhyt aika suihkussa käyttää vähän vettä käyttää vähän sähköä korjata itse käyttää uudelleen viedä roskat lajitella hyvin ostaa käytettynä lainata kaverilta ostaa kirpputorilta</p>

Ekotreffit

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Alleviivaa sanoista pitkät vokaalit ja kaksoiskonsonantit.
2. Varmista, että tiedät sanojen merkitykset.
3. Harjoittele sanojen ääntämistä opettajan johdolla.

YMPÄRISTÖTEOT

kierrätys, kierrättää
 säästää
 sammuttaa
 sulkea
 kävellä
 pyöräillä
 matkustaa
 bussilla/junalla/metrolla
 /raitiovaunulla
 korjata
 lainata
 pestä
 vähentää
 syödä kasvisruokaa
 luonnonsuojelu
 lajittelu, lajitella

TAVARAT

paperi
 kartonki
 lasi
 metalli
 muovi
 biojäte
 pullo
 tölkki
 pussi
 pahvi
 vaate
 lamppu
 paristo
 sanomalehti
 polkupyörä
 roska

KIERRÄTYSUINKIT

käyttää kangaskassia
 käyttää omaa juomapulloa
 olla lyhyt aika suihkussa
 käyttää vähän vettä
 käyttää vähän sähköä
 korjata itse
 käyttää uudelleen
 viedä roskat
 lajitella hyvin
 ostaa käytettynä
 lainata kaverilta
 ostaa kirpputorilta

PITKÄT JA LYHYET VOKAALIT JA KONSONANTIT

lyhyt vokaali	pitkä vokaali	yksi konsonantti	kaksoiskonsonantti
tu-li	tuu-li	ma-to	mat-to
sa-ta	sa-taa	ku-ka	kuk-ka

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Keksi kuvitteellinen ekologinen hahmo.
2. Täytä hahmon infokortti.
 - o Käytä mielikuvitusta!

EKOHAHMONI

Harrastukset

.....
.....
.....
.....
.....
.....

etunimi

sukunimi

ikä

ammatti

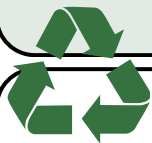
kaupunki

siviilisääty

Mitä ympäristötekoja teen arjessani?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Kuva

Mitä tavaroita kierrätän?

.....
.....
.....

Paras kierrätysvinkkini

.....
.....
.....

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

I. Osallistu luokan ekotreffeille.

- **Esitä omaa ekologista hahmoasi.**
- **Tutustu niin moneen hahmoon kuin ehdit.**
- **Kirjoita muistiin jokaisen hahmon nimi ja kierrätysvinkki viimeisen sivun muistiinpanoihin.**
- **Jokainen pikatapaaminen kestää 2 minuuttia.**

ESIMERKKI ESITTÄYTYMISESTÄ

Hei, hauska tutustua!

**Minun nimeni on Matti. Olen 24-
vuotias opettaja Seinäjoelta. Olen
naimisissa.**

**Arjessani pyöräilen töihin ja vältän
ruokahävikkiä.**

Kierrätän aina paristot.

Paras kierrätysvinkkini on...

HYÖDYLLISIÄ LAUSEITA

**Kysymyksiä:
Miten nimi kirjoitetaan?
Anteeksi voitko toistaa?**

**Ohjeita:
Aika alkaa.
Aika päättyy.
Vaihtakaa paria.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. **Valitse edellisen tehtävän kierrätysvinkeistä mielestäsi paras.**
2. **Kirjoita vinkki alla olevaan laatikkoon.**
3. **Kiertele luokassa ja etsi saman vinkin valinneet oppijat ja muodosta heidän kanssaan ryhmä.**

Ekotreffien paras kierrätysvinkki

.....

.....

.....

EKOHAHMON NIMI

KIERRÄTYSUINKKI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tapojen tarinat

KESTO	15 + 15 + 40 + 20	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	kulttuurinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ja arvostaa eri kulttuurien tapoja ja käytäntöjä osallistua kulttuurienväliseen vuorovaikutukseen kunnioittavasti ja tietoisesti pohtia kulttuurieroja ja omaa suhtautumista niihin 	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää ja käyttää yksinkertaisia tervehdys- ja kohteliaisuusfraaseja ja -ilmauksia osallistua yksinkertaiseen vuorovaikutustilanteeseen tunnistaa kulttuurisesti merkityksellisiä ilmauksia ja käytäntöjä

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Varaa oppijoille tabletit. Varaa hiljainen tila/tilat kuvaukseen. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti tabletit (editointiohjelma)

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kuva-analyysi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	suullinen

- 1. Pyydä oppijoita tutustumaan parin kanssa oppijan kortin lämmittelytehtävän kuviin.**
- 2. Pyydä oppijoita keskustelemaan tekoälyn luomista piirroksista.**
 - o **Minkälaisista tilanteista on kyse?**
 - o **Mitä piirroksissa tapahtuu?**
 - o **Ovatko tilanteet samanlaisia kuin omassa kulttuurissasi vai toimivatko ihmiset eri tavalla, kuin olet itse tottunut?**
 - o **Miten hyvin nämä kuvat edustavat kohdekielisen maan/maiden kulttuuria? Ovatko ne realistisia vai liioiteltuja?**
- 3. Keskustelkaa havainnoista yhdessä luokan kanssa ja pohtikaa kriittisesti kuvien mahdollisia stereotyyppioita ja niiden aiheuttamia negatiivisia ilmiöitä.**

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	aukkotehtävä
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	sanasto

- 1. Pyydä oppijoita täyttämään parin kanssa tai yksin oppijan kortin kielitaitotehtävän moniste liittyen erilaisiin arkipäiväisiin ja juhlallisiin tilanteisiin.**
- 2. Käy oppijoiden kanssa läpi oikeat vastaukset.**

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	videokuvaus
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat 3–4 hengen ryhmiin.
2. Pyydä oppijoita valitsemaan oppijan kortin oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävän laatikosta tilanne, josta he tekevät lyhyen videon muille oppijoille.
3. Neuvo oppijoita suunnittelemaan käsikirjoitus tilanteelle, jonka he näyttelevät. Heidän tulisi myös pohtia:
 - Mitä kaikkea tilanteessa kuuluu ottaa huomioon?
 - Millaisia ovat tilanteeseen sopivat kohteliaisuusfraasit?
4. Jaa oppijoille tabletit videoiden kuvausta varten.
5. Osoita oppijoille hiljainen tila, jossa he voivat kuvata videon.

LISÄTIETOJA

Oppijat voivat muokata videoita tableteilla iMovien tai Samsung studion avulla.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	loppupohdinta
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	kuullunymmärrys

1. Esittäkää oppijoiden videot yksi kerrallaan luokan edessä.
2. Pyydä oppijoita videoiden katsomisen jälkeen vielä kertomaan, mitä uutta he oppivat videoista ja miltä heidän mielestään tilanteet tuntuivat.

KIELITAITOTEHTÄVÄN VASTAUKSET

SUOMI

1. kengät
2. löylyä
3. kuppiin
4. mökillä
5. koirasi
6. bussissa
7. lasia
8. kakkua
9. karkkia

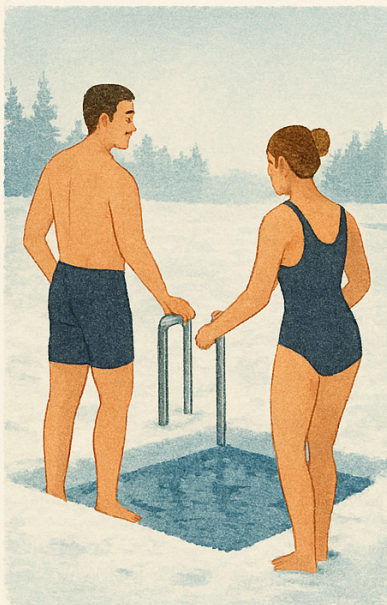

Tapojen tarinat

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Keskustele parin kanssa tekoälyn luomista piirroksista.

- o Mitä kuvissa tapahtuu?
- o Mitä sinulle tuttua tai vierasta piirroksissa on?
- o Kuvaavatko piirrokset suomalaisia hyvin?

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Täytä aukot päättämällä oikea vastaus viereisestä kuvasta.

1. Ota _____ pois, kun vieraitet jonkun kotona.

2. Kysy, saatko heittää lisää _____.

3. Kysy, jätetäänkö _____ maitovara.

4. Vie mukanasit tuliaisia, kun vieraitet jonkun _____.

5. Kysy, saako _____ tulla tervehtimään.

6. Älä istu kenenkään viereen, jos _____ on tilaa.

7. Katso silmiin, kun kilistät _____.

8. Älä ota _____ ensimmäisenä, jos et ole juhlasankari.

9. Varaa _____ virpojille.

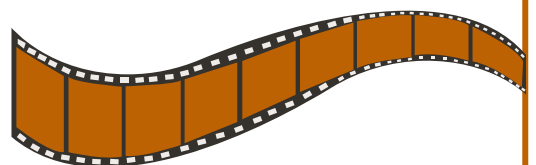
OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Valitkaa ryhmän kanssa alla olevasta laatikosta yksi tilanne.
2. Tehkää tilanteesta lyhyt video muille oppijoille.
3. Suunnitelkaa käsikirjoitus tilanteelle. Pohtikaa seuraavia kysymyksiä:
 - Mitä kaikkea tilanteessa kuuluu ottaa huomioon?
 - Millaisia ovat tilanteeseen sopivat kohteliaisuusfraasit?
4. Kuvatkaa video hiljaisessa tilassa ja editoikaa videota tarvittaessa.

keskustelu saunassa, kahvipöytäkeskustelu, vierailu kesämökillä, kaupan kassalla, koirien kohtaaminen lenkillä, kohtaaminen hississä, julkisella paikalla kaatuminen, bussimatka, onnittelupuheita, suomalainen kursailu, virpojat ovella, ensitreffit

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Esittäkää video luokan edessä muille oppijoille.
2. Keskustele videoiden katsomisen jälkeen luokan kanssa:
 - Mitä uutta opit muiden videoista?
 - Miltä nämä suomalaiset tilanteet sinusta tuntuu?

Kymmenen tärkeää asiaa

KESTO	15 + 15 + 20 + 10	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	sosiaalinen	
TAUOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none">tutustua sosiaalisen kestävyysaihepiireihin: hyvinvointi, ystävyys, perhe, terveys ja mielekäs arkipohtia omia arvoja, hyvinvointia ja itselle tärkeitä asioita	<ul style="list-style-type: none">opetella sosiaaliseen kestävyteen liittyvää sanastoaharjoitella yksinkertaisten lauseiden muodostamistaharjoitella kysymistä	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none">Tulosta/tallenna oppijan kortit.Valmistele Oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävän kuvakortit.	<ul style="list-style-type: none">oppijan korttiOppiminen ja muutostoimijuus -tehtävän kuvakortit	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	elävä patsas
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	sanasto

1. Ohjeista luokka esittämään eläviä patsaita:

- Pyydä kaikkia oppijoita esittämään yhtä aikaa kuulemansa sana kehollisesti.

2. Lue viimeisen sivun kohdekieliset sanat yksi kerrallaan riittävän hitaasti.

- Varmista, että oppijat ymmärtävät sanojen merkitykset.

3. Pyydä jokaista oppijaa valitsemaan viisi sanaa, jotka oli mukava esittää.

- Ohjeista heidät kirjoittamaan sanat ja niiden merkitykset ylös oppijan kortin puhekupliin.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	mieltymyksen ilmaus

1. Jaa oppijat pareihin.

2. Ohjeista parit tutustumaan kielitaitotehtävän kielioppilaatikkoon.

3. Pyydä pareja kyselemään toisiltaan tärkeitä asioita oppijan kortin mallin mukaan.

- Mistä pidät? Minä pidän...
- Mistä olet kiinnostunut? Minä olen kiinnostunut...
- Mistä välität? Minä välitän...
- Mikä on tärkeää sinulle ? on minulle tärkeä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	korttipeli
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat 3–4 hengen peliryhmiin.
2. Jaa jokaiselle ryhmälle 25–30 kuvakorttia kuvapuoli alaspäin.
3. Ohjeista ryhmille pelin säännöt:
 - Pelin tavoite on saada viisi korttia, joista jokainen kuvaa oppijalle tärkeää asiaa.
 - Oppijat valitsevat 2–3 korttia, jotka kuvaavat heille tärkeitä asioita, ja pitävät ne itsellään.
 - Loput kortit vaihdetaan.
 - Jokainen voi vaihtaa vuorollaan yhden kortin.
 - Vaihdettaavaa korttia tarjotaan muille pelaajille.
 - Muut pelaajat saavat seuraavaksi järjestyksessä tarjota vaihtokorttia.
 - Vuorossa oleva pelaaja kertoo, hyväksyykö vai hylkääkö tarjouksen.
 - Jos pelaaja kieltäytyy kaikista tarjouksista, hän voi vaihtaa kortin nostamalla pöydältä uuden ja laittamalla vanhan sivuun.
 - Kun pelaaja on saavuttanut haluamansa kortit, hän asettaa ne oikeinpäin eteensä.
 - Peli päättyy, kun kaikilla on sopivat viisi korttia.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	10 tärkeää asiaa
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kirjallinen

1. Ohjeista oppijoita kirjoittamaan oppijan kortin laatikkoon kohdekielellä kymmenen tärkeää asiaa, jotka liittyvät sosiaaliseen kestävyYTEEN.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN SANALISTA

perhe

ystävä

sukulainen

lemmikki

koti

hyvä ruoka

terveys

koulu tai työ

luonto

harrastus

loma

lepo

musiikki

puhelin

liikunta

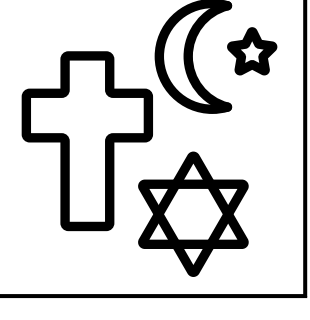
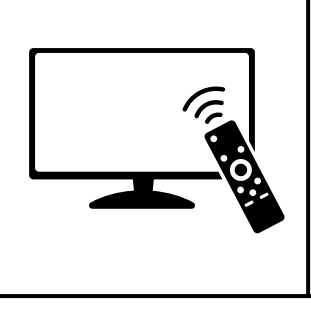
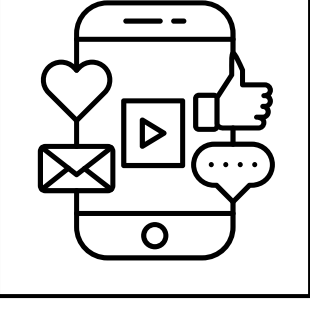
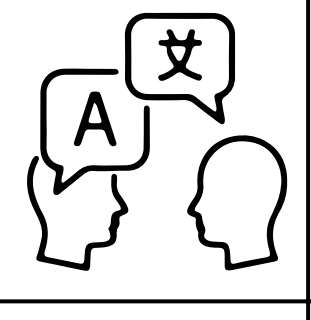
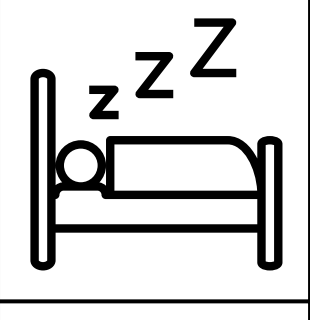
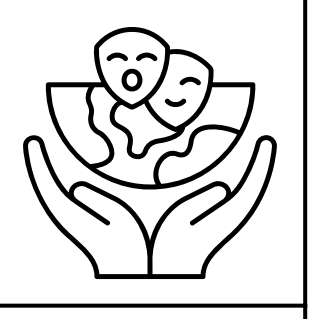
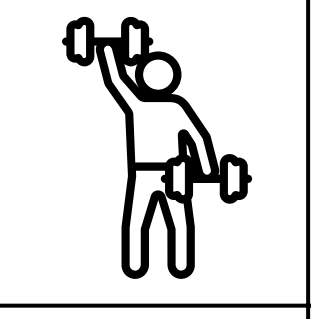
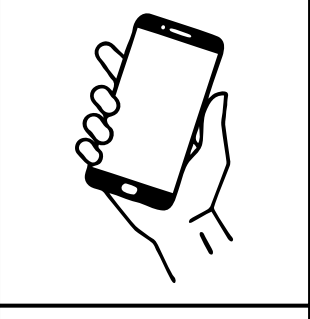
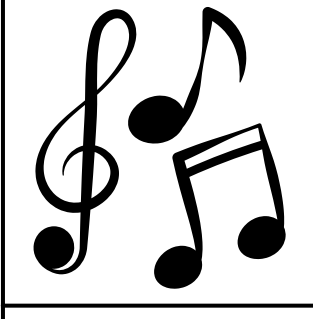
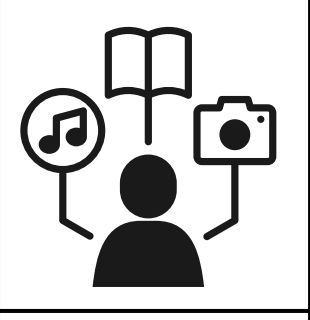
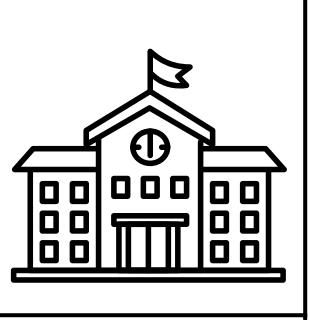
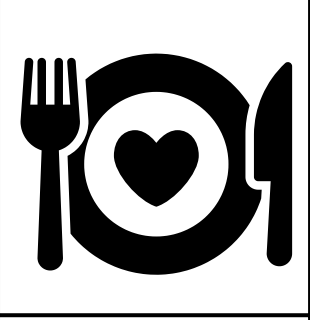
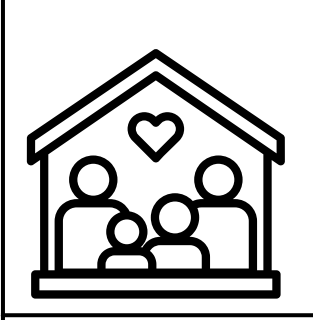
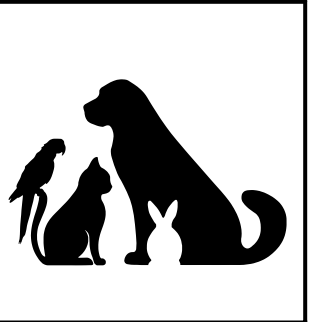
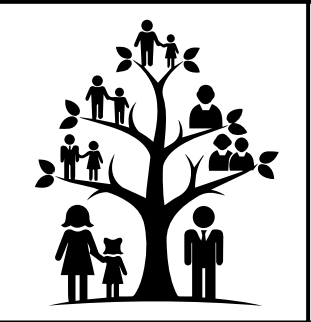
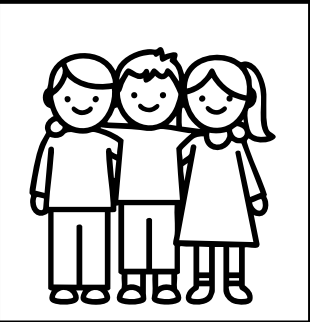
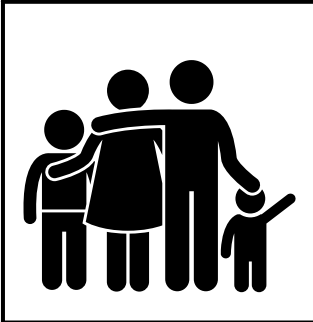
kulttuuri

matkustaminen

nukkuminen

kieli

rauha

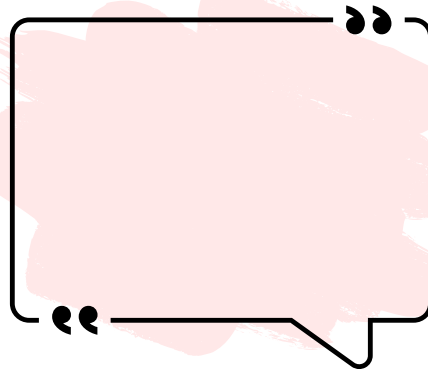

Kymmenen tärkeää asiaa

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Esitä elävää patsasta eli esitä opettajan sanoma sana kehollisesti.
2. Valitse lopuksi viisi sanaa, jotka oli mukava esittää.
3. Kirjoita sanat ja niiden merkitykset alla oleviin puhekupliin.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Tutustu alla olevan laatikon avulla, miten voit kertoa pitämistäsi asioista suomeksi.

2. Kysy parilta hänelle tärkeistä asioista.

- Mistä pidät? Minä pidän...
- Mistä olet kiinnostunut? Minä olen kiinnostunut...
- Mistä välität? Minä välitän...
- Mikä on sinulle tärkeää? ... on tärkeä minulle.

Minä pidän/tykkään

Minä olen
kiinnostunut

Minä välitän

X on tärkeä minulle.

perhe
ystävä
sukulainen
lemmikki
koti
hyvä ruoka
terveys
koulu
työ
luonto
harrastus
loma
lepo
musiikki
puhelin
liikunta
kulttuuri
matkustaminen
nukkuminen
kieli
rauha

Verbirektioita, jotka kuvaavat kiinnostusta ja tärkeyttä

pitää + STA

Pidän kahvista. Pidän jäätelöstä.

tykätä + STA

Tykkään kissoista. Tykkään eläimistä.

olla kiinnostunut + STA

Olen kiinnostunut autoista. Olen kiinnostunut moottoripyöristä.

välittää + STA

Välitän siskosta(ni). Välitän ystävistä(ni).

olla tärkeä + LLE

Perhe on tärkeä minulle. Ystävät ovat tärkeitä minulle.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Pelin tavoite on saada viisi korttia, joista jokainen kuvaa sinulle tärkeää asiaa.**
- 2. Opettaja jakaa ryhmille kuvakortit. Nosta niistä itsellesi viisi korttia.**
- 3. Valitse 2–3 korttia, jotka kuvaavat sinulle tärkeitä asioita. Pidä ne itselläsi.**
- 4. Vaihda loput kortit.**
 - o **Uuorollasi voit vaihtaa yhden kortin. Tarjoa vaihdettavaa korttia muille pelaajille.**
 - *Minulla on kortti: luonto. Haluaako joku vaihtaa?*
 - o **Muut pelaajat saavat seuraavaksi järjestyksessä tarjota vaihtokorttia.**
 - *Minulla on kortti: sukulaiset. Haluatko vaihtaa?*
 - o **Kerro, hyväksytkö vai hylkäätkö tarjouksen.**
 - *Haluan vaihtaa kortin.*
 - *En halua vaihtaa korttia.*
 - o **Jos kieltäydyit kaikista vaihdoista, voit vaihtaa kortin nostamalla pöydältä uuden ja laittamalla vanhan sivuun.**
 - o **Kun olet saavuttanut haluamasi kortit, aseta ne oikeinpäin eteesi.**
- 5. Peli päättyy, kun kaikilla on sopivat viisi korttia.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa sitä, että kaikki ihmiset saavat olla mukana, heitä kohdellaan reilusti ja he voivat elää turvallista ja hyvää elämää.

- 1. Kirjoita alla olevaan laatikkoon suomeksi sinulle kymmenen tärkeää asiaa, jotka liittyvät sosiaaliseen kestävyys.**

- o *Terveys, luonto ja musiikki ovat minulle tärkeitä.*

.....

.....

.....

.....

EKKO-puu

TAVOITTEET		
KESTO	10 + 20 + 20 + 10	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	sosiokulttuurinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none">ymmärtää, että kestävyys ei koske vain ympäristöä vaan myös ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja kulttuurien kunnioittamistaoppia liittämään kestävä kehityksen arvot omaan arkeen ja kielenkäyttöönharjoitella kriittistä ajattelua	<ul style="list-style-type: none">oppia kestävään kehitykseen liittyvää sanastoakehittää kirjallista ilmaisua	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none">Tulosta/tallenna oppijan kortit.Etsi Agenda 2030 -tavoitteet verkosta ja heijasta ne taululle.	<ul style="list-style-type: none">oppijan korttiAgenda 2030 -tavoitteet	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kääntäminen
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kestävyyssanasto

1. Ohjeista oppijat selvittämään oppijan kortin lämmittelytehtävän sanojen merkitykset.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	EKKO-puu
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kestävyyssanasto

- Ohjeista oppijat kirjoittamaan oppijan kortin puun oksille asioita, jotka liittyvät kestävän kehityksen sosiaaliseen tai kulttuuriseen ulottuvuuteen.
 - Oppijat voivat käyttää apuna lämmittelytehtävän sanoja.
- Ohjeista oppijat kirjoittamaan puun juuriin asioita, jotka ovat näiden tekojen ja arvojen perusta.
 - Mitä tarvitaan, jotta nämä asiat onnistuvat?

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kirjoittaminen
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kirjallinen ilmaisu

1. Pyydä oppijoita valitsemaan kolme oksaa ja ja jokaiseen oksaan yksi juurisyy.
2. Ohjeista oppijat kirjoittamaan kohdekielellä kolme lyhyttä lausetta, jossa he yhdistävät valitut oksat juurisyihin:
 - *Meillä on juhlia yhdessä, koska arvostamme kulttuureja.*
 - *Opimme kieliä, koska koulutus on tärkeää.*

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	sanaston kertaus

1. Ohjeista oppijat pohtimaan kestävän kehityksen tavoitteiden yhteyttä puuhun.
2. Sosiaaliseen ja kulttuuriseen ulottuvuuteen sopivat erityisesti nämä tavoitteet:
 - **Tavoite 4: Hyvä koulutus**
 - **Tavoite 5: Sukupuolten tasa-arvo**
 - **Tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen**
 - **Tavoite 16: Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto**
 - **Tavoite 17: Yhteistyö ja kumppanuudet**
3. Ohjeista oppijat lisäämään kestävyystavoitteiden numerot lehtiin ja juurien pätyihin.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN SANAT

1. Yhteiset juhlat
2. Turvallisuus
3. Ystävällisyys
4. Perinteet
5. Rauha
6. Monikielisyys
7. Kielten oppiminen
8. Yhteistyö ja auttaminen
9. Reilu kauppa (Fair Trade)
10. Tasa-arvo koulussa ja työssä
11. Kunnioitus eri kulttuureja kohtaan
12. Kulttuuritapahtumat (musiikki, taide, ruoka)

KIELITAITOTEHTÄVÄN SANAT

1. Vapaus ja demokratia
2. Yhteiset säännöt
3. Koulutus kaikille
4. Suvaitsevaisuus
5. Empatia
6. Ihmisoikeudet
7. Luottamus
8. Oikeudenmukaisuus
9. Avoimuus

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS: ESIMERKKILAUSEET

- 1. Meillä on yhteisiä juhlia, koska kunnioitus muita kulttuureja kohtaan on tärkeää.**
- 2. Opimme kieliä, koska koulutus on tärkeää.**
- 3. Autamme muita, koska haluamme olla ystävällisiä.**
- 4. Teemme töitä yhdessä, koska yhteistyö on hyödyllistä.**
- 5. Kunnioitamme muita kulttuureja, koska jokainen ihminen on tärkeä.**
- 6. Puhumme monia kieliä, koska monikielisyys on hyödyllistä.**
- 7. Autamme koulussa, koska kaikkien on tärkeä saada apua.**
- 8. Elämme yhdessä, koska rauha on tärkeää.**
- 9. Haluamme tuntea olomme turvalliseksi, koska turvallisuus on meille tärkeää.**
- 10. Kaikki ihmiset ovat tasa-arvoisia, koska yhdenvertainen kohtelu on tärkeää.**
- 11. Käymme koulua, koska koulutus kaikille on tärkeää.**

EKKO-puu

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Selvitä laatikon sanojen merkitykset.

yhteiset juhlat

turvallisuus

ystävällisyys

perinteet

rauha

monikielisyys

kielten oppiminen

yhteistyö ja auttaminen

reilu kauppa (Fair Trade)

tasa-arvo koulussa ja työssä

kunnioitus eri kulttuureja kohtaan

kulttuuritapahtuma (musiikki, taide, ruoka)

KIELITAITOTEHTÄVÄ

I. Kirjoita seuraavan sivun puun oksille asioita, jotka liittyvät kestävän kehityksen sosiaaliseen tai kulttuuriseen ulottuvuuteen.

- Voit käyttää apunasi lämmittelytehtävän sanoja.

2. Kirjoita puun juuriin asioita, jotka ovat näiden tekojen ja arvojen perusta

- Mitä tarvitaan, jotta nämä asiat onnistuvat?

IDEOITA JUURILLE

vapaus ja demokratia

yhteiset säännöt

koulutus kaikille

suvaitsevaisuus

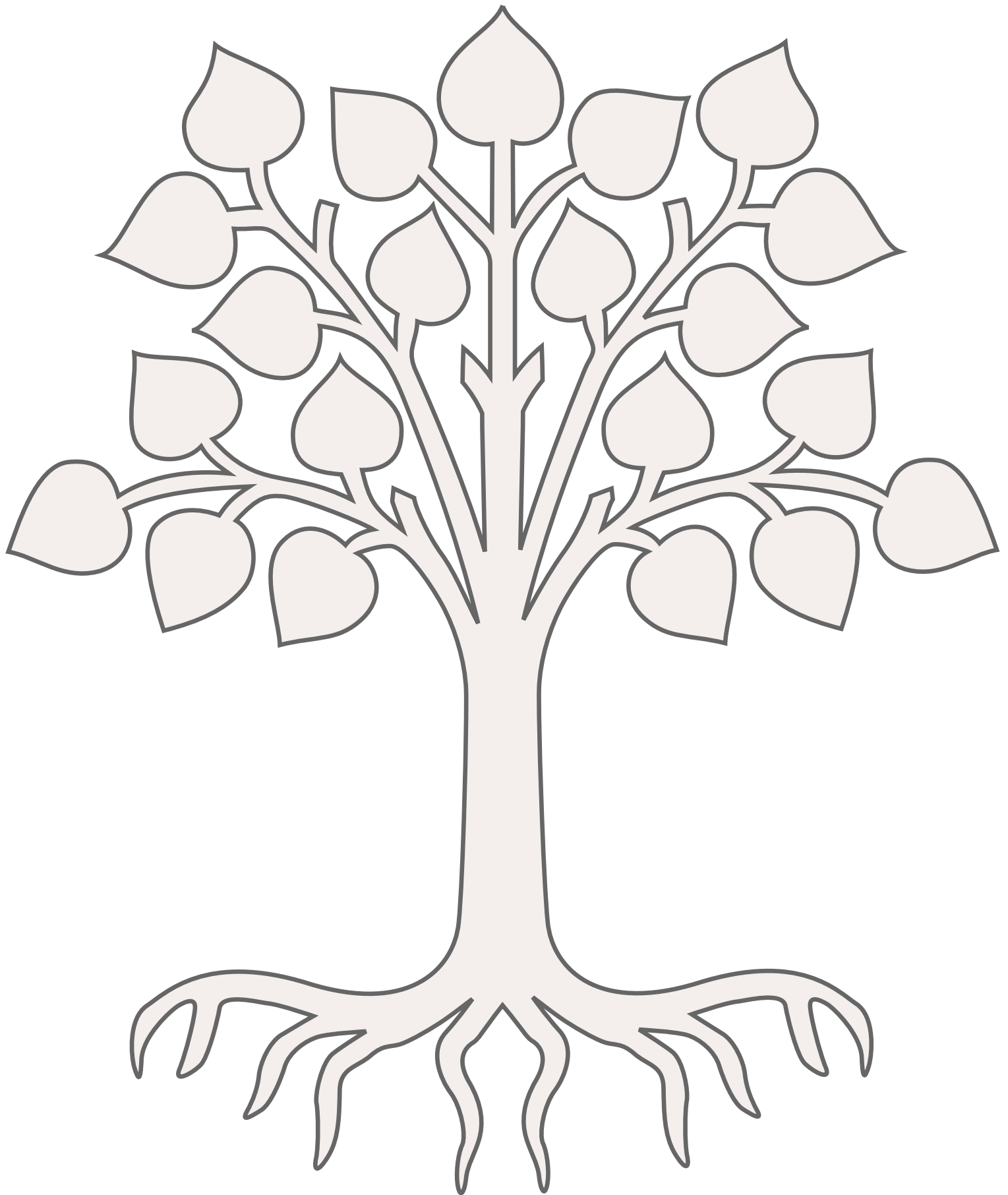
empatia

ihmisoikeudet

luottamus

oikeudenmukaisuus

avoimuus

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Valitse kolme oksaa ja jokaiseen oksaan yksi juurisyy.**
- 2. Kirjoita suomeksi kolme lyhyttä lausetta, jossa yhdistät oksan juurisyyhyn:**
 - *Meillä on juhlia yhdessä, koska arvostamme kulttuureja.*
 - *Opimme kieliä, koska koulutus on tärkeää.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

- 1. Pohdi, miten kestävän kehityksen tavoitteet voisivat yhdistyä puuhun.**
- 2. Sosiaaliseen ja kulttuuriseen ulottuvuuteen sopivat erityisesti nämä tavoitteet:**
 - **Tavoite 4: Hyvä koulutus**
 - **Tavoite 5: Sukupuolten tasa-arvo**
 - **Tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen**
 - **Tavoite 16: Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto**
 - **Tavoite 17: Yhteistyö ja kumppanuudet**
- 3. Lisää kestävyystavoitteiden numerot lehtiin ja juurien pätyihin**

Ekologinen ostoslista

KESTO	10 + 20 + 25 + 20	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	taloudellinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ekologisesti kestäviä vaihtoehtoja arkipäivän ruokavalinnoissa oppia tekemään tietoisia valintoja ruokaostoksissa ymmärtää, miten ruoan valmistuksessa voi ottaa huomioon ekologisuuden 	<ul style="list-style-type: none"> oppia ruokasanastoa harjoitella kestäviin valintoihin liittyvää sanastoa oppia vertailemaan vaihtoehtoja yksinkertaisin lausein oppia ilmaisemaan omia ruokavalintojaan 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Varaa oppitunnille ruokakaupan mainoksia kohdekielellä ja suomeksi. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti muistiinpanovälineet ruokakaupan mainoksia 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Tarkastelkaa yhdessä oppijan kortin kuvia eri tuotteista.
2. Ohjeista oppijat sanomaan kohdekielellä, mikä tuote on hyvä ympäristölle yksinkertaisilla lauseilla: Lasipullo on hyvä. Muovipullo ei ole hyvä.
3. Anna oppilaille esimerkkejä kohdekielellä ja harjoitelkaa niiden ääntämistä.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tiedonhaku
TYÖMUOTO	yksilö- ja ryhmätyö	KIELITAITO	tuotesanasto

1. Jaa oppijoille ruokakaupan mainoksia kohdekielellä ja suomeksi.
2. Näytä oppijoille esimerkkejä erilaisista tuotteista ja opasta, miten he voivat löytää kohdekieliset vastineet tuotteille.
3. Pyydä oppijoita etsimään kohdekielisestä mainoksesta:
 - o luomutuotteet
 - o paikalliset tuotteet
 - o muovittomat tuotteet
4. Pyydä oppijoita kirjoittamaan oppijan kortille tuotteiden nimet perusmuodossa.
5. Jaa oppijat ryhmiin ja pyydä heitä vertailemaan löytämiään tuotesanoja ja pohtimaan, mitä oppijan kortin esimerkkilauseet tarkoittavat.
6. Käy luokan kanssa yhdessä läpi esimerkkilauseiden merkitykset ja ääntäminen.
 - o Leipä on paikallista.
 - o Ostan tuotteita, joita ei pakata muoviin.
 - o Kahvi on reilun kaupan tuote.
 - o Tuote on ekologinen.
 - o Kassi on ympäristöystävällinen.
 - o Ruoka on vegaanista.
 - o Vesi on puhdasta.
 - o Minulla on muoviton pullo.
 - o Me kierrätämme.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	25 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	ostoslista
TYÖMUOTO	pari- ja ryhmätyö	KIELITAITO	ruokasanasto

1. Jaa oppijat pareihin.
2. Ohjeista parit valitsemaan yksi kohdemaan tai -kulttuurin perinneruoka.
3. Pyydä pareja selvittämään
 - o mitä raaka-aineita ruokaan tarvitaan
 - o miten ruoasta voi tehdä mahdollisimman ympäristöystävällisen version.
4. Pyydä pareja tekemään ostoslista raaka-aineista.
5. Muodosta pareista pienryhmät ja ohjeista ryhmät lukemaan ostoslistat ääneen.
6. Kehota ryhmiä pohtimaan, voisiko ostoslistoista tehdä vieläkin ympäristöystävällisempiä.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilö- ja parityö	KIELITAITO	ruokasanasto

1. Ohjeista oppijat tekemään ekologinen ruoka-annos lautasmallin mukaan.
2. Pyydä oppijoita huomioimaan seuraavat asiat:
 - o tuotteet ovat paikallisia
 - o vuodenaika ja saatavuus
 - o proteiinin ympäristövaikutukset
3. Jaa oppijat pareihin ja pyydä heitä kertomaan toisilleen, miten annos eroaa heidän normaalista arkiruoastaan.

Ekologinen ostoslista

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Kerro parillesi, mikä tuote on parempi ympäristölle.

- *Lasipullo on hyvä. Muovipullo ei ole hyvä.*

2. Voit kertoa myös, mikä on mielestäsi hyvä ekologinen ostos.

- *Minä ostan suomalaisen omenan.*

muovipullo

lasipullo

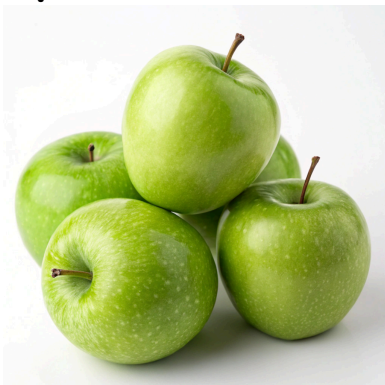
paperikassi

muovikassi

paikallinen omena

ulkomainen omena

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Tutki ruokakaupan mainosta. Katso, mitä tuotteita siinä on.
2. Kirjoita tuotteiden nimet suomeksi. Etsi sanojen perusmuoto.

LUOMUTUOTTEET

PAIKALLISET TUOTTEET

MUOVITTOMAT TUOTTEET

3. Vertailkaa ryhmässä keräämiänne sanoja.
4. Pohtikaa ryhmässä, mitä seuraavat virkkeet tarkoittavat.

LAUSEET

Leipä on paikallista.

Ostan tuotteita, joita ei pakata muoviin.

Kahvi on reilun kaupan tuote.

Tuote on ekologinen.

Kassi on ympäristöystävällinen.

Ruoka on vegaanista.

Vesi on puhdasta.

Minulla on muoviton pullo.

Me kierrätämme.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Valitse parin kanssa yksi suomalainen perinneruoka (esimerkiksi hernekeitto, kaalilaatikko, kalakeitto, perunamuusi ja lihapullat, karjalanpiirakat).**
- 2. Selvittäkää, mitä raaka-aineita ruokaan tarvitaan ja miten ruoasta voi tehdä mahdollisimman ympäristöystävällisen version.**
- 3. Tee parin kanssa ostoslista raaka-aineista.**
- 4. Muodostakaa pienryhmä toisen parin kanssa ja lukekaa ostoslistanne ääneen.**
 - *Minä ostan ruisleipää, kotimaisia herneitä ja maitoa.*
- 5. Miettikää ryhmässä, voisiko ostoslistoista tehdä vieläkin ympäristöystävällisempiä.**
 - *Kotimainen härkäpapu on parempi kuin jauheliha.*

OSTOSLISTA

REFLEKTIOITEHTÄVÄ

1. Tee itsellesi ekologinen ruoka-annos lautasmallin mukaan. Huomioitavaa:

- tuotteet ovat paikallisia
- vuodenaika ja saatavuus
- proteiinin ympäristövaikutukset

2. Kerro parille, miten annos eroaa normaalista arkiruoastasi.

- *Syön yleensä kanaa.*
- *Syön yleensä vähemmän vihanneksia.*
- *Syön yleensä enemmän pastaa.*
- *Juon yleensä limsaa.*

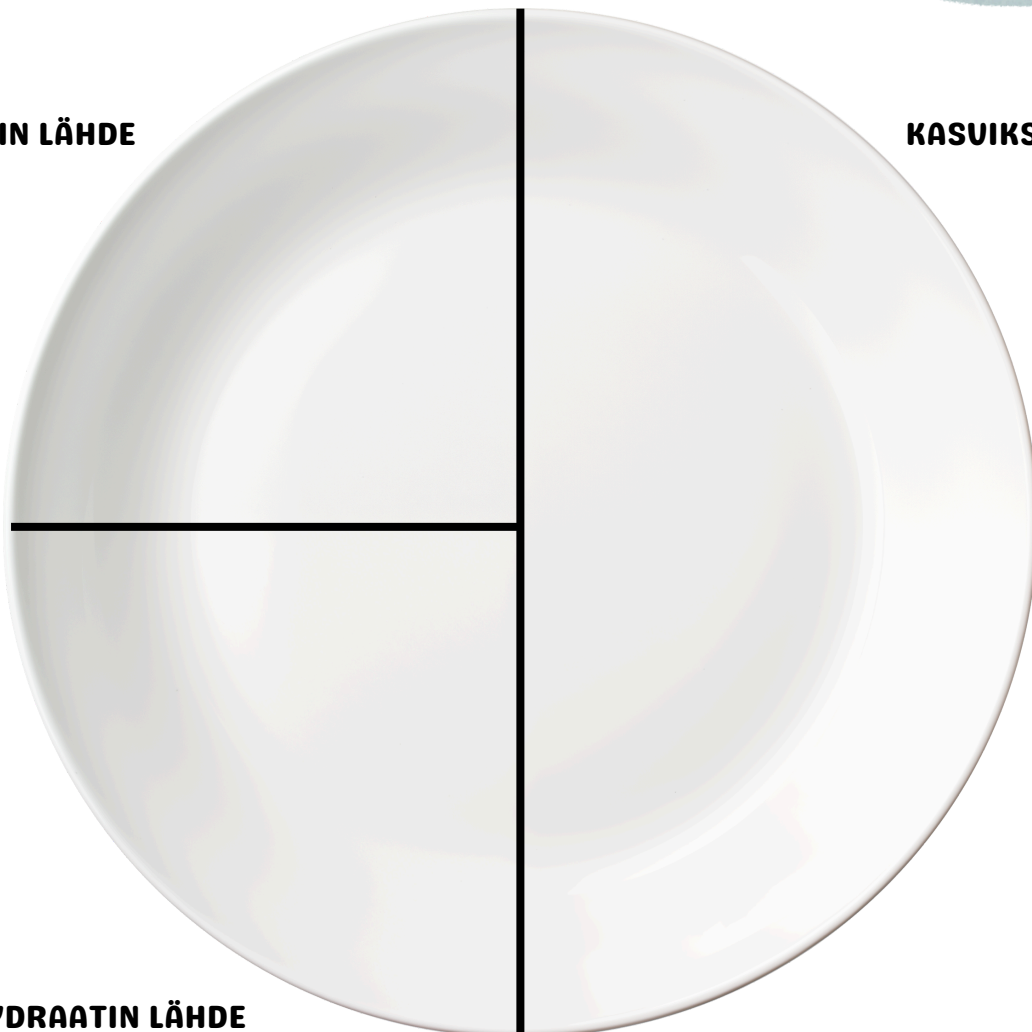
JUOMA

PROTEIININ LÄHDE

KASVIKSET

HIILIHYDRAATIN LÄHDE

Kyltti huomiselle

KESTO	20 + 20 + 30 + 20	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	holistinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> tutustua Agenda 2030 -tavoitteisiin pohtia, miten Agenda 2030 -tavoitteisiin voidaan vaikuttaa rohkaista toimijuuteen 	<ul style="list-style-type: none"> harjoitella pakollisuuden tai välttämättömyyden ilmaisemista oppia kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa kehittää suullista ja kirjallista ilmaisua 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Tutustu Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjaseen. Valmistele kylttien askarteluvälineet. Leikkaa sopivankokoisia paperiarkkeja äänestystä varten. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti kartonkia, tusseja ja muita askarteluvälineitä paperia äänestykseen noppia 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	lautapeli
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kestävyyssanasto

1. Jaa oppijat ryhmiin.
2. Ohjeista oppijat pelaamaan oppijan kortin lautapeliä.
 - Heitä noppaa ja etene nopan silmäluvun osoittamaan ruutuun.
 - Kerro peliryhmälle, mikä laatikon sanoista sopii ruudun kestävyystavoitteeseen.
 - Väärästä vastauksesta menettää seuraavan pelivuoron.
 - Jokaiseen kohtaan on kaksi oikeaa vastausta.
 - Voitte tarvittaessa varmistaa oikean vastauksen opettajalta.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kielioppi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	täytyä-rakenne

1. Käykää oppijoiden kanssa läpi kielioppilaatikko täytyä-rakenteen muodostamisesta.
2. Ohjeista oppijat tekemään kielioppitehtävä parin kanssa.
 - Lue parille ääneen yksi ongelmista ja pari ehdottaa siihen vastausta käyttämällä meidän täytyy -rakennetta.
 - *Käytämme paljon muovia. → Meidän täytyy kieltää muovikassit.*

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	vaikuttaminen
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	täytyä-rakenne

1. Jaa oppijat takaisin ryhmiin.
2. Pyydä ryhmiä valitsemaan yksi Agenda 2030 -tavoitteista.
 - Ryhmät voivat tutustua tavoitteisiin Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjasen avulla (sivut 62–65).
3. Pyydä ryhmiä tutustumaan tavoitteeseen ja valitsemaan vielä yksi alatavoitteista, jota ryhmä haluaisi erityisesti ajaa.
 - Voitte tutustua alatavoitteisiin Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjasen avulla (sivut 66–129) tai etsimällä niistä yksinkertaiset ja erikieliset versiot verkosta.
4. Pyydä ryhmiä kuvittelemaan, että he ovat menossa mielenosoitukseen, jossa ajetaan alatavoitetta.
5. Ohjeista ryhmät tekemään mielenosoitukseen kyltti, jossa käytetään meidän täytyy -rakennetta.
 - *Meidän täytyy taata puhdas juomavesi kaikille!* (alatavoite 6.1).

Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjanen

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	esitelmä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	pohdinta

1. Jaa jokaiselle ryhmälle papereita äänestystä varten.
 - Tarvitset jokaiselle ryhmälle yhtä monta paperia kuin esittäviä ryhmiä on.
2. Ohjeista oppijat esittelemään kyltit ryhmä kerrallaan luokan edessä lukemalla ääneen kyltin teksti.
3. Pyydä ryhmiä päättelemään jokaisen kyltin oikea tavoite kirjoittamalla numero paperille ja nostamalla se ylös.
4. Kun kaikki ovat nostaneet veikkauksensa esille, pyydä esittelevää ryhmää paljastamaan oikea vastaus.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISU

TAUOITTEISIIN 1-17 YHDISTYVÄT SANAT

1. koulu, kirja
2. ruoka, pelto
3. lääkäri, terveys
4. opettaja, oppilas
5. raha, tasa-arvo
6. vesi, kaivo
7. aurinko, energia
8. työ, tehdas
9. kauppa, keksintö
10. kaupunki, koti
11. juna, katu
12. roska, kierrätys
13. ilma, metsä
14. meri, kala
15. puu, eläin
16. rauha, laki
17. ystävä, yhteistyö

KIELITAITOTEHTÄVÄN RATKAISU

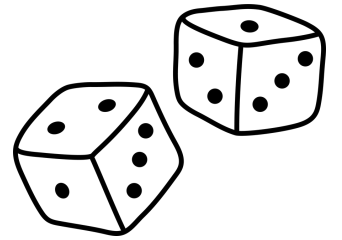
1. Käytämme paljon muovia. Meidän täytyy kieltää muovikassit.
2. Heitämme ruokaa pois. Meidän täytyy jakaa ylimääräinen ruoka.
3. Meressä on roskaa. Meidän täytyy siivota rantoja.
4. Käytämme paljon sähköä. Meidän täytyy investoida aurinkoenergiaan.
5. Käytämme paljon vettä. Meidän täytyy vähentää veden käyttöä.
6. Kaupunki on likainen. Meidän täytyy rangaista roskaamisesta.
7. Ostamme paljon tavaraa. Meidän täytyy rajoittaa verkkojättikauppoja.
8. Lapset eivät opi lukemaan. Meidän täytyy tukea koulutusta.
9. Ei ole riittävästi työpaikkoja. Meidän täytyy tukea paikallisia tuotteita.
10. Emme osaa toimia yhdessä. Meidän täytyy kuunnella muita.

Kyltti huomiseksi

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Heitä noppaa ja etene nopan silmäluvun osoittamaan ruutuun.
2. Kerro peliryhmälle, mikä laatikon sanoista sopii ruudun kestävyystavoitteeseen.
 - o Väärästä vastauksesta menetät seuraavan pelivuoron.
 - o Jokaiseen kohtaan on kaksi oikeaa vastausta.
3. Voitte tarvittaessa varmistaa oikean vastauksen opettajalta.

LÄHTÖ	1 EI KÖYHYTTÄ	2 EI NÄLKÄÄ	3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA	4 HYVÄ KOULUTUS	5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO	
MAALI						
17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS	kirja meri rauha tehdas ystävä					6 PUHDAS VESI JA SANITAATIO
	aurinko laki puu oppilas					
16 RAUHA, OIKEUDEN-MUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO	energia kaivo eläin koulu roska					7 EDULLISTA JA PUHDASTA ENERGIAA
	kauppa vesi metsä kierrätys juna					
15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ	pelto keksintö koti lääkäri tasa-arvo					8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA
	työ kaupunki kala ilma opettaja					
14 VEDENALAINEN ELÄMÄ	13 ILMASTOTEKOJA	12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN	9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA	

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Opettele käyttämään **täytyy tehdä -rakennetta** alla olevan kielioppilaatikon avulla.
2. Lue parille ääneen yksi ongelmista ja pari ehdottaa siihen vastausta käyttämällä **meidän täytyy tehdä -rakennetta**.
 - Käytämme paljon muovia. → **Meidän täytyy** kieltää muovikassit.

Täytyy tehdä -rakenne

Suomen kielessä *täytyä*-verbillä ilmaistaan, että jotakin on pakko tai välttämätöntä tehdä, esimerkiksi *Minun täytyy syödä*.

Täytyä-verbi on tällaisissa rakenteissa apuverbi, joka on aina yksikön 3. persoonassa (hän). Apuverbiin yhdistyy pääverbin perusmuoto (A-infinitiivi). Rakenteessa subjekti eli toimija on genetiivissä:

Opettajan täytyy ostaa kangaskassi.

Sinun täytyy syödä paikallisia vihanneksia.

Hänen täytyy säästää vettä.

Luokan täytyy kerätä roskat.

Teidän täytyy kierrättää pahvit.

Minnan täytyy mennä lääkäriin.

Persoonapronomien genetiivit

minun	meidän
sinun	teidän
hänen	heidän

Käytämme paljon muovia.
Heitämme ruokaa pois.
Meressä on roskaa.
Käytämme paljon sähköä.
Käytämme paljon vettä.
Kaupunki on likainen.
Ostamme paljon tavaraa.
Lapset eivät opi lukemaan.
Ei ole riittävästi työpaikkoja.
Emme osaa toimia yhdessä.

...tukea koulutusta.
...kieltää muovikassit.
...tukea paikallisia tuotteita.
...kuunnella muita.
...jakaa ylimääräinen ruoka.
...siivota rantoja.
...vähentää veden käyttöä.
...investoida aurinkoenergiaan.
...rangaista roskaamisesta.
...rajoittaa verkkojättikauppoja.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Valitkaa ryhmässä yksi Agenda 2030 -tavoitteista.

- Voitte tutustua tavoitteisiin Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjasen avulla (sivut 62–65).

2. Tutustukaa tavoitteeseen ja valitkaa vielä yksi alatavoitteista, jota haluaisitte erityisesti ajaa ryhmässänne.

- Voitte tutustua alatavoitteisiin Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjasen avulla (sivut 66–129) tai etsiä niistä yksinkertaiset ja erikieliset versiot verkosta.

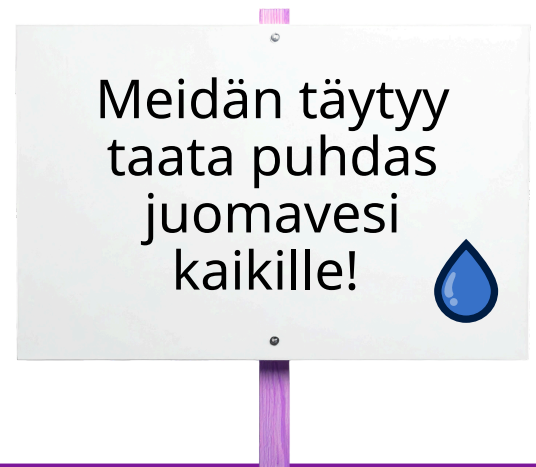
3. Kuvitelkaa, että olette menossa mielenosoitukseen, jossa ajetaan alatavoitetta.

4. Tehkää mielenosoitukseen kyltti, jossa käytätte meidän täytyy -rakennetta.

- *Meidän täytyy taata puhdas juomavesi kaikille!* (alatavoite 6.1).

Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen
tavoitteet -kirjanen

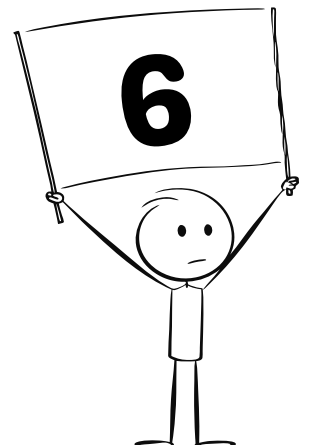

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Kyltit esitellään ryhmä kerrallaan luokan edessä lukemalla ääneen kyltin teksti.

2. Yrittäkää päätellä kyltin tavoitteen numero kirjoittamalla se paperille ja nostamalla se ylös.

3. Kun kaikki ovat nostaneet veikkauksensa esille, ryhmä kertoo oikean vastauksen.

TAITOTASO

A2-B1

Tulevaisuuden elinympäristöt

KESTO	20 + 20 + 30 + 20	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	ekologinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • pohtia ihmisen, teknologian ja luonnon välisiä suhteita • tunnistaa ilmastonmuutoksen, luonnon monimuotoisuuden katoamisen ja kaupunkiympäristöjen muutoksen keskeisiä vaikutuksia • harjoitella tulevaisuusajattelua 	<ul style="list-style-type: none"> • oppia ympäristöön liittyvää sanastoa • harjoitella futuurin käyttöä • oppia keskustelemaan ympäristön tulevaisuudesta ja tekoälyn käytöstä 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Luo oppimisalusta kuvien tallentamista varten. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • oppimisalusta • tietokone tai tabletti tekoälyä varten 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kuvanhaku
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	sanasto

1. Pyydä oppijoita pohtimaan, miltä heidän elinympäristönsä näyttää tulevaisuudessa ja etsimään kaksi kuvaa, jotka vastaavat kysymyksiin:
 - o Mikä sinua pelottaa tulevaisuudessa?
 - o Mikä antaa sinulle toivoa tulevaisuuteen?
2. Ohjeista oppijoita etsiköimaan kuvat ja lataamaan ne määrittelemällesi oppimisalustalle (esim. Moodle, Padlet tai Itslearning).

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kielioppi
TYÖMUOTO	yksilö- ja ryhmätyö	KIELITAITO	futuuri

1. Kertaa oppijan kortin avulla kohdekielen futuurin käyttö.
2. Ohjeista oppijat kirjoittamaan kuvaus heidän valitsemiinsa kuviin käyttäen futuuria.
3. Jaa oppijat ryhmiin.
4. Ohjeista oppijat esittelemään kuvansa ryhmälle.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tekoälyn käyttö
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Pyydä oppijoita luomaan tekoälyllä kuva heidän tulevaisuuden elinympäristöstään. Ohjeista

- o luomaan kuva omasta kodistaan ja sen ympäristöstä vuonna 2050.
- o liittämään kuvaan ympäristöön liittyvää sanastoa esimerkiksi puhekuplien avulla.

2. Ohjeista lopuksi otsikoimaan kuvat ja lataamaan ne määrittelemällesi oppimisalustalle (esim. Moodle, Padlet tai Itslearning).

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilö- ja ryhmätyö	KIELITAITO	futuuri

1. Kehota oppijoita esittelemään ryhmälle heidän tekoälyllä tekemänsä kuvat kohdekielellä.
2. Pyydä oppijoita kertomaan ryhmälle, minkälaisia muutoksia kuvassa on heidän nykyiseen elinympäristöönsä verrattuna.
 - o Ohjeista käyttämään futuuria.
3. Kehota oppijat pohtimaan, onko tekoälyn käyttö eettistä, ja jatkamaan annettuja lauseita.
 - o Minun mielestäni tekoälyn käyttö on eettistä, koska...
 - o Minun mielestäni tekoälyn käyttö ei ole eettistä, koska...
4. Pyydä oppijat lukemaan tekemänsä virkkeet ryhmälle ääneen.

Tulevaisuuden elinympäristöt

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Pohdi, miltä sinun elinympäristösi näyttää tulevaisuudessa ja etsi kaksi kuvaa, jotka vastaavat kysymyksiin:

- Mikä sinua pelottaa tulevaisuudessa?
- Mikä antaa sinulle toivoa tulevaisuuteen?

2. Otsikoi kuvat ja lataa ne oppimisalustalle.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Harjoittele futuurin käyttöä suomen kielessä alla olevan laatikon avulla.

2. Kirjoita kuvaus valitsemillesi kuville käyttäen futuuria:

- *Ilmastonmuutos ahdistaa minua.*
- *Tuulivoimalat antavat minulle toivoa tulevaisuuteen.*

3. Esittele ryhmälle kuvasi suomeksi.

FUTUURIN ILMAISEMINEN SUOMEN KIELESSÄ

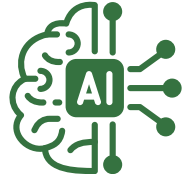
- Suomen kielessä ei ole erillistä futuurin muotoa.
- Pohdi seuraavien esimerkkien avulla, miten preesenssiä ja pluskvamperfektiä käytetään futuurina suomen kielessä:
Lähden huomenna. Lähden, kun olen syönyt.
Hän tulee huomenna. Hän tulee, kun on tehnyt työn valmiiksi.
- Joskus suomen kielen futuuri voidaan muodostaa myös tulla-apuverbin ja MA-infinitiivin avulla:
Hän tulee oppimaan taitavaksi suomen käyttäjäksi. Hän tulee pärjäämään kokeessa hyvin.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Luo tekoälyllä kuva tulevaisuuden elinympäristöstäsi.

- Luo kuva omasta kodistasi ja sen ympäristöstä vuonna 2050.
- Liitä kuvaan ympäristöön liittyvää sanastoa esimerkiksi puhekuilien avulla.

2. Lataa kuva yhteiselle oppimisalustalle.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Esittele ryhmälle tekoälyllä tekemäsi kuva suomeksi.

2. Kerro ryhmälle, minkälaisia muutoksia kuvassa on nykyiseen elinympäristöösi verrattuna. Käytä futuuria:

- *Tulevaisuudessa puita on vähemmän.*
- *Tulevaisuudessa en tarvitse autoa.*

3. Pohdi, onko tekoälyn käyttö eettistä. Miksi? Miksi ei? Jatka lauseita.

4. Lukekaa tekemänne virkkeet ryhmässä.

Minun mielestäni tekoälyn käyttö on eettistä, koska

.....
.....
.....

Minun mielestäni tekoälyn käyttö ei ole eettistä, koska

.....
.....
.....

Haastattelut monikielisyudesta

KESTO	2 x 60	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi, venäjä
ULOITTUVUUS	kulttuurinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none">• vähentää eriarvoisuutta• lisätä kielten arvostusta• pohtia omaa kieli-identiteettiä• ymmärtää monikielisyiden ja vuorovaikutusosaamisen merkitys	<ul style="list-style-type: none">• oppia kieleen ja kulttuuriin liittyvää sanastoa• kerrata kysymyssanat ja kysymysten muodostaminen• kehittää vuorovaikutustaitoja

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none">• Tulosta/tallenna oppijan kortti.• Selvitä haastateltavat ennen toista oppituntia.• Käännä viimeisen tehtävän peukkuäänestyskysymykset kohdekielelle.	<ul style="list-style-type: none">• oppijan kortti• tabletit tai puhelimet

OPPITUNTI I

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kieliprofiili
TYÖMUOTO	yksilö- ja parityö	KIELITAITO	kielisanasto

1. Pyydä jokaista oppijaa täyttämään oppijan kortin kielipassi.
 - Oppijan kortin kielitaitoarviossa 5 tähteä tarkoittaa erinomaista kielitaitoa.
2. Jaa oppijat pareiksi.
3. Ohjeista parit täydentämään yhteistyössä oppijan korttien ajatuskartat:
 - Missä kuulen tai näen eri kieliä?
 - Korosta oppijoita huomioimaan kaikki ympäristönsä kielet: kuuleeko oppija esimerkiksi lomalla italiaa, paikallisessa ravintolassa kiinaa tai katsooko hän monikielisiä videoita?

LISÄTIETOJA

Oppijan korttia laajempi kielipassi on ladattavissa OPH:n Eurooppalainen kielisalkku, Kielipassi, vuosiluokat 7-9 -nettisivulta.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kysyminen

1. Ohjeista parit pienryhmiin (2 paria/ryhmä).
2. Pyydä oppijoita kertaamaan ohjeet kysymysten tekemisestä.
3. Ohjeista parit tutustumaan toistensa kielipasseihin ja ajatuskarttoihin oppijan kortin haastattelukysymysten avulla:
 - Mitä kieliä osaat?
 - Missä olet oppinut eri kieliä?
 - Missä kuulet ja näet eri kieliä?
4. Pyydä pareja kirjoittamaan kohdekielellä kolme kielipassiin tai ajatuskarttaan liittyvää lisäkysymystä.
5. Ohjeista pareja kysymään toisiltaan myös lisäkysymykset.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	haastattelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kysyminen

1. Käykää yhdessä läpi oppijan kortin vinkit haastattelun tekemiseen.
2. Keskustele oppijoiden kanssa siitä, mitä tulee pitää mielessä, kun haastattelee erilaisia ihmisiä.
3. Kerro oppijoille ohjeet:
 - Suunnitelkaa pienryhmissä haastattelu haastateltavan kielitaustasta ja monikielisyydestä.
 - Apuna voi käyttää edellisen tehtävän kysymyksiä ja vastauksia.
 - Kirjoittakaa ylös haastattelurunko, jossa on 6–8 kysymystä.
4. Pyydä palauttamaan haastattelurungot, jotta voit kommentoida ja korjata niitä ennen seuraavaa oppituntia.
5. Valitse haastateltavat ennen seuraavaa oppituntia:
 - Haastattelevatko oppijat toisiaan?
 - Onko koulussanne kohdekielen puhujia?
 - Voitteko toteuttaa haastattelut esim. Zoomissa yhteistyökoulun kanssa?

OPPITUNTI 2

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	muokkaukierros
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kysyminen

1. Palauta ryhmille haastattelurungot.
2. Jaa ryhmille haastateltavien tiedot.
3. Pyydä ryhmiä tekemään tarvittavat korjaukset ja muokkaukset haastattelurunkoihin.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	haastattelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kysyminen

1. Muistuta oppijoita vielä vinkeistä haastatteluun (oppijan kortti) ja mahdollisista pelisäännöistä, joita olette sopineet.

- Haastattelut voidaan videoida tai äänittää riippuen haastateltavan suostumuksesta.

2. Sovi ryhmien kanssa haastattelujen pituus (esim. 3–5 minuuttia).

3. Neuvo ryhmiä menemään erillisiin tiloihin tekemään haastattelut.

4. Pyydä ryhmiä palaamaan luokkaan haastattelujen valmistuttua.

LISÄTIETOJA

Haastattelut voidaan tehdä hyödyntämällä oppijoiden puhelimia tai esimerkiksi koulun tabletteja.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	esitys
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Pyydä ryhmiä valmistautumaan haastattelujen esittämiseen.

2. Kerro, että ryhmät antavat palautetta jokaisesta esityksestä.

- Pyydä ryhmiä kirjoittamaan kohdekielellä vähintään yksi positiivinen asia jokaisesta esityksestä.

3. Pyydä jokainen ryhmä yksi kerrallaan luokan eteen esittämään nauhoitteensa tai videonsa.

4. Pyydä muita ryhmiä kertomaan positiiviset palautteet kohdekielellä jokaisen esityksen välissä.

5. Anna esitysten jälkeen palautetta haastatteluista:

- Mitkä asiat yllättivät positiivisesti?
- Missä asioissa olisi vielä parannettavaa?

6. Järjestä lopuksi vielä peukkuäänestys oppijoille (peukku ylös, alas tai keskelle) ja kysy heiltä kysymykset kohdekielellä:

- Oliko haastattelun tekeminen helppoa?
- Oletko tyytyväinen tekemäänne haastatteluun?
- Ymmärrätkö, mitä monikielisyys tarkoittaa?
- Oletko mielestäsi monikielinen?

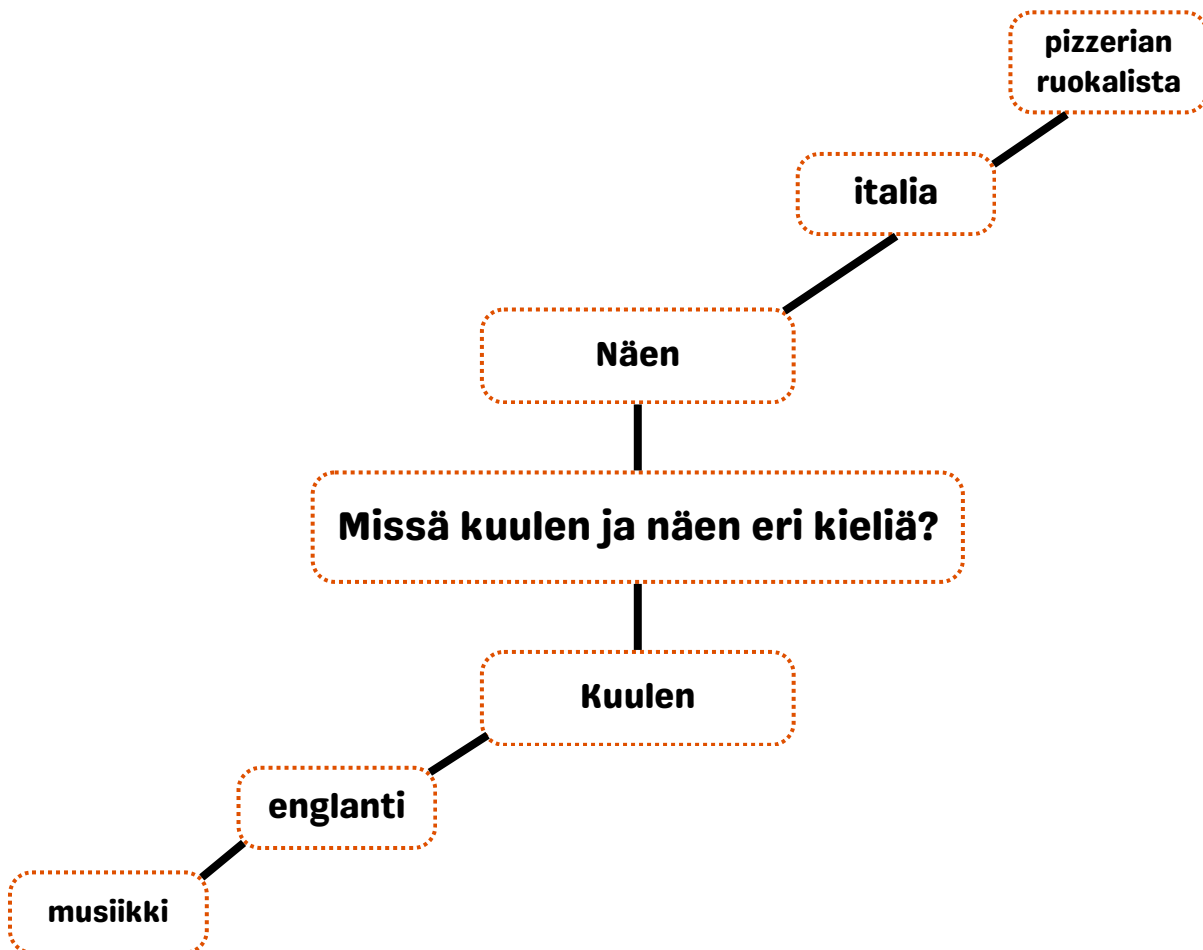

Haastattelut monikielisyudesta

OPPITUNTI I

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Täytä seuraavan sivun kielioppi.
2. Täyttäkää parin kanssa yhteistyössä ajatuskarttanne:
 - o Missä kuulen ja näen eri kieliä?

KIELIPASSINI

Nimi:

Paikka ja aika:

KOULUSSA OPPIMANI KIELET

Täytä koulussa oppimasi kielet ja arvioi kielitaitosi värittämällä tähtiä.

Kieli	Luokilla	
.....	☆☆☆☆☆
.....	☆☆☆☆☆
.....	☆☆☆☆☆
.....	☆☆☆☆☆

KOULUN ULKOPUOLELLA OPPIMANI KIELET

Täytä koulun ulkopuolella oppimasi kielet ja arvioi kielitaitosi värittämällä tähtiä.

Kieli	Miten?	
.....	☆☆☆☆☆
.....	☆☆☆☆☆
.....	☆☆☆☆☆
.....	☆☆☆☆☆

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Kertaa alla olevan laatikon avulla, miten kysymyksiä tehdään.
2. Kysykää ryhmässä toisiltanne seuraavat kysymykset:
 - Mitä kieliä osaat?
 - Missä olet oppinut eri kieliä?
 - Missä kuulet ja näet eri kieliä?
3. Kirjoittakaa yhdessä vielä kolme lisäkysymystä.
4. Kysykää toisiltanne lisäkysymykset.

KYSYMYSTEN TEKEMINEN

Vaihtoehtokysymykset (-ko, -kö):

Taiuta verbi oikeaan persoonamuotoon ja lisää pääte, esimerkiksi

- Osaatko puhua englantia?
- Osaammeko muita kieliä?

Kysymyssanalla alkavat kysymykset, esimerkiksi

- Mitä kieliä osaat?
- Missä tilanteissa käytät englantia?
- Koska olet oppinut englantia?

Kysymyssanat

kuka, ketkä	mikä, mitä	miksi	milloin
kenen, keiden, minkä	missä, mistä, mihin, millä, mille, miltä	millainen	miten, kuinka

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Katsokaa yhdessä alla olevan laatikon vinkit haastattelun tekemiseen.
2. Suunnitelkaa pienryhmissä haastattelu haastateltavan kielitaustasta ja monikielisyydestä.
 - Apuna voi käyttää edellisen tehtävän kysymyksiä.
3. Kirjoittakaa seuraavalle sivulle haastattelurunko, jossa on 6–8 kysymystä.
4. Palauttakaa haastattelurunko opettajalle.

VINKKEJÄ HAASTATTELUUN

- Muotoile kysymyksistä mahdollisimman selkeitä.
- Harjoittele kysymysten ääntämistä, jotta sanat tulevat sujuvasti.
- Valitse haastattelulle mahdollisimman rauhallinen paikka.
- Ole ystävällinen ja kohtelias.
- Esittele itsesi ennen haastattelua ja kerro haastateltavalle, miksi haastattelet häntä.
- Muista kysyä, voitko nauhoittaa tai kuvata haastattelun.
- Kerro äänityksen alkuun äänittäjän nimi ja haastateltavan nimi.
- Kysy yksi kysymys kerrallaan, älä puhu haastateltavan päälle.
- Kuuntele ja tee tarvittaessa täsmentäviä kysymyksiä haastateltavalle, älä pelkää taukoja.

OPPITUNTI 2

KIELITAITOTEHTÄVÄ

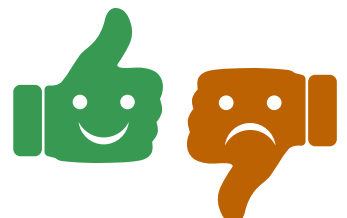
1. Kirjoittakaa ylös haastateltavan tiedot.
2. Tehkää tarvittavat korjaukset ja muokkaukset haastattelurunkoon.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Kerratkaa vielä yhdessä luokan kanssa vinkit haastatteluun.
2. Menkää erilliseen tilaan tekemään haastattelu.
 - Haastattelut voidaan videoida tai äänittää riippuen haastateltavan suostumuksesta.
3. Palatkaa luokkaan, kun haastattelu on valmis.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Valmistautukaa haastattelujen esittämiseen.
2. Kirjoittakaa suomeksi vähintään yksi positiivinen asia jokaisesta esityksestä.
3. Kertokaa jokaisen esityksen jälkeen positiivinen palautteenne.
4. Vastaa opettajan loppukysymyksiin peukun avulla.
 - peukku ylöspäin: kyllä
 - peukku sivulle: ehkä
 - peukku alaspäin: ei

Kulttuurista perinnöksi

KESTO	10 + 10 + 50 + 15	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	kulttuurinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää kulttuurin ja kulttuuriperinnön ero• vahvistaa empatiaa ja kulttuurista lukutaitoa• pohtia, miksi kulttuuriperintöä tulisi suojella ja mikä on sen merkitys nyky-yhteiskunnassa	<ul style="list-style-type: none">• laajentaa kulttuuriin, historiaan ja yhteiskuntaan liittyvää sanastoa• harjoitella puhe- ja esitystaitoja• kehittää keskustelutaitoja kulttuurieroista ja yhteisistä arvoista

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none">• Tulosta/tallenna oppijan kortti.• Valmistele esitysten tekoon tarvittavat välineet.	<ul style="list-style-type: none">• oppijan kortti• tietokoneet tai tabletit ja ohjelmisto esitysten tekoon, esim. PowerPoint

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	10 min	TEHTÄVÄMUOTO	määrittely
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kulttuurisanasto

1. Katsokaa yhdessä oppijan kortin määritelmät kulttuurista ja kulttuuriperinnöstä.
2. Kirjaa oppijalähtöisesti keskeiset erot taululle.
3. Pyydä oppijoita kertomaan esimerkkejä kohdemaan kulttuurista ja kulttuuriperinnöstä.
4. Kirjaa myös oppijoiden esimerkit taululle.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

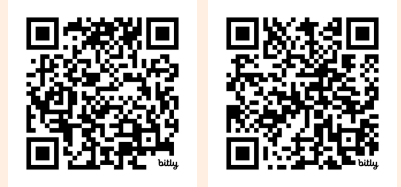
KESTO	10 min	TEHTÄVÄMUOTO	luokittelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kulttuurisanasto

1. Ohjeista oppijat ympäröimään oppijan kortin kielitaitotehtävästä kaikki asiat, jotka ovat heidän mielestään kulttuuriperintöä.
2. Keskustele luokan kanssa, oletteko samaa mieltä vastauksista.
 - o Huomaa, että joskus kulttuurin ja kulttuuriperinnön raja on häilyvä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	50 min	TEHTÄVÄMUOTO	esitelmä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pienryhmiin.
2. Neuvo ryhmät etsimään jokin UNESCO:n aineeton tai aineellinen kulttuuriperintökohde kohdekieltä puhuvasta maasta ja tekemään esitelmä siitä.
3. Auta oppijoita esitelmien teossa.

LISÄTIETOJA

Aineettomia kulttuuriperintökohteita maittain voi selata esimerkiksi osoitteesta: ich.unesco.org

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 min	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Käykää yhdessä läpi oppijoiden kortin selitys kulttuuriperinnön ja stereotyyppien yhteydestä.
2. Pyydä oppijoita pohtimaan ryhmissä kohdekielellä:
 - Mitkä kielitaitotehtävän listauksen asioista mielestäsi saattavat vahvistaa stereotyyppistä kuvaa kohdemaan kulttuurista tai ihmisistä?
 - Mitkä oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävässä esitellyistä kulttuuriperintökohteista olivat entuudestaan tuttuja oman kokemuksen kautta?

KIELITAITOTEHTÄVÄN RATKAISUT

SUOMI

saunominen

joulupukki

kansallispuvut

ryijy

kannel

suomen kieli

saamen kieli

villasukkien kutomistaito

kalakukko

kalevala

mämmi

jussipaita

Suomenlinna

Tuntematon sotilas

juhannus

Vanha Rauma

Kulttuurista perinnöksi

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Tutustu kulttuurin ja kulttuuriperinnön määritelmiin alla olevien tekstien avulla.
2. Pohdi suomalaisia esimerkkejä kulttuurista ja kulttuuriperinnöstä.

KULTTUURI

Kulttuuri tarkoittaa ihmisryhmän tai yhteiskunnan ajattelutapoja, arvoja, käytäntöjä ja sosiaalista käyttäytymistä. Se näkyy esimerkiksi kielessä, tavoissa, taiteessa, juhlapäivissä ja arjen valinnoissa.

- Kulttuuri muuttuu ajan myötä – se ei ole pysyvä, vaan elää ja kehittyy.
- Uutta kulttuuria syntyy jatkuvasti, kun ihmiset luovat uusia tapoja, ilmaisumuotoja ja merkityksiä.
- Kulttuuri voi olla yksilöllistä, yhteisöllistä tai globaalia, ja se voi yhdistää tai erottaa ihmisiä.

KULTTUURIPERINTÖ

Kulttuuriperintö tarkoittaa kulttuurin osia, jotka on siirretty menneisyydestä nykypäivään ja joita halutaan säilyttää tuleville sukupolville. Se voi olla aineellista (rakennukset, esineet) tai aineetonta (kieliperinteet, juhlat, tarinat).

- Kulttuuriperintöä ei yleensä muuteta, vaan sen arvo perustuu säilyttämiseen ja jatkuvuuteen.
- Kulttuuriperintö ei synny uutena, vaan se periytyy ja vaalii menneisyyden merkityksiä.
- Kulttuuriperintö auttaa meitä ymmärtämään juuria, identiteettiä ja historiaa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

I. Ympyröi asiat, jotka ovat suomalaista kulttuuriperintöä.

ryijy

saunominen

kansallispuvut

kannel

joulupukki

saamen kieli

suomen kieli

ABC-huoltoasemat

villasukkien kutomistaito

kalakukko

Uuden musiikin kilpailu (UMK)

Salatut Elämät

Darude - Sandstorm

Kalevala

curling

saunajooga

musta makkara

mämmi

jussipaita

Käärijä - Cha cha cha

jääkiekko

avantouinti

Tuntematon sotilas

Suomenlinna

pesäpallo

juhannus

kahvittelu

muumit

vappupiknik

Vanha Rauma

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

Aineeton kulttuuriperintö viittaa elävään perintöön.

- 1. Etsikää ryhmissä jokin UNESCO:n aineeton tai aineellinen kulttuuriperintökohde Suomesta.**
- 2. Tehkää ryhmän kanssa esitelmä valitsemastanne kulttuuriperintökohteesta suomeksi.**
- 3. Pitäkää esitelmät suomeksi ryhmä kerrallaan luokan edessä.**

Aineellinen kulttuuriperintö viittaa fyysisiin esineisiin, rakennuksiin ja paikkoihin.

QR-koodit: listat UNESCO:n perintökohteista.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

I. Pohtikaa ryhmässä suomeksi:

- **Mitkä kielitaitotehtävän listauksen asioista mielestäsi saattavat vahvistaa stereotyyppistä kuvaa suomalaisesta kulttuurista tai suomalaisista?**
- **Mitkä oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävässä esitellyistä kulttuuriperintökohteista olivat sinulle entuudestaan tuttuja oman kokemuksen kautta?**

Kulttuuriin ja kulttuuriperintöön voi liittyä stereotyyppioita, koska ihmiset usein yksinkertaistavat monimutkaisia ilmiöitä ja muodostavat yleistyyksiä. Esimerkiksi jonkin maan ruokakulttuuri, juhlat tai pukeutumistyyli voivat muodostua sen tunnusmerkeiksi, vaikka todellisuudessa kulttuurin sisällä on paljon vaihtelua. Kun opimme näkemään kulttuurit monimuotoisina, vähennämme stereotyyppistä ajattelua.

Tunteet kuuluviksi

KESTO	20 + 20 + 20 + 15	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	sosiaalinen	
TAUOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none">• edistää empatiaa, myötätuntoa ja rakentavaa vuorovaikutusta• tukea ryhmässä toimimista ja toisten kokemusten kunnioittamista• harjoitella tunteiden säätelyä• vahvistaa itseohjautuvuutta ja stressinhallintaa	<ul style="list-style-type: none">• oppia tunnesanastoa• tuottaa lyhyitä lauseita tunnetilasta• kirjoittaa lyhyt henkilökohtainen teksti• harjoitella turvallista itsensä ilmaisua• kertoa tunteistaan kohdekielellä	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none">• Tulosta/tallenna oppijan kortti.	<ul style="list-style-type: none">• oppijan kortti• paperilappuja	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 min	TEHTÄVÄMUOTO	tunnekuva
TYÖMUOTO	yksilö- ja parityö	KIELITAITO	tunnesanasto

1. Pyydä oppijoita pohtimaan, miltä heistä tuntuu tällä hetkellä.
2. Pyydä heitä valitsemaan emoji, joka kuvaa kyseistä tunnetilaa ja piirtämään se oppijan kortin lämmittelytehtävän kehykseen.
3. Pyydä oppijoita vaihtamaan piirroksia parin kanssa.
4. Ohjeista heidät piirtämään parin tunnetila emojin perusteella kehyksen alla olevaan laatikkoon.
5. Pyydä heitä lukemaan parin tunnetila ääneen.
 - o Pari voi korjata tarvittaessa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tunnetilat
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	tunnesanasto

1. Ohjeista oppijoita pohtimaan ja kirjoittamaan oppijan kortin kielitaitotehtävän emojiin alle, miten he voisivat kohdekielellä ilmaista kyseisen tunnetilan.
 - o *Minä olen iloinen. Minua ällöttää.*

LISÄTIETOJA

Vaikka kyseessä on kielitaitotehtävä, tehtävään ei ole vain yhtä ainoaa oikeaa vastausta, vaan tavoitteena on oppia ilmaisemaan kohdekielellä erilaisia tunnetiloja.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tunnesuunnitelma
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kirjallinen

1. Ohjeista oppijat pohtimaan ryhmissä, miten he toimisivat erilaisissa tunnetiloissa.
2. Pyydä jokaista ryhmää valitsemaan oppijan kortin tehtävälaatikosta kolme tunnetilaa.
3. Kehota oppijat laatimaan tunnesuunnitelmat tunnetilojen käsittelyyn hyödyntämällä viimeisen sivun monistetta:
 - o tunne → vastuu → toiminta
 - o Oppijat voivat tehdä yhden tunnesuunnitelman jokaista oppijan korttia kohti. Siksi ryhmissä tulisi olla vähintään kolme oppijaa.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tunnelappu
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	ilmaisu

1. Jaa oppijoille paperilaput.
2. Pyydä oppijoita purkamaan mieltään kirjoittamalla kohdekielellä paperilapulle jokin negatiivinen tunne, jota he kantavat tällä hetkellä mukanaan.
3. Pyydä heitä myös kirjoittamaan lyhyt tunnesuunnitelma tunteen alapuolelle kohdekielellä:
 - o Miten voin helpottaa negatiivista tunnetilaa?
4. Ohjeista oppijat lopuksi repimään paperilaput pieniksi palasiksi, viemään palaset roskiin ja päästämään irti negatiivisesta tunteesta.

KIELITAITOTEHTÄVÄN ESIMERKIT

1. *Minua ällöttää. / Minua inhottaa.*
2. *Olen ihastunut. / Olen rakastunut.*
3. *Olen tyytymätön. / En ole tyytyväinen.*
4. *Olen vihainen.*
5. *Olen huolestunut. / Olen huolissani.*
6. *Olen surullinen.*
7. *Olen allapäin. / Olen alakuloinen. / Minulla on mieli maassa.*
8. *Olen vähän flirtti. / Haluaisin flirttailla. / Minulla on pilkettä silmäkulmassa.*
9. *Olen hämmentynyt.*
10. *Olen yllättynyt.*
11. *Olen uupunut. / Olen ihan loppu.*
12. *Voin huonosti. / Minulla on kurja olo.*

Tunteet kuuluviksi

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Pohdi, miltä sinusta tuntuu tällä hetkellä.
2. Valitse emoji, joka kuvaa tunnetilaasi ja piirrä se vieressä olevaan kehykseen.
3. Vaihtakaa piirroksia parin kanssa.
4. Kuvaile emojiin perusteella parisi tunnetila alla olevaan laatikkoon.
5. Lue parisi tunnetila ääneen.
 - o Pari voi korjata tarvittaessa.

- Iloinen 😊
- Onnellinen 😄
- Rauhallinen 😌
- Rentoutunut 😎
- Innostunut 😍
- Helpottunut 😁
- Epävarma 😟
- Hämmentynyt 😲
- Uupunut 😫
- Uninen 😴
- Keskittynyt 🧐
- Surullinen 😞
- Pettynyt 😞
- Huolestunut 😟
- Ahdistunut 😞
- Vihainen 😡
- Raivoissaan 😡
- Häpeissään 😳

.....

.....

.....

.....

KIELITAITOTEHTÄVÄ

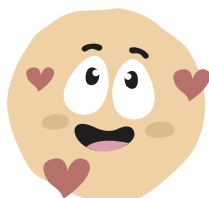
I. Miten voisit ilmaista seuraavan tunteen suomeksi?

- Kirjoita kuvan alle tunne lauseella, esimerkiksi:
 - Minä olen iloinen. Minua ällöttää.

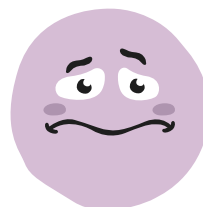
ällötys

ihastus

tyytymättömyys

viha

huoli

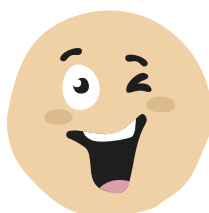
suru

alakulo

flirtti

hämmennys

yllättyneisyys

uupumus

tympeys

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Miettikää ryhmässä, miten toimitte seuraavissa tunnetiloissa.**
- 2. Valitkaa alla olevasta laatikosta kolme tunnetilaa.**
- 3. Laatikaa tunnesuunnitelma hyödyntämällä viimeisen sivun monistetta.**

viha – raivo – turhautuminen – ärsyyntyneisyys – tyytymättömyys –
tympääntyminen – nuivuus – vastahakoisuus – mustasukkaisuus – epäluulo –
pelko – ahdistus – jännittyneisyys – häpeä – pettymys – alakulo – suru –
lohduttomuus – yksinäisyys – uupumus – väsymys – kyllästyneisyys –
välinpitämättömyys – uteliaisuus – kiinnostus – kiitollisuus – rakkaus – hellyys
– tyytyväisyys – ylpeys – hyväntuulisuus

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

- 1. Pura mieltäsi kirjoittamalla suomeksi paperilapulle jokin negatiivinen tunne, jota kannat mukana tällä hetkellä.**
- 2. Kirjoita tunnetilan alapuolelle suomeksi tunnesuunnitelma:**
 - o Miten voin helpottaa negatiivista tunnetilaa?
- 3. Revi lopuksi paperi pieniksi palasiksi ja päästä irti negatiivisesta tunteesta.**

Tunnesuunnitelma

Tunne

Mitä yleensä teen tai haluan tehdä tämän tunteen aikana?

Mikä on minun vastuuni?

(Tunteita ei voi valita, mutta oman toiminnan voi).

Uusi toimintasuunnitelma: Miten voin toimia tilanteessa?

Boikotin jäljillä

KESTO	15 + 30 + 30 + 15	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	taloudellinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa kestäväen kuluttamisen periaatteita ja soveltaa niitä yritys esimerkkeihin ymmärtää, miten yksilön ja ryhmän valinnat vaikuttavat yritysten toimintaan 	<ul style="list-style-type: none"> tutustua yrityssanastoon oppia selittämään tapahtumaketju tehdä yksinkertaisia perusteluja tuottaa lyhyt multimodaalinen video 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Jaa luokka kolmeen osaan ja nimeä alueet. Varaa oppijoille tabletit ja videonkäsittelyohjelma. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti tabletit ja videonkäsittelyohjelma 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	mielipidekolmio
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	yrittäjän sanasto

- Jaa luokan pöydät tai tuolit kolmeen osaan ja nimeä jokainen alue omalla lapulla käyttäen kohdekieltä. Alueiden nimet:**
 - En tiedä yritystä.
 - Tiedän yrityksen.
 - Boikotoin tai olen boikotoinut yritystä.
- Lue luokalle ääneen kohdekielisten maiden yritysten nimiä yksi kerrallaan.**
 - Luettelot yrityksistä ovat viimeisellä sivulla.
- Ohjeista oppijat asettumaan heille sopivaan pöytäryhmään jokaisen yrityksen kohdalla.**

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	yrittäjätietolomake
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kirjallinen

- Muodosta oppijoista 3–4 hengen ryhmät.**
- Ohjeista oppijat etsimään internetin avulla kohdekielisen maan yritys, jota ihmiset ovat viime vuosina boikotoineet.**
- Pyydä heitä täyttämään oppijan kortin yrittäjätietolomake kohdekielellä.**
- Kiertele ja auta oppijoita sanaston ja rakenteiden kanssa.**

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	somevideo
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa jokaiselle ryhmälle yksi tabletti.
2. Ohjeista oppijat tekemään ryhmissä lyhyt sosiaalisen median video (esimerkiksi reels), jonka pituus on 1–2 minuuttia.
 - Videon käsittelee heidän valitsemaansa yritystä.
3. Ohjeista oppijat lukemaan ohjelaatikat: 1) Videon rakenne ja 2) Ohjeita

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	videoiden katselu
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	mielipidesanasto

1. Pyydä ryhmiä esittelemään videot yksi kerrallaan luokalle.
2. Ohjeista jokaisen esityksen jälkeen ryhmiä pohtimaan videon lopussa esitettyä kysymystä ja kertomaan heidän vastauksensa omalle ryhmälleen kohdekielellä.
3. Pyydä keskustelun päätteeksi oppijoita reagoimaan videoon:
 - Peukku ylöspäin, jos yritystä kuuluisi boikotoida.
 - Peukku alaspäin, jos yritystä ei kuuluisi boikotoida.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN YRITYSLISTA

Fazer

Finnair

Fortum

Hesburger

Kärkkäinen

Marimekko

Neste

Nokia

S-ryhmä

Supercell

Valio

Boikotin jäljillä

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

- Opettaja lukee luokalle ääneen suomalaisten yritysten nimiä.
- Asetu sinulle sopivaan pöytäryhmään mielipiteesi perusteella. Pöytäryhmät:
 - En tiedä yritystä.
 - Tiedän yrityksen.
 - Boikotoin tai olen boikotoinut yritystä.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

- Etsikää ryhmässä internetin avulla suomalainen yritys, jota ihmiset ovat viime vuosina boikotoineet.
- Täytä alla olevaan lomakkeeseen yrityksen tiedot suomeksi.

Vrityksen nimi		Maa	
Tuoteryhmä		Tunnettu brändi	
Boikotoinnin syy			
Mitkä tapahtumat johtivat boikotointiin?			
Onko boikotilla ollut vaikutusta?			

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Tehkää ryhmän kanssa suomeksi lyhyt sosiaalisen median video (esimerkiksi reels), jonka pituus on 1–2 minuuttia.
 - Videon käsittelee valitsemaanne yritystä.
2. Hyödyntäkää videon tekemisessä alla olevaa Videon rakenne -laatikkoa.

Videon rakenne

1. Mitä yritystä video käsittelee?
2. Miksi yritystä boikotoidaan?
3. Miten boikotointi on vaikuttanut yritykseen?
4. Mikä on oma näkemyksenne boikottiin?
5. Kysy lopuksi kuulijan mielipidettä.

Ohjeita

- pituus 1–2 minuuttia
- 3–5 kuvaa tai lyhyttä klippiä
- tekstiä ruudulla, esimerkiksi yrityksen nimi
- äänite tai tekstilaatikot
- saa käyttää emojiä, tarroja, yksinkertaista musiikkia

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Esittäkää ryhmänne video luokalle omalla vuorollanne.
2. Pohtikaa jokaisen videon jälkeen ryhmässä videon lopussa esitettyä kysymystä ja kertokaa vastauksenne kysymykseen suomeksi.
3. Kun opettaja ohjeistaa, reagoikaa videoon:
 - Peukku ylöspäin, jos yritystä kuuluisi boikotoida.
 - Peukku alaspäin, jos yritystä ei kuuluisi boikotoida.

Globaalista paikalliseen

KESTO	15 + 15 + 30 + 15	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	holistinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none">• kehittää kriittistä ajattelua• tutustua Agenda 2030 -tavoitteisiin• pohtia omaa roolia kestävän kehityksen edistämässä: mitä yksilö voi tehdä paikallisesti ja mitä globaali yhteistyö vaatii	<ul style="list-style-type: none">• oppia kestävyys-sanastoa• kehittää vuorovaikutustaitoja• oppia kertomaan omista arvoista ja valinnoista	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none">• Tulosta/tallenna oppijan kortti.• Voit tulostaa myös Agenda 2030 -tavoitteiden kuvakkeita.	<ul style="list-style-type: none">• oppijan kortti• tarroja	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pareihin.
2. Ohjeista pareja tutustumaan oppijan kortin kuvapareihin ja merkitsemään, kumpi kuvista edistää paikallis- ja kumpi globaalitason kestävyyttä.
 - o Kannusta oppijoita käyttämään kohdekieltä.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	päätely
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

1. Ohjeista pareja jatkamaan työskentelyä yhdessä ja tutustumaan Agenda 2030 -tavoitteisiin oppijan kortissa.
2. Pyydä oppijoita merkitsemään lämmittelytehtävän kuvien laatikkoihin numeroilla, mikä kestävä kehityksen tavoite liittyy kuvaan.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	juliste
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kestävyysnasto

1. Yhdistä parit ryhmiksi.
2. Pyydä ryhmiä valitsemaan kuusi Agenda 2030 -tavoitetta ja merkitsemään tai liimaamaan tavoitteet suomeksi oppijan kortin julisteen keskimmäisiin laatikoihin.
3. Pyydä oppijoita kirjoittamaan tavoitteiden viereisiin laatikkoihin:
 - o yksi kestävyystavoitetta edistävä paikallinen teko Suomessa
 - o yksi kestävyystavoitetta edistävä globaali toiminta.
4. Ohjaa oppijat kiinnittämään valmiit julisteet luokan seinälle.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	julistenäyttely
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kirjallinen/suullinen

1. Jaa jokaiselle oppijalle yksi tarra.
2. Ohjaa oppijat tutustumaan julisteisiin ja katsomaan, mitä paikallisia ja globaaleja kestävä kehityksen tavoitteita muut ryhmät ovat käsitelleet.
3. Pyydä oppijoita valitsemaan yksi toiminta tai teko, joka tuntuu heistä henkilökohtaisesti tärkeältä, ja merkitsemään se tarralla.
 - o Teko tai toiminta voi olla paikallinen tai globaali.
4. Ohjeista oppijat takaisin ryhmiin ja pyydä jokaista kertomaan ryhmässä kohdekielellä:
 - o Minkä teon tai toiminnan hän valitsi ja miksi?
 - o Miten se liittyy hänen elämäänsä tai arvoihinsa?

LISÄTIETOJA

Julisteet voi jättää luokan seinälle näyttelyksi.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ: RATKAISUT

2

ruoka-apu

3

rokotuskampanja

—PAIKALLINEN
—GLOBAALI—

8

reilun kaupan kahvi

12

kirpputori

—PAIKALLINEN
—GLOBAALI—

14

korallien suojelu

15

paikallisen eläinlajin suojelu

—PAIKALLINEN
—GLOBAALI—

10

**paikallisen kulttuurin
vaaliminen**

11

**UNESCO:n
maailmanperintökohde**

—PAIKALLINEN
—GLOBAALI—

Globaalista paikalliseen

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Tutustukaa parin kanssa alla oleviin kuvapareihin.
2. Merkitkää, kumpi kuvista edistää paikallis- ja kumpi globaalitason kestävyyttä.

ruoka-apu

PAIKALLINEN
GLOBAALI

rokotuskampanja

reilun kaupan kahvi

PAIKALLINEN
GLOBAALI

kirpputori

korallien suojelu

PAIKALLINEN
GLOBAALI

naalien suojelu

saamelaiskulttuurin
vaaliminen

PAIKALLINEN
GLOBAALI

UNESCO:n
maailmanperintökohde

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Tutustukaa parin kanssa Agenda 2030 -tavoitteisiin.
2. Merkitse lämmittelytehtävän kuvien laatikkoihin numerolla, mihin kestävän kehityksen tavoitteeseen kuva liittyy.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

17 TAVOITETTA MAAILMAN MUUTTAMISEKSI

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Valitkaa ryhmässä kuusi Agenda 2030 -tavoitetta ja merkitkää tai liimatkaa tavoitteiden kuvat viimeisen sivun julisteen keskeisiin laatikkoihin.
2. Kirjoittakaa tavoitteiden viereisiin laatikkoihin:
 - o yksi kestävyystavoitetta edistävä paikallinen teko Suomessa
 - o yksi kestävyystavoitetta edistävä globaali toiminta.
3. Kiinnittäkää juliste luokan seinälle.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Tutustu luokan tekemiin julisteisiin.
2. Katso, mitä paikallisia ja globaaleja kestävän kehityksen tavoitteita muut ryhmät ovat käsitelleet.
3. Valitse yksi toiminta tai teko, joka tuntuu sinusta henkilökohtaisesti tärkeältä ja merkitse se tarralla.
 - Teko tai toiminta voi olla paikallinen tai globaali.
4. Palaa ryhmään ja kerro suomeksi:
 - Minkä teon tai toiminnan valitsit ja miksi?
 - Miten se liittyy sinun elämääsi tai arvoihisi?

Kestävyysspäiväkirja

KESTO	1 viikko	KIELET
TAITOTASO	A2-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	holistinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none">• pohtia päivittäistä käyttäytymistä ja selvittää, miten voi elää kestävästi• havainnoida kestäväen kehityksen tavoitteiden toteutumista omassa arjessa ja elinympäristössä	<ul style="list-style-type: none">• oppia kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa• kerrata menneen ajan muodot• oppia keskustelemaan ja kirjoittamaan kestäväen kehityksen teemoista	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none">• Tulosta/tallenna oppijan kortti.	<ul style="list-style-type: none">• oppijan kortti• noppia• vihko tai muut muistiinpanovälineet• A2-julistepohja tai valkotaulu	

OPPITUNTI I

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	lautapeli
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

1. Pyydä oppijoita tutustumaan lämmittelytehtävän sanastoon.
2. Jaa oppijat ryhmiin ja anna jokaiselle ryhmälle noppa.
3. Ohjeista ryhmiä pelaamaan Tavoitteiden taival -lautapeliä: pelissä yhdistetään Agenda 2030 -tavoitteet konkreettisiin esimerkkeihin.
 - o Peliohjeet löytyvät oppijan kortista.
 - o Auta tarvittaessa oikeiden vastausten ratkomisessa.
 - o Vastaukset ovat opettajan kortin lopussa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	luokittelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

1. Jaa oppijat pareiksi.
2. Pyydä oppijoita tarkastelemaan oppijan kortin sanalistoja ja pohtimaan, mitkä kohdat eivät kuulu joukkoon kussakin laatikossa.
3. Tarkistakaa lopuksi oikeat vastaukset yhdessä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	viikko	TEHTÄVÄMUOTO	kirjallinen
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	aikamuodot

1. Kerratkaa menneen ajan muodot ja niidenkäytösäännöt.
2. Käykää läpi, miten menneitä aikamuotoja käytetään päiväkirjassa.
3. Ohjeista oppijat pitämään viikon ajan päiväkirjaa kestävästä kehityksestä omassa arjessa.
 - o Mieti, kirjoitetaanko päiväkirja vihkoon vai tietokoneella.
4. Katsokaa yhdessä oppijan kortin vinkkejä päiväkirjassa pohdittavista teemoista.
5. Kerro oppijoille, milloin ja miten kestävyyspäiväkirjat pitää palauttaa opettajalle.

OPPITUNTI 2

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	luokittelu
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

- Ohjeista oppijat poimimaan valmiista päiväkirjasta viikon aikana tehtyjä kestäviä valintoja ja sijoittamaan ne oppijan kortin kestävyyspalapeliin.
 - Minkä kestävyysulottuvuuden alle kukin valinta sopii?
 - Ohjeista kirjaamaan vähintään kolme valintaa jokaisen ulottuvuuden alle.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kriittinen luokittelu
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

- Jaa jokaiselle oppijalle neljä muistilapputarraa.
- Pyydä oppijoita kirjoittamaan jokaiselle tarralapulle yksi hänen kestävästä valinnoistaan.
- Jaa valkotaulu tai A2-juliste neljään osaan (esimerkki ratkaisuihin).
- Pyydä oppijoita sijoittamaan tarralapput valkotaululle tai julisteelle valitsemaansa ulottuvuuteen.
- Käykää tarralappujen sisältö läpi yhdessä luokan kanssa ja miettikää seuraavia asioita:
 - Oletteko samaa mieltä kaikkien lappujen sijainneista?
 - Onko joku ulottuvuus suositumpi kuin toinen? Miksi?
 - Toistuvatko samat teemat tai korostuvatko tietyt valinnat?
- Miettikää lopuksi yhdessä, miten aiotte jatkaa kestävä elämäntavan harjoittelua?

OPPITUNTI I: LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISUT

1. Ei köyhyyttä
 - o suojapaikat kodittomille
 - o ruokapankit köyhille perheille
 - o ilmaiset vaatteet köyhille
2. Ei nälkää
 - o yhteisöpuutarhat
 - o siemenet viljelijöille
 - o ilmainen kouluruoka
3. Terveyttä ja hyvinvointia
 - o ilmaiset rokotuskampanjat
 - o mielenterveyspalvelut
 - o terveellisten elämäntapojen edistäminen
4. Hyvä koulutus
 - o ilmaiset koulutarvikkeet
 - o ilmaiset kielikurssit maahanmuuttajille
 - o ilmaiset tietokoneet opiskelijoille
5. Sukupuolten tasa-arvo
 - o pride-ihmisoikeustapahtuma
 - o turvakodit perheväkivallan uhreille
 - o ilmaiset kuukautisuojaajat
6. Puhdas vesi ja sanitaatio
 - o vedenkäytön säännöstely
 - o jäteveden käsittely
 - o ilmainen saippua ja käsidesi
7. Edullista ja puhdasta energiaa
 - o aurinkopaneelit sairaaloihin
 - o energiamerkinnot kodinkoneissa
 - o tuuli- ja vesivoimalat
8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua
 - o työharjoitteluohjelmat nuorille
 - o modernin orjuuden torjuminen
 - o mahdollisuus kuulua ammattiliittoon
9. Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuuria
 - o teollisuusjätteen kierrättäminen
 - o digitaaliset palvelut
 - o sähköautojen kehittäminen
10. Eriarvoisuuden vähentäminen
 - o ilmaiset oikeusapupalvelut
 - o vammaisten työllistyminen
 - o tuloerojen vähentäminen
11. Kestävät kaupungit ja yhteisöt
 - o pyörätieverkostot
 - o ilmainen julkinen liikenne
 - o yhteisölliset saunat
12. Vastuullista kuluttamista ja tuotantoa
 - o reilun kaupan tuotteet
 - o kasvispohjainen ruokavalio
 - o kierrätysmuovituotteet
13. Ilmastotekoja
 - o puiden istutus
 - o ilmanlaadun parantaminen
 - o ilmastonmuutokseen sopeutuminen
14. Vedenalainen elämä
 - o koralliriuttojen suojelu
 - o merten muovirokkan ehkäisy
 - o valaiden suojelu
15. Maanpäällinen elämä
 - o metsien suojelu
 - o jääkarhujen suojelu
 - o kestävä viljelyn tukeminen
16. Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto
 - o demokratian vahvistaminen
 - o rikollisuuden ehkäisyminen
 - o kansalaisaloitteet
17. Yhteistyö ja kumppanuus
 - o kehitysyhteistyö
 - o teknologian ja tiedon jakaminen
 - o globaalien ongelmien ratkaiseminen yhdessä

OPPITUNTI I: KIELITAITOTEHTÄVÄN RATKAISUT

- **Lihavoidut eivät kuulu joukkoon.**
- **Sulkeissa olevista vaihtoehtoista voitte keskustella luokan kanssa.**

Kestävät teot

- säästää vettä
- sammuttaa valot
- ostaa käytettynä
- korjata rikkiäiset tuotteet
- vähentää jätettä
- **syрjiä muita**
- suosia kasvisruokaa
- tukea paikallisia tuotteita
- **vetää vessa**
- pyöräillä kouluun
- kierrättää
- matkustaa junalla

Kestävä liikenne

- joukkoliikenne
- kävely
- **auto**
- sähköauto
- kimppakyyti
- **lentokone**
- juna
- bussi
- polkupyörä
- sähköpotkulauta
- metro
- raitiovaunu

Luonto

- koivu
- metsä
- järvi
- meri
- ilma
- vesi
- **maantie**
- multa
- eläinlaji
- kasvi
- tuli
- **linnunpönttö**

Kestävä energia

- **hiilijalanjälki**
- **kivihiili**
- sähkö
- uusiutuva energia
- aurinkoenergia
- tuulivoima
- vesivoima
- **säästäväinen**
- aaltovoima
- maalämpö
- biokaasu
- geoterminen energia

Kierrätys

- **(jäte)**
- lajittelu
- biojäte
- **muovipakkaus**
- **kertakäyttövaippa**
- **(roska)**
- kompostointi
- lasi
- kartonki
- metalli
- lääkkeet
- paristo

Kestävä kulutus

- ympäristöystävällinen
- **kertakäyttötuote**
- uudelleenkäytettävä
- **ruokahävikki**
- reilun kaupan tuote
- luomutuote
- paikallinen tuote
- kasvissyöjä
- vegaani
- **muovipussi**
- kirpputori
- käsityö

OPPITUNTI 2: OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS RATKAISUT

Kestävyyden neljä ulottuvuutta

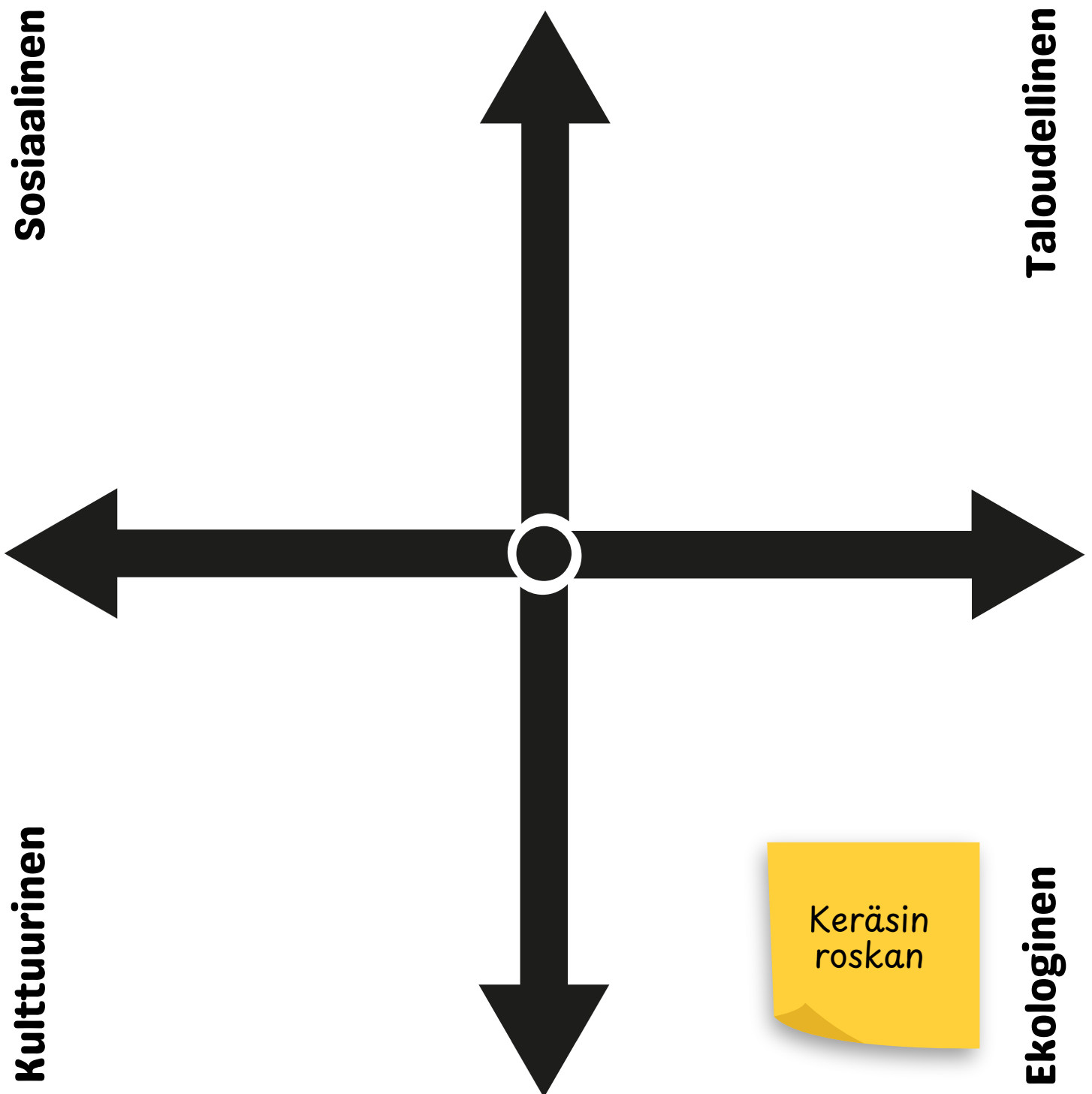
- **Ekologinen kestävyys:** esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjunta ja elämää ylläpitävien ekosysteemien suojelu
- **Kulttuurinen kestävyys:** esimerkiksi kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuuriperinnön vaaliminen
- **Sosiaalinen kestävyys:** esimerkiksi terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksen turvaaminen sukupolvelta toiselle
- **Taloudellinen kestävyys:** esimerkiksi kiertotalous sekä päästökauppa

Esimerkkejä

EKOLOGINEN	TALOUDELLINEN	SOSIAALINEN	KULTTUURINEN
kierrätys	valojen sammuttaminen	äänestäminen	kulttuuriperintöön tutustuminen
luonnonsuojelu	vessan vetämättä jättäminen	protestointi	vieraisiin kulttuureihin tutustuminen
ruokajätteen vähentäminen	yksityisautoilun vähentäminen	kiusaamiseen puuttuminen	kielten opiskelu
roskien kerääminen	kasvissyönti	muiden kunnioittaminen	taiteen tukeminen
eläinten oikeuksien puolustaminen	vaatteiden korjaus	terveelliset valinnat	kestävä matkailu
pölyttäjien suojelu	reilun kaupan tuotteiden ostaminen	työharjoittelu	kulttuuritapahtumiin osallistuminen
muovituotteiden välttely	älä osta mitään -päivä	kunnioittava kielen käyttö	käsityöt
kemikaalien käytön vähentäminen	kirjaston käyttäminen	yhteiskuntaopin opiskelu	juhlaperinteiden arvostaminen
tekoälyn käyttämättä jättäminen	hyväntekeväisyyteen lahjoittaminen	yhteiskunnallisista asioista keskusteleminen	omasta kulttuurista kertominen

OPPITUNTI 2: REFLEKTIOTEHTÄVÄN VASTAUKSET

Piirrä ohjeiden mukainen jaottelu valkotalulle tai heijasta kuva. Tarralaput voidaan asettaa piirroksen päälle joko yhteen ulottuvuuteen tai ulottuvuuksien väliin, jos kestävä teko sopii useampaan ulottuvuuteen, kuten "lahjoitin panttipullot asunnottomalle", joka sopisi sekä sosiaaliseen että ekologiseen ulottuvuuteen.

Kestävyysspäiväkirja

OPPITUNTI I

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Heitä noppaa ja etene nopan silmäluvun osoittamaan ruutuun.
2. Kerro peliryhmälle, mikä seuraavan sivun aihepiireistä sopii ruudun kestävyystavoitteeseen.
 - o Väärästä vastauksesta menetät seuraavan pelivuoron.
 - o Jokaista vastausta saa käyttää vain kerran.
 - o Voitte tarvittaessa varmistaa oikean vastauksen opettajalta.

LÄHTÖ MAALI	1 EI KÖYHYTTÄ 	2 EI NÄLKÄÄ 	3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA 	4 HYVÄ KOULUTUS 	5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO
17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS 	<h2>TAVOITTEIDEN TAIIVAL</h2>				6 PUHDAS VESI JA SANITAATIO
16 RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO 	15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ 	7 EDULLISTA JA PUHDASTA ENERGIAA 	8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA 	9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA 	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN
14 VEDENALAINEN ELÄMÄ 	13 ILMASTOTEKOJA 	12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA 	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT 	9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA 	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN

1. aurinkopaneelit sairaaloihin
2. demokratian vahvistaminen
3. digitaaliset palvelut
4. energiamerkinnät kodinkoneissa
5. ilmainen julkinen liikenne
6. ilmainen kouluruoka
7. ilmainen saippua ja käsidesi
8. ilmaiset kielikurssit maahanmuuttajille
9. ilmaiset koulutarvikkeet
10. ilmaiset kuukautisuoijat
11. ilmaiset oikeusapupalvelut
12. ilmaiset rokotuskampanjat
13. ilmaiset tietokoneet opiskelijoille
14. ilmaiset vaatteet köyhille
15. ilmanlaadun parantaminen
16. ilmastonmuutokseen sopeutuminen
17. jäteveden käsittely
18. jääkarhujen suojelu
19. kansainväliset ilmastopöytäkirjat
20. kansalaisaloitteet
21. kasvispohjainen ruokavalio
22. kehitysyhteistyö
23. kestävä viljelyn tukeminen
24. kierrätysmuovituotteet
25. koralliriuttojen suojelu
26. mahdollisuus kuulua ammattiliittoon
27. merten muovirokkan ehkäisy
28. metsien suojelu
29. mielenterveyspalvelut
30. modernin orjuuden torjuminen
31. pride-ihmisoikeustapahtuma
32. puiden istutus
33. pyörätieverkostot
34. reilun kaupan tuotteet
35. rikollisuuden ehkäiseminen
36. ruokapankit köyhille perheille
37. siemenet viljelijöille
38. suojapaikat kodittomille
39. sähköautojen kehittäminen
40. teknologian ja tiedon jakaminen
41. teollisuusjätteen kierrättäminen
42. terveellisten elämäntapojen edistäminen
43. tuloerojen vähentäminen
44. turvakodit perheväkivallan uhreille
45. tuuli- ja vesivoimalat
46. työharjoitteluohjelmat nuorille
47. valaiden suojelu
48. vammaisten työllistyminen
49. vedenkäytön säännöstely
50. yhteisölliset saunat
51. yhteisöpuutarhat

KIELITAITOTEHTÄVÄ

I. Pohtikaa, mitkä kohdat eivät kuulu joukkoon kussakin laatikossa.

- Joukkoon kuulumattomia kohtia voi olla yksi tai useampi.

Kestävät teot

- säästää vettä
- sammuttaa valot
- ostaa käytettynä
- korjata rikkiäiset tuotteet
- vähentää jätettä
- syrjiä muita
- suosia kasvisruokaa
- tukea paikallisia tuotteita
- vetää vessa
- pyöräillä kouluun
- kierrättää
- matkustaa junalla

Kestävä liikenne

- joukkoliikenne
- kävely
- auto
- sähköauto
- kimppakyyti
- lentokone
- juna
- bussi
- polkupyörä
- sähköpotkulauta
- metro
- raitiovaunu

Luonto

- koivu
- metsä
- järvi
- meri
- ilma
- vesi
- maantie
- multa
- eläinlaji
- kasvi
- tuli
- linnunpönttö

Kestävä energia

- hiilijalanjälki
- kivihiili
- sähkö
- uusiutuva energia
- aurinkoenergia
- tuulivoima
- vesivoima
- säästäväinen
- aaltovoima
- maalämpö
- biokaasu
- geoterminen energia

Kierrätys

- jäte
- lajittelu
- biojäte
- muovipakkaus
- kertakäyttövaippa
- roska
- kompostointi
- lasi
- kartonki
- metalli
- lääkkeet
- paristo

Kestävä kulutus

- ympäristöystävällinen
- kertakäyttötuote
- uudelleenkäytettävä
- ruokahävikki
- reilun kaupan tuote
- luomutuote
- paikallinen tuote
- kasvissyöjä
- vegaani
- muovipussi
- kirpputori
- käsityö

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Kertaa menneen ajan muodot ja käytösäännöt alla olevasta laatikosta.
2. Pohdi mitä menneen ajan muotoja käytetään päiväkirjatekstissä.
3. Pidä viikon ajan päiväkirjaa, miten kestävä kehitys näkyy arjessasi. Pohdi esimerkiksi kysymyksiä:

- o Miten kohtelin muita ihmisiä ja eläimiä?
- o Miten matkustin paikkoihin?
- o Teinkö hyviä valintoja?
- o Kierrätinkö?
- o Säästinkö energiaa?
- o Millaisia ostopäätöksiä tein?
- o Vältinkö turhaa kulutusta?
- o Edistinkö paikallista kulttuuria?
- o Huomioinko kulttuurista monimuotoisuutta?
- o Edistinkö yhteisöllisyyttä tai sosiaalista hyvinvointia?
- o Huomioinko tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden?
- o Pidinkö huolta omasta tai muiden hyvinvoinnista?

SUOMEN AIKAMUODOT: MENNYT AIKA

Suomen kielessä on neljä aikamuotoa eli tempusta:

preesens eli joko nykyinen tai tuleva aika ja menneen ajan muodot imperfekti, perfekti ja pluskvamperfekti.

Imperfekti	Perfekti	Pluskvamperfekti
tunnus: <i>i , si</i>	olla-apuverbin preesens + NUT- tai TU-partisiippi	olla-apuverbin imperfekti + NUT- tai TU-partisiippi
tavallinen menneestä kertomisen aikamuoto	käytetään, kun tilanne on alkanut aiemmin ja jatkuu edelleen	käytetään, kun tilanne on aiempi kuin imperfektissä kerrottu toinen tapahtuma
<i>ost-i-n</i> <i>kierrät-i-mme</i> <i>korja-si-vat</i>	<i>olen osta-nut</i> <i>olemme kierrättä-neet</i> <i>on korjat-tu</i> (passiivi) esimerkiksi <i>Olen ostanut</i> <i>luomua jo kauan.</i>	<i>olin osta-nut</i> <i>olimme kIRRÄTTÄ-neet</i> <i>oli korjat-tu</i> esimerkiksi <i>Olin ostanut</i> <i>uuden takin, ennen kuin</i> <i>osasin korjata vetoketjuja.</i>

OPPITUNTI 2

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

I. Poimi päiväkirjasta viikon aikana tekemiäsi kestäviä valintoja ja sijoita ne kestävyyspalapelin sopivaan ulottuvuuteen.

- **Pyri sijoittamaan jokaiseen ulottuvuuteen vähintään kolme kestäväää valintaa.**

Sosiaalinen

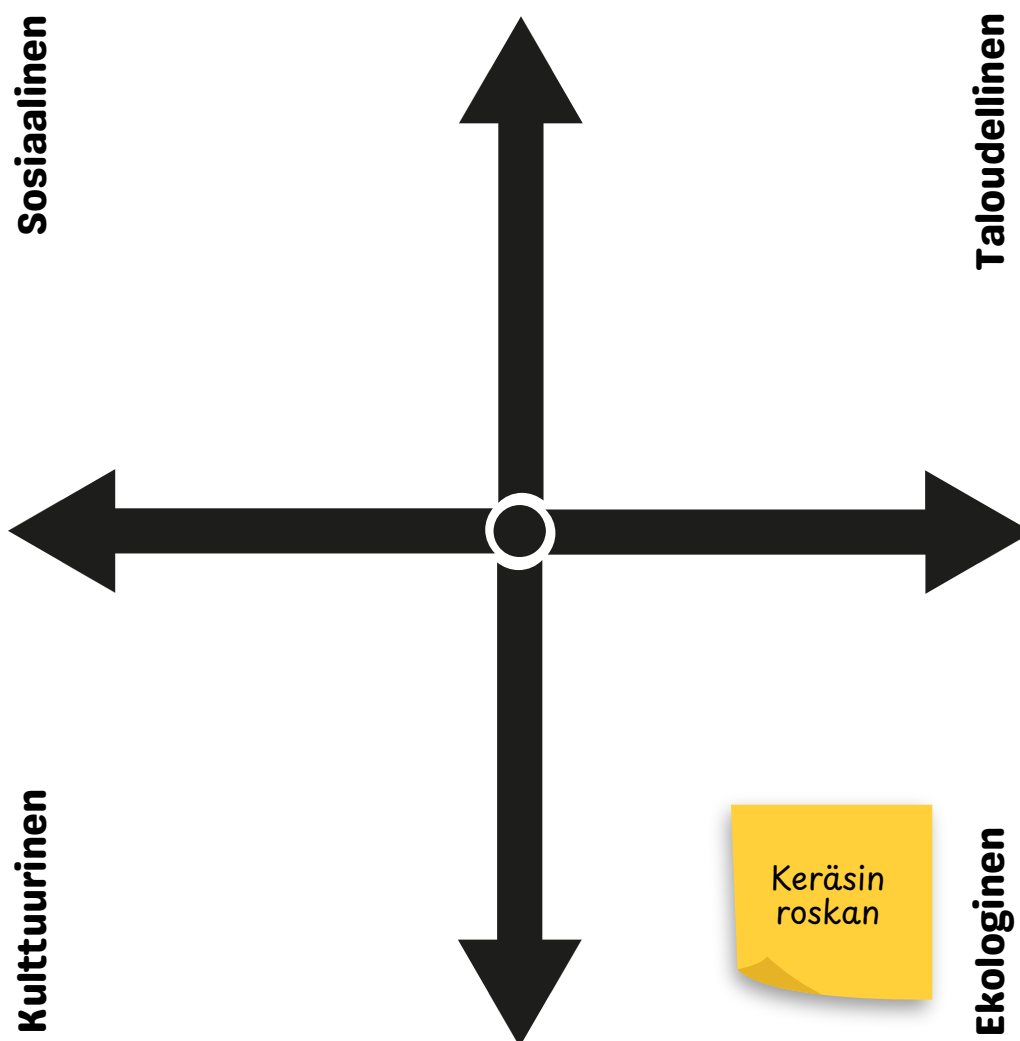
Taloudellinen

Kulttuurinen

Ekologinen

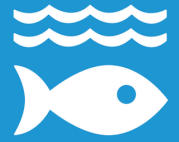
REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Kirjoita jokaiselle opettajan jakamalle tarralapulle yksi toteuttamistasi kestävästä valinnoista.
2. Sijoita tarralaput julisteelle tai valkotaululle oikeaan ulottuvuuteen.
3. Pohtikaa luokan kanssa:
 - Oletteko samaa mieltä kaikkien lappujen sijainneista?
 - Onko joku ulottuvuus suositumpi kuin toinen? Miksi?
 - Toistuvatko samat teemat tai korostuvatko tietyt valinnat?
4. Miettikää lopuksi yhdessä, miten aiotte jatkaa kestävien elämäntavan harjoittelua.

TAITOTASO

B1–B2

Merten muoviroska

KESTO	15 + 15 + 20 + 40	KIELET englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi, venäjä
TAITOTASO	BI-B2	
ULOITTUVUUS	ekologinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> havainnoida merten tämänhetkistä tilannetta ymmärtää muoviroskan aiheuttamat vaarat ympäristölle, ihmisille ja eläimille kehittää muutostoimijuutta 	<ul style="list-style-type: none"> oppia ja aktivoida ympäristöön liittyvää sanastoa kerrata sanojen perusmuotoja oppia ilmaisemaan opittua omin sanoin

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Valmistelemme julisteiden tekoon tarvittavat välineet. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti isoja paperiarkkeja TAI sähköinen työkalu julisteen tekemiseen (esim. Canva) ja opettajalle tunnukset

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	yhdistelytehtävä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Järjestä oppijat ryhmiin.
2. Pyydä ryhmiä ratkaisemaan yhdessä oppijan kortin lämmittelytehtävät 1 ja 2.
3. Auta tarvittaessa, jos oppijat eivät ymmärrä sanoja tai etsivät sopivia ilmauksia.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	aukkotehtävä
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Järjestä oppijat pareiksi.
2. Pyydä pareja ratkaisemaan oppijan kortin kielitaitotehtävä.
3. Auta tarvittaessa, jos oppijat eivät ymmärrä sanoja tai etsivät sopivia ilmauksia.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	aivoriihi
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	suullinen

1. Pyydä oppijoita kuvittelemaan, että olette menossa viikonlopuksi telttaretkelle saaristoon.
2. Tee oppijoiden kanssa pakkauslista. Pyydä oppijoita luettelemaan kaikki, mitä voisitte tarvita mukaan retkelle. Kirjoita lista kaikkien näkyville kohdekielellä.
3. Kun pakkauslista on valmis, kerro oppijoille, että viranomaiset ovat kieltäneet muoviroskan tuomisen leirintäalueelle.
4. Pyydä oppijoita pohtimaan pareittain oppijan kortin kysymyksiä:
 - Mitkä tuotteet voitte jättää pakkauslistaan, jos muovi kiellettäisiin.
 - Pärjäisittekö telttaretkellä jäljellä jäävillä tuotteilla?
 - Miksi muovituotteet kiellettäisiin leirintäalueella?
 - Mihin muoviroskat päätyvät, jos ne jätetään luontoon?
 - Kuuluuko kaikki pakkauslistalta poistamanne muovia sisältävät asiat lajitella muovinkeräykseen?
5. Ohjaa lopuksi yhteenvetokeskustelu pohdintakysymyksistä.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pienryhmiin ja pyydä heitä pohtimaan seuraavia oppijan kortin kysymyksiä:
 - Miten muovipakkausten määrää voi vähentää?
 - Miten sinä voit vaikuttaa asiaan?
2. Kerro oppijoille, että teette vastausten perusteella julisteet. Ohjeista oppijat suunnittelemaan juliste heidän aiempien vastaustensa pohjalta ja päättämään roolit ryhmän kesken (mitä jokainen esittelee).
 - Sopikaa yhdessä, miten esittelette julisteet. Teettekö näyttelyn koulun seinille tai digitaaliselle alustalle vai teettekö niistä esitelmät?
3. Ohjaa lopuksi yhteenvetokeskustelu reflektiokysymysten pohjalta:
 - Miten merten muoviroskat vaikuttavat sinuun ja elämääsi?
 - Miksi meidän pitäisi miettiä näitä asioita?
 - Miltä sinusta tuntuu, kun ajattelet näitä asioita?
 - Kenen vastuulla on maailman tulevaisuus?

LISÄTIETOJA

Tehtävässä luoduista esityksistä voi tehdä kouluun näyttelyn.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISUT

1.

- Muovikassi – 20 vuotta**
- Kahvikuppi – 30 vuotta**
- Muovipullo – 450 vuotta**
- Muovipilli – 200 vuotta**
- Kasvomaski – 500 vuotta**
- Muovimuki – 450 vuotta**
- Muovihammasharja – 500 vuotta**
- Kertakäyttövaippa – 500 vuotta**

2.

- G. Maailmassa tuotetaan joka vuosi 430 miljoonaa tonnia muovijätettä.**
- A. Muoviroskaa päätyy mereen.**
- F. Saimaannorppa takertuu kalastajien verkkoihin.**
- E. Linnut syövät muoviroskaa.**
- B. Kilpikonnat luulevat muovipusseja meduusoiksi ja syövät niitä.**
- D. Kalat syövät muoviroskaa, koska ne luulevat sitä planktoniksi.**
- C. Kun ihmiset syövät kalaa, he syövät myös mikromuovia.**

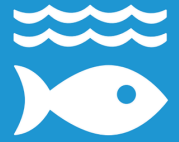
KIELITAITOTEHTÄVÄN RATKAISUT

Suomi: aukkotehtävä

**vesiekosysteemeille
muoviin
kalat
mikromuovia
munista
ympäristöön
haittojen
välttää
muoviroskasta
kaatopaikat
jätevedet
kalastus
jätehuolto
kertakäyttötuotteisiin**

Suomi: perusmuodot

**kalastus
välttää
haitta
jätehuolto
kala
mikromuovi
kertakäyttötuote
muoviroska
ympäristö
muna
jätevesi
muovi
vesiekosysteemi
kaatopaikka**

Merten muoviroska

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Keskustelkaa ryhmissä: miten kauan kestää seuraavien roskien hajoaminen meressä? Yhdistäkää luvut kuviin ja sanoihin.

<p>muovikassi</p> 	<p>kahvikuppi</p> 	<p>muovipullo</p>
<p>muovipilli</p> 	<p>kasvomaski</p> 	<p>muovimuki</p>
<p>muovihammasharja</p> 	<p>kertakäyttövaippa</p> 	

200 vuotta	500 vuotta
450 vuotta	450 vuotta
500 vuotta	30 vuotta
500 vuotta	20 vuotta

KIELITAITOTEHTÄVÄ

Mikä sana sopii mihinkin?

**kalastus – välttää – haittojen – jätehuolto – kalat – mikromuovia –
kertakäyttötuotteisiin – muoviroskasta – ympäristöön – munista – jätevedet –
muoviin – vesiekosysteemeille – kaatopaikat**

Muoviroskasta on tullut maailmanlaajuisesti hyvin vakava uhka _____.
Merieläimet takertuvat ja tukehtuvat _____, esimerkiksi kalastusvälineisiin.
Linnut ja _____ syövät pienimpiä muovinpaloja. _____ on
löydetty jopa merenpohjan eliöistä ja lintujen _____.

Mikromuovin vaikutuksia _____ sekä ihmisten ja eläinten elimistöön ei
vielä tunneta, mutta roskaantumisen aiheuttamien _____ takia hitaasti
hajoavien muovien pääsyä luontoon pitäisi _____.

Valtaosa _____ tulee meriin maalta. Suurimpia syypäitä ovat
_____ merten ja jokien läheisyydessä, kaupunkien kaduilta huuhtoutuvat
valumavedet, _____ sekä roskaaminen. Merellä suurimpia muoviroskan
lähteitä ovat kauppa-alukset, _____ ja huviveneily.

Muovijäte aiheuttaa mittavia ongelmia, ja niitä pahentavat huono
_____, liikakulutus ja riittämätön kierrätys. Maailma tuottaa paljon
enemmän uutta muovia kuin on tarpeen: yli 430 miljoonaa tonnia vuosittain. Noin 60
prosenttia uudesta muovista menee _____,
kuten elintarvikepakkauksiin, muovipulloihin ja muovipusseihin.

Muokattu: <https://wwf.fi/uhat/merten-muoviroska/>

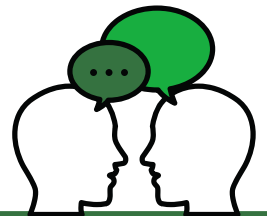
Selvitä myös sanan perusmuoto.

2. Yhdistäkää kuvat teksteihin.

	<p>Maailmassa tuotetaan joka vuosi 430 miljoonaa tonnia muovijätettä.</p>	A	
	<p>Muoviroskaa päätyy mereen.</p>	B	
	<p>Saimaannorppa takertuu kalastajien verkkoihin.</p>	C	
	<p>Linnut syövät muoviroskaa.</p>	D	
	<p>Kilpikonnat luulevat muovipusseja meduusoiksi ja syövät niitä.</p>	E	
	<p>Kalat syövät muoviroskaa, koska ne luulevat sitä planktoniksi.</p>	F	
	<p>Kun ihmiset syövät kalaa, he syövät myös mikromuovia.</p>	G	

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

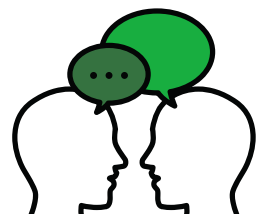
- 1. Kuvitelkaa, että olette menossa viikonlopuksi telttaretkelle saaristoon. Tehkää yhdessä pakkauslista opettajan johdolla.**
- 2. Pohtikaa pakkauslistaa parin kanssa seuraavien kysymysten avulla:**
 - **Mitkä tuotteet voitte jättää pakkauslistaan, jos muovi kiellettäisiin?**
 - **Pärjäisittekö telttaretkellä jäljellä jäävillä tuotteilla?**
 - **Miksi muovituotteet kiellettäisiin leirintäalueella?**
 - **Mihin muoviroskat päättyvät, jos ne jätetään luontoon?**
 - **Kuuluuko kaikki pakkauslistalta poistamanne muovia sisältävät asiat lajitella muovinkeräykseen?**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

- 1. Pohdi ryhmän kanssa:**
 - **Miten muovipakkausten määrää maailmassa voitaisiin vähentää?**
 - **Miten sinä voit vaikuttaa asiaan?**
- 2. Suunnitelkaa juliste vastausten pohjalta ja päättäkää esitysroolit.**
- 3. Pohtikaa vielä yhdessä julisteiden esittelyn jälkeen:**
 - **Miten merten muoviroskat vaikuttavat sinuun ja elämääsi?**
 - **Miksi meidän pitäisi miettiä näitä asioita?**
 - **Miltä sinusta tuntuu, kun ajattelet näitä asioita?**
 - **Kenen vastuulla on maailman tulevaisuus?**

Täältä voit ladata lisenssittömiä kuvia:

Metsän monet äännet

KESTO	15 + 10 + 15 + 20	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	ekologinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> herättää keskustelua metsien käytön eri näkökulmista nähdä metsäkeskustelun osapuolet ja heidän tavoitteensa (kehykset) kehittää systeemistä ajattelua eli oppia näkemään asioiden välisiä yhteyksiä 	<ul style="list-style-type: none"> harjoitella mielipiteen ilmaisemista kehittää tekstintulkintaa ja ymmärtää erilaisia kielellisen vaikuttamisen keinoja opetella perustelemaan, esittelemään ja refleктоimaan suullisesti 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna ja oppijan kortti. Mieti, miten toteutat jaon pienryhmiin. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti muistiinpanovälineet 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	esittely
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Järjestä oppijat kuuteen ryhmään.
2. Kerro, että metsistä ja niiden käytöstä on monia eri mielipiteitä ja keskusteluun osallistuu monta eri osapuolta.
3. Esittele metsäkeskustelun kuusi osapuolta oppijan kortin taulukon avulla.
4. Arvo jokaiselle ryhmälle yksi metsäkeskustelun osapuolista edustettavaksi.
 - Muistuta, että kyseessä voi olla omien ajatusten vastaisesti toimiva ryhmä, jonka toimintaa pitäisi kuitenkin yrittää ymmärtää.
5. Anna oppijoille hetki aikaa valmistautua oman osapuolensa esittelemiseen.
 - Kiertele ja auta oppijoita tarvittaessa. Apuna voi käyttää myös oppijan kortin viimeisen sivun sanastoa.
6. Pyydä kaikki ryhmät esittelemään omat osapuolensa muille ryhmille.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Pyydä oppijoita pohtimaan itsekseen:
 - Mihin kaikkiin esitellyistä metsäkeskustelua käyvästä ryhmistä itse kuuluu tai haluaisi kuulua?
 - Onko jokin ryhmä sellainen, johon oppija ei haluaisi kuulua? Miksi?
2. Anna oppijoille viisi minuuttia aikaa kirjoittaa perustelut kohdekielellä.
3. Pyydä oppijoita jakamaan perustelut ryhmälleen.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tiedonhaku
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Pyydä oppijoita etsimään heidän edustaman osapuolen edustajien sivustoja.
2. Käy apukysymykset läpi oppijoiden kanssa.
3. Pyydä oppijoita etsimään vastaukset kysymyksiin ja tekemään muistiinpanoja.
4. Käykää läpi ryhmien löytämät vastaukset kysymyksiin yhteisesti.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kehystehtävä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	metsäsanasto

1. Pohjusta reflektioehtävää alla olevan tekstin avulla.

- *Me kaikki katsomme maailmaa ja siinä esiintyviä ilmiöitä erilaisesti riippuen siitä, mistä olemme kotoisin, millainen oma ympäristömme ja kasvatuksemme on ja millaiset uskomukset meitä ohjaavat. Tässä tehtävässä näitä asioita kutsutaan kehyksiksi, joita voi olla yhtä monta kuin ihmisiä maailmassa. Usein ihmisillä on kuitenkin taipumus valita omia kehyksiään sen mukaan, mihin ryhmään he kokevat kuuluvansa, ja erilaisilla ryhmillä on usein samankaltaisia ajatusmalleja ja tavoitteita, jotka yhdistävät heitä.*

2. Käykää taulukon avulla yhdessä läpi sen sisältämät kohdat.

- Tehtävänä on hahmottaa taulukon avulla kunkin osapuolen kehys ja pohtia kokonaiskuva.

3. Äänestäkää yhdessä taulukkoon vastaukset viittaamalla.

4. Merkitse tulokset ylös.

- Taulukon avulla voidaan reflektoida koko tehtävän aikana heränneitä tunteita, ongelmakohtia ja kysymyksiä.

REFLEKTIOTEHTÄVÄN TAULUKKO

	Metsä- teollisuus	Maan- omistaja	Luonnon- suojelija	Metsän- käyttäjä	Valtio	Metsä- luonto
Millä ryhmällä on paljon vaikutusvaltaa?						
Millä ryhmällä on paljon rahallisia resursseja?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät ihmistä?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät valtiota?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät metsäluontoa?						
Minkä kahden ryhmän tavoitteet poikkeavat eniten toisistaan?						
Mitkä ryhmät hyötyvät luonnonsuojelusta eniten?						
Mitkä ryhmät hyötyvät luonnonsuojelusta vähiten?						

Metsän monet äänet

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Tutustu metsäkeskustelun eri osapuoliin.
2. Opettaja arpoa jokaiselle ryhmälle yhden metsäkeskustelun osapuolista edustettavaksi.
 - Kyseessä voi olla omien ajatusten vastaisesti toimiva ryhmä, jonka toimintaa pitäisi kuitenkin yrittää ymmärtää.
3. Valmistautukaa esittelemään edustamanne osapuoli.
 - Voitte käyttää apuna viimeisen sivun sanastoa.
4. Esitelkää edustamanne osapuoli muille ryhmille.

Metsäteollisuus

yksityiset ja valtion omistamat yritykset ja niihin liittyvät toimijat

Maanomistaja

voi myydä puuta teollisuudelle/yksityisille/yrityksille, suojella metsäänsä ja tehdä metsänhoidollisia toimenpiteitä

Luonnonsuojelija

haluaa suojella metsien monimuotoisuutta ja edistää metsien jatkuvaa kasvatusta talousmetsissä

Metsänkäyttäjät

marjastajat, metsästäjät, sienestäjät, ulkoilijat, retkeilijät jne.

Valtio

Suomen valtio, poliitikot ja päättäjät, jotka laativat lakeja ja hallinnoivat julkisia metsiä sekä tasapainottavat taloudellisia, ympäristöllisiä ja sosiaalisia etuja.

Metsäluonto

luonnonkasvit, eläimet, kaikki elollinen ja eloton, ympäristö, eri luontotyypit, monimuotoisuus

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Pohdi itsekseksi:

- o Mihin esitellyistä ryhmistä kuulut tai haluaisit kuulua?
- o Onko jokin ryhmä sellainen, johon et haluaisi kuulua? Miksi?

2. Kirjoita perustelu vastauksellesi.

3. Jaa perustelut ryhmällesi suomeksi.

PERUSTELUT

.....

.....

.....

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Etsikää ryhmässä internetistä osapuolenne edustajien sivustoja.

2. Vastatkaa alla oleviin kysymyksiin ja kirjoittakaa vastaukset muistiin.

Millaisilla sanoilla kyseinen osapuoli kuvailee metsää?

.....

.....

.....

Mitä se hyötyy metsästä?

.....

.....

.....

Mitä tavoitteita sillä on metsän suhteen?

.....

.....

.....

Mikä voisi uhata näiden tavoitteiden toteutumista?

.....

.....

.....

Miten ryhmä voi yrittää saavuttaa tavoitteensa? Millaisia keinoja se voi käyttää siihen?

.....

.....

.....

REFLEKTIOITEHTÄVÄ

I. Täyttäkää alla oleva taulukko opettajan johdolla.

	Metsä- teollisuus	Maan- omistaja	Luonnon- suojelija	Metsän- käyttäjä	Valtio	Metsä- luonto
Millä ryhmällä on paljon vaikutusvaltaa?						
Millä ryhmällä on paljon rahallisia resursseja?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät ihmistä?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät valtiota?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät metsäluontoa?						
Minkä kahden ryhmän tavoitteet poikkeavat eniten toisistaan?						
Mitkä ryhmät hyötyvät luonnonsuojelusta eniten?						
Mitkä ryhmät hyötyvät luonnonsuojelusta vähiten?						

SANASTO

puussa elävä: Orava on puussa elävä eläin.

puun kuori: Puun kuori suojaa puuta sateelta ja kylmältä.

luonnon monimuotoisuus: Monimuotoisessa metsässä elää paljon erilaisia lajeja.

latvusto: Kesällä puiden latvusto on tiheä ja vihreä.

hiilinielu: Metsä toimii hiilinieluna, koska se sitoo hiilidioksidia.

avohakkuu: Avohakkuussa kaikki puut kaadetaan samalta alueelta.

havupuu: Kuusi ja mänty ovat havupuita.

luonnonsuojelu: Luontoa pidetään turvassa eikä tuhota sitä.

luonnonsuojelija: Luonnonsuojelija haluaa suojella metsiä ja eläimiä.

jatkuvapitteinen metsänhoito: Metsää ei hakata kokonaan.

lehtipuu: Koivu on lehtipuu, joka pudottaa lehdet syksyllä.

metsäkato: Metsäkato tarkoittaa sitä, että metsää häviää pysyvästi.

ekosysteemi: Metsä on monimuotoinen ekosysteemi.

lehvistö: Syksyllä puiden lehvistö muuttuu keltaiseksi ja punaiseksi.

metsätalous: Metsän hoitoa ja käyttöä taloudellisiin tarkoituksiin.

metsäteollisuus: Metsäteollisuus valmistaa puusta esimerkiksi paperia ja kartonkia.

metsänpohja: Metsänpohjassa kasvaa sammalta, varpuja ja sieniä.

jokaisenoikeudet: Jokaisenoikeuksien ansiosta voimme liikkua luonnossa vapaasti.

lehto: Lehdossa kasvaa paljon lehtipuita ja kukkivia kasveja.

elinympäristö: Suo on monien lintujen tärkeä elinympäristö.

retkeilijä: Retkeilijä on ihminen, joka kulkee hulin vuoksi.

lehtikarikerke: Syksyllä maahan putoaa paljon lehtikariketta.

metsänhakkuu: Työ, jossa puut kaadetaan ja kuljetetaan.

aarniometsä: Aarniometsä on vanha ja koskematon metsä.

metsänhoito: Hyvä metsänhoito auttaa metsää kasvamaan terveenä.

yhteyttäminen: Prosessi, jossa kasvit tekevät energiaa auringon avulla.

yksityinen maanomistaja: Ihminen, joka omistaa maa-alueen.

sellu: Sellusta valmistetaan esimerkiksi paperia.

virkestyskäyttö: Metsässä ja luonnossa liikkuminen, rentoutuminen ja oleskelu.

metsittäminen: Metsittäminen tarkoittaa uuden metsän istuttamista.

taimi: Taimi on pieni puu, joka on vasta alkanut kasvaa.

kanto: Hakkuun jälkeen metsään jää paljon kantoja.

harvennus: Harvennuksessa poistetaan osa puista, jotta muut kasvavat paremmin.

tukkipuu: Tukkipuu on iso ja suora puu, josta tehdään rakennusmateriaaleja.

puun runko: Puun runko kannattelee oksia ja latvustoa.

kenttäkerros: Kenttäkerroksessa kasvavat mustikka ja puolukka.

hyötykäyttö: Kuollut puu voidaan ottaa hyötykäyttöön esimerkiksi polttopuuksi.

metsämaa: Suomessa on paljon metsämaata, jossa kasvaa sekä havupuita että lehtipuita.

Vetoomus luonnon puolesta

KESTO	10 + 20 + 40 + 20	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	ekologinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • pohtia arjen valintoja ja niiden vaikutuksia luontoon • kehittää kriittistä ajattelua ja vastuullisuutta • harjoitella aktiivista vaikuttamista 	<ul style="list-style-type: none"> • oppia käyttämään imperatiivia • laajentaa luontoon ja ympäristöön liittyvää sanastovarastoa • harjoitella suullista ilmaisua 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Tutustu verkossa WWF:n vetoomuksiin luonnon puolesta. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • sähköinen työkalu vetoomuksen tekemiseen (esim. Canva) 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Miettikää oppijoiden kanssa, mitä he tekevät arjessaan luonnon puolesta.
2. Lue kohdekielellä alla olevat virkkeet ja pyydä oppijoita nousemaan ylös, jos he ovat arjessaan tehneet asian (ks. käännökset viimeiseltä sivulta).
 - Lajittelen jätteet, esimerkiksi biojätteen ja muovin.
 - Säästän vettä esimerkiksi sulkemalla hanan hiuksia pestessä.
 - Sammutan valot ja sähkölaitteet, kun en käytä niitä.
 - Käytän julkista liikennettä, pyöräilen tai kävelen.
 - Kierrätän vaatteita tai ostan käytettynä.
 - Vältän turhaa ostamista enkä osta tavaroita vain huvin vuoksi.
 - Vältän muovipussien ostamista.
 - Syön kasvisruokaa ainakin välillä.
 - Vältän ruokahävikkiä.
 - Osallistun luonnonsuojeluun sosiaalisessa mediassa esimerkiksi jakamalla tietoa ja seuraamalla aihetta.
 - Kerään roskia ulkona, jos näen niitä.
 - Puhun kavereille ympäristöasioista.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kielioppikertaus
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	imperatiivi

1. Kertaa oppijoiden kanssa imperatiivin muodostaminen.
2. Jaa oppijat ryhmiin.
3. Pyydä ryhmiä keksimään vinkkejä luonnonsuojeluun oppijan kortin kuvien avulla käyttäen imperatiivia.
 - Tehkää tehtävä suullisesti.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	vetoamus
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Ohjeista ryhmiä tekemään kohdekielellä vetoamus luonnon puolesta.

- **Voitte käyttää esim. PowerPointia, Canvaa tai muuta graafisen suunnittelun verkkotyökalua.**
- **Vetoamuksien tulisi olla visuaalisia ja vaikuttavia.**

LISÄTIETOJA

Voitte esimerkkinä tutustua verkossa WWF:n vetoamuksiin luonnon puolesta.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	esitelmä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

- 1. Tutustukaa oppijan kortin puhekuplan ohjeisiin palautteen antamisesta.**
- 2. Pyydä ryhmiä esittelemään vetoamukset luokalle ryhmä kerrallaan.**
- 3. Pyydä muilta ryhmiltä rakentavaa palautetta esityksistä.**
 - **Mitkä olivat vetoamuksen vahvuudet?**
 - **Mitä vetoamuksessa voisi vielä parantaa?**

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN VIRKKEET

- 1. Lajittelen jätteet, esimerkiksi biojätteen ja muovin.**
- 2. Säästän vettä esimerkiksi sulkemalla hanan hiuksia pestessä.**
- 3. Sammutan valot ja sähkölaitteet, kun en käytä niitä.**
- 4. Käytän julkista liikennettä, pyöräilen tai kävelen.**
- 5. Kierrätän vaatteita tai ostan käytettynä.**
- 6. Vältän turhaa ostamista enkä osta tavaroita vain huvia vuoksi.**
- 7. Vältän muovipussien ostamista.**
- 8. Syön kasvisruokaa ainakin välillä.**
- 9. Vältän ruokahävikkiä.**
- 10. Osallistun luonnonsuojeluun sosiaalisessa mediassa esimerkiksi jakamalla tietoa ja seuraamalla aihetta.**
- 11. Kerään roskia ulkona, jos näen niitä.**
- 12. Puhun kavereille ympäristöasioista.**

Vetoomus luonnon puolesta

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Kuuntele opettajan luettelemia asioita ja nouse ylös, jos olet arjessasi tehnyt opettajan sanoman asian.

biojäte

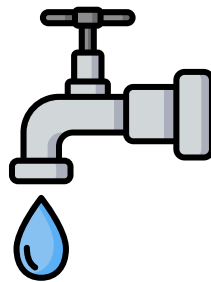
sosiaalinen media

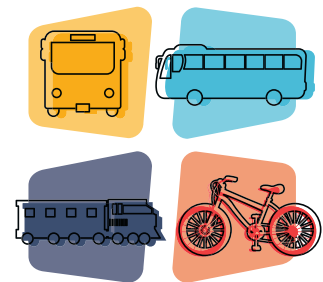
muovijäte

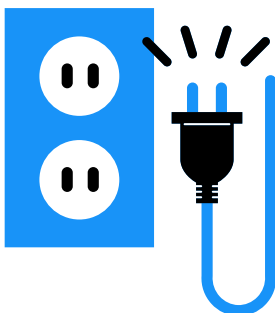
lajittelu

vesihana

julkinen liikenne

sähkölaite

vaatteiden kierrätys

kasvisruoka

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Kertaa imperatiivin muodostaminen.

2. Keksikää ryhmissä vinkkejä luonnonsuojeluun alla olevien kuvien avulla.

- o Tehkää tehtävä suullisesti ja käyttäkää imperatiivia.

IMPERATIIVI

- **Käskymuoto eli imperatiivi ilmaisee käskyä, kehotusta, pyyntöä tai kieltoa. Käskymuotoa käytetään yleensä yksikön ja monikon toisessa persoonassa (sinä ja te).**

- o *Tule!*
- o *Odottakaa!*
- o *Älä mene!*

verbityyppi	perusmuoto	imperatiivi y. 2. p.	imperatiivi m. 2. p.
1	puhua	puhu / älä puhu	puhukaa / älkää puhuko
2	syödä	syö / älä syö	syökää / älkää syökö
3	lajitella	lajittele / älä lajittele	lajitelkaa / älkää lajitelko
4	kerätä	kerää / älä kerää	kerätkää / älkää kerätkö
5	valita	valitse / älä valitse	valitkaa / älkää valitko
6	vaieta	vaikene / älä vaikene	vaietkaa / älkää vaietko

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Laatikaa ryhmissä suomeksi vetoomus luonnon puolesta.**
- 2. Tehkää vetoomuksesta visuaalinen ja vaikuttava.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

- 1. Esitelkää vetoomuksenne luokalle.**
- 2. Antakaa rakentavaa palautetta muiden esityksistä.**
 - **Mitkä olivat vetoomuksen vahvuudet?**
 - **Mitä vetoomuksessa voisi vielä parantaa?**

Käytä suomea.

Anna ja vastaanota palautetta arvostavasti.

Kunnioita muiden mielipiteitä ja ajatuksia.

Älä pilkkaa tai kommentoi kenenkään ääntämistä.

Muista, että virheet ovat osa oppimisprosessia.

Salakielen murtaminen

KESTO	15 + 30 + 25 + 5	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	kulttuurinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää, että kielet ovat kulttuurisia ilmiöitä • vahvistaa kielitietoisuutta • arvostaa kielten moninaisuutta • vahvistaa dialogi- ja vuorovaikutustaitoja 	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa ja muokata kielen rakenteita • esitellä kieltä loogisesti ja ymmärrettävästi • tulkita tuntematonta kieltä • ymmärtää, että kieliä voidaan tarkastella, muuttaa ja rakentaa systemaattisesti.

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tietovisa
TYÖMUOTO	ryhmätö	KIELITAITO	kielen historia

1. Jaa oppijat ryhmiin.
2. Ohjeista oppijat päättelemään, mikä oppijan kortin viidestä väittämästä on väärin.
3. Laita ajastin päälle ja anna ryhmille 5 minuuttia aikaa.
 - Voit etsiä ajastimen esimerkiksi YouTubesta (5 minute timer).
4. Kun aika on päättynyt, pyydä jokaisesta ryhmästä yhtä oppijaa kirjoittamaan ryhmän mielestä väärä väittämä taululle ja alleviivaamaan siitä kohta, joka on väärin.
5. Kerro oppijoille oikea vastaus.
 - Oikea vastaus on opettajan kortin viimeisellä sivulla.
6. Kysy oppijoilta, miten väittämä voitaisiin korjata oikeaksi.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	salakieli
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kielitietoisuus

1. Ohjeista oppijat luomaan oma kohdekieleen pohjautuva minikieli.
2. Jaa oppijat pareiksi ja pyydä pareja pohtimaan, mihin kielen osa-alueeseen minikieli pohjautuu:
 - ääntäminen
 - kielioppi
 - sanasto.
3. Pyydä pareja täyttämään minikielen tiedot, säännöt ja esimerkit oppijan kortin taulukkoon.
 - Viimeisellä sivulla on minikieliesimerkki.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	25 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	salakielen purku
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kielitietoisuus

1. Jaa oppijat pareihin.
2. Pyydä pareja esittelemään vuorotellen minikieliensä esimerkkitekstit luokalle.
 - Esimerkkiteksti kirjoitetaan näkyviin esimerkiksi valkotaululle.
3. Pyydä muita oppijoita arvaamaan, mitä esittelyvuorossa olevan parin tekstissä lukee.
4. Ohjeista minikielen kehittäjiä lisäämään pikku hiljaa vihjeitä esittelemällä sääntöjä tai sanastoa yksi kerrallaan, kunnes muut arvaavat merkityksen.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

KESTO	5 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	parikeskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kielitietoisuus

1. Pyydä oppijoita jatkamaan työskentelyä saman parin kanssa.
2. Ohjeista parit vastaamaan oppijan kortin kysymyksiin kohdekielellä:
 - Mitä uutta opin kohdekielestä?
 - Mikä minikielistä oli suosikkini?
 - Miten muuttaisin kohdekieltä, jos saisin päättää?

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISUT

- **Englannin kielen väärä väittäjä: You can freely change word order in English without changing the meaning.**
 - Englannissa sanajärjestys on hyvin tärkeä, koska se kertoo, kuka tekee mitäkin. Jos sanajärjestystä muuttaa, lauseen merkitys voi muuttua kokonaan tai lause voi muuttua epägrammaattiseksi.
- **Espanjan kielen väärä väittäjä: El español es lengua oficial solamente en Europa y en América Latina.**
 - Väite on väärin, koska espanja on virallinen kieli myös Afrikassa, nimittäin Päiväntasaajan Guineassa, joka kuuluu 20 virallisen espanjankielisen maan joukkoon.
- **Ruotsin väärä väittäjä: Det svenska språket förändras så långsamt att nya ord nästan aldrig godkänns i ordböckerna.**
 - Väite on väärin, koska ruotsin kieli muuttuu jatkuvasti, ja uusia sanoja otetaan käyttöön ja lisätään sanakirjoihin säännöllisesti.
- **Ranskan kielen väärä väittäjä: En français, l'imparfait se forme en prenant l'infinitif du verbe et en ajoutant les terminaisons -ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient.**
 - Väite on väärin, koska imperfektimuodot muodostetaan indikatiivin preesensin nous-persoonamuodon verbin vartalosta, ei infinitiivistä, esim. nous parl/ons → nous parlions.
- **Suomen kielen väärä väittäjä: Suomi on täysin kirjain-äännevastaava kieli.**
 - Suomi on melko foneettinen kieli muttei täysin, koska tietyt äänneyhdistelmät, esimerkiksi ng, eivät vastaa kirjoitustasua.
- **Saksan kielen väärä väittäjä: Deutsch gehört zur romanischen Sprachfamilie, wie Französisch und Spanisch.**
 - Saksa kuuluu germaanisen kieliryhmään.

MINIKIELEN ESIMERKKI

Kielen nimi	taaperosuomi	Maa, jossa kieltä puhutaan	taaperolandia
--------------------	--------------	-----------------------------------	---------------

Uudet kielioppisäännöt

- 1. Vaikeat konsonantit korvataan näin:
 - s → t
 - r → l
 - y → u
- Ei sijamuotoja
 - Kaikki sanat ovat perusmuodossa (nominatiivi).
 - Esim. ystävän → ystävä, taloon → talo
 - Verbit ovat aina sinä-käskymuodossa
 - mennä → mene
 - tulla → tule
- Monikko muodostetaan tuplaamalla sana
 - pallo → pallopallo
- Kieli on jatkuvasti muuttuva: suloisuus voittaa — jos taapero sanoisi sen niin, se on uusi muoto.
 - Kieli sallii pienen epäsäännöllisyyden.
 - Lapset saavat keksiä uudet sanat kieleen — ei uusia lainasanoja.

Sanasto

- perhe → pelhe
- kansa → kantta
- kesä → ketä
- siellä → tiellä
- hyttynen → huttunen
- kyykäärme → kuukäälme

Esimerkkiteksti

Ole pelhe kantta ketä mökki. Näe tiellä huttunenhuttunen ja kuukäälme.
Olimme perheen kanssa kesällä mökillä. Näin siellä hyttysiä ja kyykäärmeen.

Selitys

Halusimme tehdä kielestä lapsenomaisen ja helposti ääntyvän, joten yksinkertaistimme sanoja ja muutimme vaikeita äänneitä pehmeämmiksi. Käskymuoto tekee verbeistä helppoja ja suorita, ja monikko muodostuu toistamalla sana, koska toisto on tyypillinen piirre taaperon puheessa.

Salakielen murtaminen

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Opettaja jakaa teidät ryhmiin ja teillä on viisi minuuttia aikaa ratkaista, mikä alla olevan taulukon väittämistä on väärin.
2. Kun opettaja antaa luvan, käykää kirjoittamassa väärä väittämä taululle ja alleviivatkaa siitä kohta, joka on väärin.

Suomen kielessä ei ole kieliopillista sukupuolta.	
Suomen kielessä on 15 sijamuotoa.	
Suomi on täysin kirjain-äännevastaava kieli.	
Suomen kielessä voi olla jopa 8 peräkkäistä vokaalia yhdessä sanassa.	
Suomen kielessä ei ole tulevaa aikamuotoa.	

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Luo oma suomen kieleen pohjautuva minikieli.
2. Mieti parin kanssa, mihin suomen kielen osa-alueeseen minikieli perustuu:
 - o ääntäminen
 - o kielioppi
 - o sanasto.
3. Täytä kielen tiedot, säännöt ja esimerkit alla olevaan taulukkoon.

Kielen nimi	Maa, jossa kieltä puhutaan
Uudet kielioppisäännöt	
Sanasto	
Esimerkkiteksti	
Selitys	

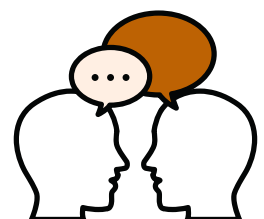
OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. **Esittele parisi kanssa omalla vuorollasi minikielenne esimerkkiteksti luokalle.**
 - Kirjoittakaa esimerkkiteksti muille näkyviin opettajan ohjeiden mukaisesti.
2. **Luokka yrittää arvata, mitä tekstissä lukee.**
3. **Lisätkää pikku hiljaa vihjeitä esittelemällä sääntöjä tai sanastoa yksi kerrallaan, kunnes luokka arvaa esimerkkitekstin merkityksen.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. **Vastaa parin kanssa alla oleviin kysymyksiin suomeksi:**
 - **Mitä uutta opin suomen kielestä?**
 - **Mikä minikielistä oli suosikkini?**
 - **Miten muuttaisin suomen kieltä, jos saisin päättää?**

Arjen esteet

KESTO	15 + 30 + 20 + 10	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	sosiaalinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • oppia asettumaan toisen asemaan • pohtia, miten erilaiset rajoitteet vaikuttavat arkeen ja osallisuuteen • ymmärtää, että jokaisella on oikeus osallistua yhteiskuntaan ja arjen toimintoihin yhdenvertaisesti riippumatta toimintakyvystä 	<ul style="list-style-type: none"> • oppia uutta sanastoa ja keskustelemaan saavutettavuudesta ja arjen esteistä kohdekielellä • oppia antamaan ohjeita ja neuvoja kohdekielellä 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Etsi oppijoiden ikätasolle ja kielitaitotasolle sopiva n. 10–15 minuutin video (ks. kielitaitotehtävä). • Tutustu kuvailutulkkaukseen. • Tutustu <u>turvallisemman tilan periaatteisiin kielten opetuksessa</u>. • Päätä ryhmällesi sopivat oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävän rajoitteet ja tehtävät. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • kirjoitusvälineet • valkotaulu tai sähköinen alusta (esim. Padlet) • tehtävärekvisiitat (ks. oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävä) 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 min	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pienryhmiin.
2. Ohjeista oppijat keskustelemaan ryhmissä kohdekielellä seuraavista teemoista:
 - Onko elämässäsi ollut hetkiä, joissa sinulla on ollut jonkinlainen este tai rajoite etkä ole pystynyt tekemään asioita samalla tavalla kuin yleensä (esim. käsi kipsissä, ääni poissa)?
 - Tiedätkö yhtään elokuvaa tai tv-sarjaa, jossa jollain hahmoista on toimintarajoite tai vamma?
 - Onko näyttelijällä oikeasti tämä rajoite tai vamma?
 - Mitä mieltä olette siitä, että näyttelijät näyttelevät rooleissa, joissa hahmoilla on rajoitteita tai vammoja?
3. Auta tarvittaessa, jos oppijat tarvitsevat apua esimerkiksi sanastossa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	30 min	TEHTÄVÄMUOTO	video
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	kirjallinen

1. Valitse noin 10–15 minuutin video esitettäväksi oppijoille.
2. Esitä video ilman ääntä ja niin, että päällä on kuvailutulkkaukset kohdekielellä.
3. Keskustelkaa videon katsomisen jälkeen, miltä videon katsominen kuvailutulkkauksella tuntui. Voit pyytää oppijoita vastaamaan esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:
 - Oliko helppo seurata, kuka puhuu?
 - Välittyikö kaikki yhtä hyvin kuin äänien kanssa, esimerkiksi musiikki?
 - Oletko aiemmin katsonut kuvailutulkattuja ohjelmia tai elokuvia?

LISÄTIETOJA

Voit etsiä kotimaisia ja ulkomaisia ohjelmia Yle Areenasta, Elävästä arkistosta ja maksuttomasta MTV Katsomosta sekä maksuttomasta Ruutu-suoratoistopalvelusta tai koulukino.fi-sivustolta (Kopiosto 2025).

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 min	TEHTÄVÄMUOTO	simulaatio
TYÖMUOTO	paritehtävä	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pareihin ja ilmoita pareille heidän rajoitteensa.

- Rajoite koskee ensin toista oppijoista ja toinen toimii opastajana.
- Vaihtakaa roolit puolivälissä tehtävää.
- Lista rajoitteista löytyy opettajan kortin viimeiseltä sivulta.
- Voit jakaa kaikille pareille saman rajoitteen tai antaa jokaiselle parille eri rajoitteen.

2. Jaa oppijoille suoritettavaksi 1–3 tehtävää.

- Lista tehtävistä löytyy opettajan kortin viimeiseltä sivulta.
- Avustaja saa auttaa toista oppijaa vain kohdekieltä hyödyntämällä.

3. Pyydä oppijoita keskustelemaan jokaisen tehtävän jälkeen keskenään tehtävän haasteista.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 min	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat samoihin pienryhmiin kuin tunnin alussa.

2. Ohjeista oppijoita miettimään, miten kouluympäristön voisi tehdä saavutettavammaksi.

3. Pyydä ryhmiä kirjaamaan vähintään kaksi ehdotusta kohdekielellä koko luokan nähtäväksi valintasi mukaan joko luokan taululle tai sähköiselle alustalle (esim. Padlet).

ROOLIT JA TEHTÄVÄT

ROOLIT

- **Näkörajoite:** silmät sidotaan huivilla
- **Käyttörajoite käsissä:** toinen käsi sidotaan selän taakse
- **Liikkumisrajoite:** liikkuminen tuolilla istuen
- **Kuulorajoite:** korvatulpat tai vastamelukuulokkeet
- **Hienomotoriikan rajoite:** paksut hanskat kädessä
- **Kielirajoite:** ei saa puhua, vaan pitää viestiä elein tai kirjoittamalla

TEHTÄVÄT

- Kengännauhojen solmiminen
- Kirjoittaminen kynällä
- Veden kaataminen lasiin
- Tavaroiden nostaminen lattialta
- Tavaroiden järjestäminen penaaaliin tai reppuun
- Pienen palapelin kokoaminen
- Pienien esineiden (esim. nappien) poimiminen pöydältä
- Kävely luokassa esteiden yli/ali
- Ulkovaatteiden pukeminen

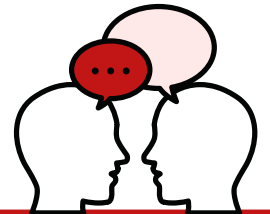

Arjen esteet

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Pohtikaa ryhmissä seuraavia kysymyksiä suomeksi:

- Onko elämässäsi ollut hetkiä, joissa sinulla on ollut jonkinlainen este tai rajoite etkä ole pystynyt tekemään asioita samalla tavalla kuin yleensä (esimerkiksi käsi kipsissä, ääni poissa)?
- Tiedätkö yhtään elokuvaa tai tv-sarjaa, jossa jollain hahmoista on toimintarajoite tai vamma?
- Onko näyttelijällä oikeasti tämä rajoite tai vamma?
- Mitä mieltä olette siitä, että näyttelijät näyttelevät rooleissa, joissa hahmoilla on rajoitteita tai vammoja?

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Katso opettajan esittämä video kuvailutulkkauksella.

2. Keskity videon seuraamiseen ja pohdi:

- Miltä tuntuu katsoa videota ilman ääniä?
- Mikä on erilaista tai samanlaista?

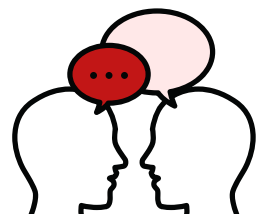
OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Jakautukaa pareihin opettajan ohjeiden mukaan.
2. Saatte opettajalta rajoitteen ja tehtäviä, jotka teidän pitää tehdä rajoitteesta huolimatta.
3. Ensin toinen pareista suorittaa tehtävät ja toinen auttaa suullisesti suomeksi tarpeen mukaan.
4. Suorita opettajan määräämät tehtävät huolellisesti ja parhaiden kykyjesi mukaisesti.
5. Muista, että tehtävän tarkoitus on lisätä ymmärrystä ja empatiaa. Toimi kunnioittavasti sekä itseäsi että muita kohtaan. Älä naura, vähättele tai matki toisten suorituksia. Jokainen kokemus on erilainen, ja kaikkien tunteita tulee kunnioittaa.
6. Vaihtakaa roolit ja tehkää samat tehtävät.
7. Keskustelkaa tehtävistä avoimesti mutta arvostavasti.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Mieti pienryhmässä, miten kouluympäristön voisi tehdä saavutettavammaksi.
2. Kirjaa vähintään kaksi ehdotusta suomen kielellä koko luokan nähtäväksi opettajan ohjeistuksen mukaan.

Demokraattinen talous

KESTO	20 + 30 + 30 + 10	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	taloudellinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää talousjärjestelmän vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin ja ympäristöön• harjoitella kriittistä ajattelua ja eettistä pohdintaa• ymmärtää globaalien ilmiöiden ja paikallisten ratkaisujen yhteyksiä	<ul style="list-style-type: none">• laajentaa talouteen liittyvää sanastoa• harjoittaa argumentointia ja mielipiteen ilmaisua• kokeilla visuaalista tuottamista• kehittää suullista kielitaitoa pitämällä esitelmä

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none">• Tulosta/tallenna oppijan kortti.• Päätä yksi kohdekielinen maa, jonka talousjärjestelmää tarkastelette.	<ul style="list-style-type: none">• oppijan kortti• äänestysliput• julistepohja

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	infograafi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	taloussanasto

1. Valitse helppokäyttöinen ohjelma, jolla oppijat voivat tehdä infograafin kohdemaan talousjärjestelmästä.
2. Päätä yksi kohdekielinen maa, jonka talousjärjestelmää tarkastelette.
3. Jaa oppijat pareiksi ja ohjeista pareja etsimään tietoa kohdemaan talousjärjestelmästä hyödyntäen hakukoneita ja tekoälyä.
4. Pyydä pareja tekemään tiedoista infograafi käyttäen sopimaanne ohjelmaa.
5. Kohdemaan talousjärjestelmästä olisi hyvä etsiä vastaukset seuraaviin kysymyksiin:
 - Kuka omistaa tehtaat, maat, yritykset?
 - Miten tuloja ja varallisuutta jaetaan?
 - Miten verotus toimii?
 - Tarjoaako järjestelmä sosiaaliturvaa (terveydenhuolto, koulutus)?
 - Miten työpaikat jaetaan/päätetään?
 - Miten talousjärjestelmä huomioi ympäristön?
 - Miten suhtaudutaan kansainväliseen kauppaan?
 - Kuka tekee taloudelliset päätökset?

LISÄTIETOJA

Infograafin tekemiseen voi käyttää esimerkiksi seuraavia ohjelmia: Canva, Piktochart, Google Slides tai Google Drawings

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Ohjeista oppijat muodostamaan pienryhmä toisen parin kanssa.
2. Kehota pareja esittelemään infograafinsa ryhmissä kohdekielellä ja sen jälkeen pohtimaan, miten maan talousjärjestelmää voisi parantaa.
 - Miten muuttaisin maan talousjärjestelmää?
3. Pohdinnan jälkeen, pyydä oppijoita kehittämään uusi talousjärjestelmä kohdemaalle täyttämällä oppijan kortin viimeisen sivun äänestyslapuille heidän mielestään parhaat talousjärjestelmän vaihtoehdot.
 - Ideoinnissa voidaan hyödyntää tekoälyä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

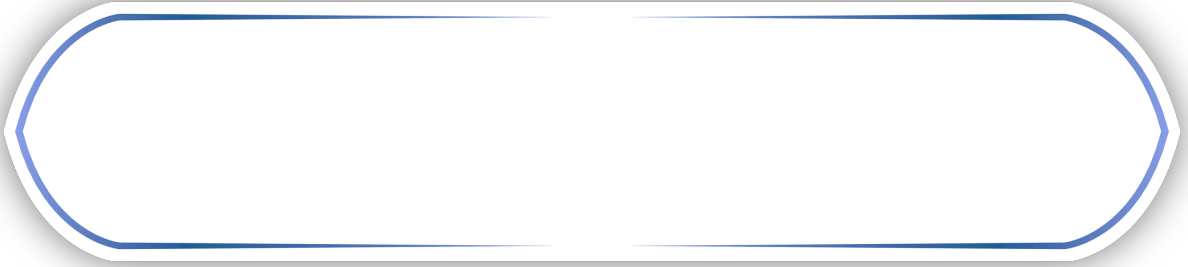
KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kansalaiskokous
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	suullinen

1. Järjestä luokan kanssa äänestys uudesta talousjärjestelmästä.
2. Jaa kaikille oppijoille äänestyslaput.
 - Voit tulostaa viimeisen sivun lappuja tai leikata paperista äänestyslippuja.
3. Pyydä ryhmiä ehdottamaan äänestettävät vaihtoehdot seuraaviin kohtiin:
 - 1. Omistajuus ja tuotantovälineet
 - 2. Tulojen ja varallisuuden jakautuminen
 - 3. Verotus
 - 4. Sosiaaliturva ja hyvinvointipalvelut
 - 5. Työn organisointi
 - 6. Ympäristö ja kestävyys
 - 7. Kansainvälinen kauppa
 - 8. Demokratia ja päätöksenteko taloudessa
4. Kirjaa äänestysvaihtoehdot kaikkien oppijoiden näkyville.
5. Pyydä jokaista oppijaa äänestämään jokaista kohtaa lapuilleen.
6. Kerää laput ja laskekaa äänet.
 - Voit pyytää oppijoita auttamaan äänten laskussa määräämällä vaalivirkailijoita.
7. Täytä julistepohjaan äänestyksen tulokset. Nimetkää talousjärjestelmä lopuksi yhdessä luokan kanssa.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Pyydä oppijoita tarkastelemaan luokan yhteistä demokraattisesti äänestettyä talousjärjestelmää ja pohtimaan alkuperäisissä ryhmissä kohdekielellä:
 - Onko työn organisointi reilua?
 - Luoko uusi järjestelmä varallisuuseroja?
 - Miten järjestelmä huomioi ympäristön?
 - Tuntuuko järjestelmä sinusta oikeudenmukaiselta ja tasa-arvoiselta?
 - Voisitko kuvitella eläväsi tällaisessa talousjärjestelmässä?

1.

5.

2.

6.

3.

7.

4.

8.

1

2

1

2

3

4

3

4

5

6

5

6

7

8

7

8

1

2

1

2

3

4

3

4

5

6

5

6

7

8

7

8

1

2

1

2

3

4

3

4

5

6

5

6

7

8

7

8

Demokraattinen talous

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Etsi parin kanssa tietoa Suomen talousjärjestelmästä hyödyntäen hakukoneita ja tekoälyä.
2. Tee parin kanssa infograafi maan talousjärjestelmästä.
3. Etsi vastaus ainakin seuraaviin kysymyksiin:
 - Kuka omistaa tehtaat, maat, yritykset?
 - Miten tuloja ja varallisuutta jaetaan?
 - Miten verotus toimii?
 - Tarjoaako järjestelmä sosiaaliturvaa (terveydenhuolto, koulutus)?
 - Miten työpaikat jaetaan?
 - Miten talousjärjestelmä huomioi ympäristön?
 - Miten suhtaudutaan kansainväliseen kauppaan?
 - Kuka tekee taloudelliset päätökset?

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Muodostakaa parin kanssa ryhmä toisen parin kanssa.
2. Esitelkää tekemänne infograafi toiselle parille suomeksi.
3. Pohtikaa, miten maan talousjärjestelmää voisi parantaa:
 - Miten muuttaisin maan talousjärjestelmää?
4. Kehittäkää pohdinnan jälkeen Suomelle uusi talousjärjestelmä:
 - Miettikää vastaus oppijan kortin viimeisen sivun kahdeksaan kysymykseen.
 - Voitte säilyttää alkuperäisestä taloudesta osia tai kehittää täysin uuden talousjärjestelmän. Uarmistakaa kuitenkin, että ratkaisut ovat järkeviä Suomen kannalta.
 - Täyttäkää äänestyslapuille päätöksenne koskien uutta talousjärjestelmää.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Kertokaa opettajan johdolla ääneen luokalle ehdotukset uuden talousjärjestelmän kohtiin 1–8:

- **1. Omistajuus ja tuotantovälineet**
- **2. Tulojen ja varallisuuden jakautuminen**
- **3. Verotus**
- **4. Sosiaaliturva ja hyvinvointipalvelut**
- **5. Työn organisointi**
- **6. Ympäristö ja kestävyys**
- **7. Kansainvälinen kauppa**
- **8. Demokratia ja päätöksenteko taloudessa**

2. Äänestätte seuraavaksi luokan kanssa yhteisestä talousjärjestelmästä. Äänestä omasta mielestäsi parasta vaihtoehtoa jokaiseen kohtaan.

- **Opettaja kirjaa kaikkien näkyville äänestettävät vaihtoehdot ryhmien ehdotusten perusteella.**

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

1. Tarkastelkaa luokan yhteistä demokraattisesti äänestettyä talousjärjestelmää ja pohtikaa ryhmissä suomeksi:

- **Onko työn organisointi reilua?**
- **Luoko uusi järjestelmä varallisuuseroja?**
- **Miten järjestelmä huomioi ympäristön?**
- **Tuntuuko järjestelmä sinusta oikeudenmukaiselta ja tasa-arvoiselta?**
- **Voisitko kuvitella eläväsi tällaisessa talousjärjestelmässä?**

1. Kuka omistaa tehtaat, maat, yritykset?

- **Vaihtoehdot:** valtio, yksityiset, yhteisöt, sekamalli, muu

2. Miten tuloja ja varallisuutta jaetaan?

- **Vaihtoehdot:** tasajako, työpanoksen mukaan, perustulo, muu

3. Miten verotus toimii?

- **Vaihtoehdot:** progressiivinen, tasavero, ei veroja, kulutusvero, muu

4. Tarjoaako järjestelmä sosiaaliturvaa (terveydenhuolto, koulutus)?

- **Vaihtoehdot:** julkinen, yksityinen, sekamalli, ei sosiaaliturvaa, muu

5. Miten työpaikat jaetaan?

- **Vaihtoehdot:** oma valinta, valtio tai tekoäly päättää, arvotaan, muu

6. Miten talousjärjestelmä huomioi ympäristön?

- **Vaihtoehdot:** tiukat säännökset, vapaaehtoiset toimet, ei rajoituksia, muu

7. Miten suhtaudutaan kansainväliseen kauppaan?

- **Vaihtoehdot:** avoin kauppa, protektionismi, alueelliset sopimukset, ei kauppaa, muu

8. Kuka tekee taloudelliset päätökset?

- **Vaihtoehdot:** edustuksellinen demokratia, suora demokratia, teknokraatit, yritykset, muu

1	
---	--

2	
---	--

3	
---	--

4	
---	--

5	
---	--

6	
---	--

7	
---	--

8	
---	--

Kestävää matkailua

KESTO	30 + 20 + 30 + 10	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	taloudellinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none">• pohtia massaturismin taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia• harjoitella kriittistä ajattelua• ymmärtää, miten massaturismi kasvattaa taloutta mutta vaikuttaa samalla paikallisten ihmisten arkeen	<ul style="list-style-type: none">• oppia ja aktivoida talouteen ja turismiin liittyvää sanastoa• kehittää suullista ja kirjallista kielitaitoa• harjoitella mielipiteen ilmaisemista kohdekielellä	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none">• Tulosta/tallenna oppijan kortti.	<ul style="list-style-type: none">• oppijan kortti• virtuaalinen seinä (esim. Padlet)• kirjoitusvälineet• kartonkilappuja	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tiedonhaku
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	sanasto

1. Pyydä oppijoita etsimään kohdekielinen uutisteksti tai -video, joka käsittelee turismin haittoja ja hyötyjä.
2. Pyydä oppijoita lukemaan teksti tai katsomaan video ja tekemään oppijan korttiin muistiinpanoja uutisessa esiin nostetuista haitoista ja hyödyistä.
3. Luo virtuaalinen seinä (esim. Padlet), jossa on kaksi pääkategoriaa: turismin haitat ja turismin hyödyt.
4. Pyydä oppijoita lisäämään alustalle turismin haittoja ja hyötyjä ja (jos mahdollista) raahaamaan lisätty laatikko oikean pääkategorian ympärille.
5. Kun oppijat ovat lisänneet alustalle haitat ja hyödyt, lisää vielä yksi pääkategoria "talous".
6. Miettikää yhdessä, mitkä hyödyistä ja haitoista siirretään tämän otsikon ympärille.

LISÄTIETOJA

Tehtävän voi tehdä myös posterina isolle paperiarkille.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	argumentointi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	mielipiteen ilmaisu

1. Jaa oppijat pareiksi.
2. Pyydä pareja pohtimaan turismin taloudellisia vaikutuksia oppijan laatikon aiheiden avulla tai keksimällä aiheet itse.
 - Pyydä pareja valitsemaan vähintään viisi aihetta.
 - Ohjeista pareja tekemään muistiinpanoja.
3. Pyydä pareja keksimään jokaiseen aiheeseen puoltavia ja vastustavia argumentteja käyttämällä apuna oppijan kortin mielipiteen ilmaisukeinoja.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	väittely
TYÖMUOTO	ryhmätö	KIELITAITO	mielipiteen ilmaisu

- Käykää yhdessä läpi oppijan kortin turvallisemman tilan periaatteet ja sopikaa väittelyn säännöt.
- Valitkaa yhdessä kaupunki tai alue, jossa puhutaan kohdekieltä (esim. Barcelona tai Pariisi).
 - Voitte hyödyntää lämmittelytehtävän kaupungeja tai alueita.
- Jaa luokka kahteen ryhmään:
 - Toinen ryhmä on turismia vastustavat kaupunkilaiset.
 - Toinen ryhmä on esimerkiksi kaupunginvaltuusto, joka kannattaa turismia.
 - Väittelyn tulisi keskittyä taloudellisiin näkökulmiin.
- Anna oppijoille 10 minuuttia aikaa valmistautua väittelyyn kielitaitotehtävän muistiinpanojen avulla.
- Aloita ryhmäväittely ja varmista turvallinen tila kaikille osallistujille.

LISÄTIETOJA

Luokan voi jakaa tarvittaessa kolmeen ryhmään, jolloin kolmas ryhmä toimii väittelyn moderaattorina.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kestävä valinta
TYÖMUOTO	yksilötö	KIELITAITO	mielipiteen ilmaisu

- Jaa kaikille oppijoille kartonkilaput ja pyydä heitä kirjoittamaan kohdekielellä, miten he voisivat turisteina vaikuttaa positiivisesti kohdemaan talouteen.
- Kerää laput ja aseta ne ympäri luokan pöytiä.
- Pyydä oppijoita kiertämään, lukemaan laput ja seisomaan lähelle sitä lappua, jonka he ovat omassa elämässään jo toteuttaneet matkustellessaan Suomessa tai kohdekielisessä maassa.
 - Jos oppijalla on vaikeuksia valita vain yksi lappu, hän voi valita itselleen tärkeimmän.

LISÄTIETOJA

Oppija voi myös valita lapun, jonka hän haluaisi tai pystyisi toteuttamaan parhaiten.

Kestävää matkailua

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Etsi suomenkielinen uutisteksti tai -video, joka käsittelee turismin haittoja ja hyötyjä.
2. Lue teksti tai katso video.
3. Tee muistiinpanoja uutisessa esiin nostetuista haitoista ja hyödyistä.
4. Avaa opettajan tekemä virtuaalinen seinä.
5. Lisää haitat ja hyödyt oikean otsikon ympärille.
6. Miettikää yhdessä, mitkä haitoista ja hyödyistä liittyvät talouteen.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

**julkinen liikenne ja ruuhkat – kaupat – paikallisten ostovoima – asuntojen
saatavuus – rikollisuus – infrastruktuuri – työpaikat – valtion talous –
ympäristönsuojelu – kierrätys ja luonnonvarat – kulttuuritietoisuus**

- 1. Pohdi parin kanssa turismin taloudellisia vaikutuksia.**
- 2. Valitkaa aiheet yllä olevasta laatikosta tai keksikää omia aiheita.**
 - **Valitkaa vähintään 5 aiheet.**
 - **Tehkää muistiinpanoja viimeisen sivun viivapaperille.**
- 3. Keksikää jokaiseen aiheeseen puoltavia ja vastustavia argumentteja.**
- 4. Käyttäkää apuna alla olevan laatikon mielipiteen ilmaisukeinoja.**

Mielipiteen ilmaisu Minusta... Olen sitä mieltä, että... Minusta tuntuu, että...	
Samaa mieltä Olen samaa mieltä siitä, että... Olet oikeassa siinä, että...	Eri mieltä Olen eri mieltä, koska... En ole täysin samaa mieltä, koska...
Osittain samaa mieltä Mielenkiintoinen ajatus, mutta... Olen osittain samaa mieltä, mutta...	Osittain eri mieltä Kyllä, mutta... Näin voi olla, mutta...

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Käykää läpi turvallisemman tilan periaatteet ja sopikaa väittelyn säännöt.
2. Valitkaa luokan kanssa kaupunki tai alue, jossa puhutaan suomea, esimerkiksi Rovaniemi.
 - Voitte hyödyntää lämmittelytehtävän kaupunkia tai aluetta.
3. Jakautukaa kahteen ryhmään:
 - Toinen ryhmä on turismia vastustavat kaupunkilaiset.
 - Toinen ryhmä on esimerkiksi kaupunginvaltuusto, joka kannattaa turismia.
4. Rakentakaa perusteltuja argumentteja, jotka käsittelevät massaturismia taloudellisesta näkökulmasta ja ottavat huomioon toisen osapuolen argumentit.
 - Hyödyntäkää kielitaitotehtävässä tekemiänne muistiinpanoja.
5. Aloittakaa väittely.

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET VÄITTELYLLE

- Kunnioita muita. Älä arvostele, pilkkaa tai halvenna kenenkään ulkonäköä tai ylläpidä stereotyyppioita.
- Anna tilaa. Pyri huolehtimaan siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua väittelyyn.
- Kuuntele ja opi. Ota vastaan uudet aiheet ja näkökulmat.
- Rohkaise muita puhumaan. Muilla voi olla erilaisia ääntämistapoja tai he voivat tehdä virheitä. Varmista, että kaikki voivat ilmaista itseään ilman pelkoa pilkasta tai arvostelusta.
- Kannusta muita puhumaan rohkeasti suomeksi ja muista, että virheet ovat osa oppimisprosessia.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

1. Kirjoita opettajan jakamalle kartonkilapulle vastauksesi kysymykseen:
 - Miten voisit vaikuttaa positiivisesti talouteen matkustaessasi Suomessa?
2. Kierrä luokassa ja lue kaikkien tekemät laput.
3. Asetu seisomaan lähelle sitä lappua, jonka olet toteuttanut matkustaessasi Suomessa.

Väittely tulevaisuudesta

KESTO	15 + 20 + 40 + (15)	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	holistinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää kestäväen kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen liittyviä esteitä ja mahdollisuuksia harjoitella kriittistä ajattelua ja eettistä pohdintaa ymmärtää globaalien ilmiöiden ja yksilöiden ratkaisujen välisiä yhteyksiä 	<ul style="list-style-type: none"> laajentaa kestäväen kehitykseen liittyvää sanastoa harjoittaa argumentointia, mielipiteen ilmaisua ja perustelua kehittää suullista kielitaitoa pitämällä puhe 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	mielipidejana
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	suullinen

1. Pyydä oppijoita tutustumaan ryhmissä kestävän kehityksen tavoitteisiin lukemalla tavoitteet ääneen kohdekielellä.
2. Kun ryhmät ovat valmiit, pyydä oppijoita nousemaan seisomaan ja asettumaan luokan keskelle.
3. Ohjeista oppijat liikkumaan luokkahuoneessa ohjeiden mukaisesti:
 - Jos he uskovat, että väittämä on totta, he menevät oikealle puolelle luokkaa.
 - Jos he uskovat, että väittämä on tarua, he menevät vasemmalle puolelle.
4. Lue ääneen viimeisen sivun väittämät, jotka liittyvät kestävään kehitykseen.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	mielipiteen ilmaisu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Ohjeista oppijat harjoittelemaan ryhmissä mielipiteen ilmaisua kohdekielellä.
2. Pyydä oppijoita lukemaan esimerkkilauseet ääneen ja pohtimaan, mitä ne tarkoittavat.
3. Ohjeista oppijat vielä käymään läpi ryhmissä mielipiteen ilmaisu -laatikko.
 - Voitte tarkastella laatikkoa myös opettajajohtoisesti.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	vaikuttamispuhe
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Jaa oppijat kolmeen ryhmään: vastustajat, kannattajat ja arvioijat.
2. Pyydä oppijoita tutustumaan oman ryhmänsä tehtävään ja tekemään se.
3. Pyydä ryhmät pitämään puheensa järjestyksessä.

Ryhmä 1: vastustajat	Ryhmän tehtävänä on pohtia, miksi kestävyystavoitteet ovat vaikeita toteuttaa. Kirjoittakaa pohdinnan perusteella lyhyt puhe (max. 5 minuuttia), jossa selitätte, miksi tavoitteet eivät ehkä toimi tai miksi ihmiset eivät halua noudattaa niitä.
Ryhmä 2: kannattajat	Ryhmän tehtävänä on pohtia, miksi kestävyystavoitteet ovat tärkeitä ja mahdollisia toteuttaa. Kirjoittakaa pohdinnan perusteella lyhyt puhe (max. 5 minuuttia), jossa selitätte, miksi tavoitteet kannattaa saavuttaa ja mitä hyötyä niistä on.
Ryhmä 3: arvioijat	Ryhmän tehtävänä on ottaa selvää, miten hyvin kestävyystavoitteet ovat toteutuneet eri maissa. Sen jälkeen ryhmä kuuntelee ryhmien 1 ja 2 puheet tarkasti. Kirjatkaa ylös, mitkä perustelut olivat vakuuttavia. Lopuksi kertokaa, kumpi ryhmä vakuutti teidät ja miksi.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	mielipiteen ilmaisu

1. Pyydä oppijoita kirjoittamaan vastaukset oppijan kortin kysymyksiin.
2. Pyydä oppijoita valitsemaan yksi heille tärkeä kestävyystavoite ja kirjoittamaan lyhyt perustelu, miksi tavoite on hänelle tärkeä.
3. Pyydä oppijoita kirjoittamaan oppijan kortin laatikoihin kuusi uutta sanaa tai fraasia, jotka liittyvät kestävään kehitykseen tai väittelyyn.

LISÄTIETOJA

Tämän tehtävän voi antaa myös kotitehtäväksi.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN VÄITTÄMÄT

- 1. Kaikki muovit voidaan kierrättää.**
- 2. Kestävän kehityksen tavoitteita (SDG) on 17.**
- 3. Ilmastonmuutos ei vaikuta eläimiin.**
- 4. Kestävä kehitys tarkoittaa vain ympäristön suojelua.**
- 5. Köyhyyden vähentäminen on osa kestävästä kehityksestä.**
- 6. Vain rikkaat maat voivat toteuttaa SDG-tavoitteita.**
- 7. Jokainen voi vaikuttaa kestävään kehitykseen omilla valinnoillaan.**
- 8. SDG-tavoitteet koskevat vain hallituksia, eivät yksittäisiä ihmisiä.**
- 9. Koulutus on yksi kestävästä kehityksestä.**
- 10. Kestävä kehitys tarkoittaa, että tulevat sukupolvet voivat elää hyvin.**

Väittely tulevaisuudesta

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Tutustukaa ryhmässä kestävän kehityksen tavoitteisiin lukemalla tavoitteet ääneen.
2. Kun olette tutustuneet tavoitteisiin, osallistu mielipidejanatehtävään.
3. Liiku luokkahuoneessa väittämien mukaisesti:
 - Jos uskot, että väittämä on totta, mene oikealle puolelle luokkaa.
 - Jos uskot, että väittämä on tarua, mene vasemmalle puolelle luokkaa.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

17 TAVOITETTA MAAILMAN MUUTTAMISEKSI

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Harjoittelkaa ryhmissä mielipiteen ilmaisua suomeksi.

2. Lukekaa alla olevat lauseet ääneen suomeksi ja varmistakaa, että ymmärrätte niiden merkityksen.

- *Meidän mielestämme kestävyystavoitteet ovat tärkeitä, koska ne suojelevat ympäristöä.*
- *Uskomme, että tavoitteet ovat toteutettavissa, sillä monet maat tekevät jo töitä niiden eteen.*
- *Ajattelemme, että ihmiset tarvitsevat enemmän tietoa, jotta he voivat toimia kestävämmiin.*
- *Meidän ryhmämme mielestä kestävän kehityksen tavoite numero 13 on tärkein, koska ilmastonmuutos vaikuttaa kaikkiin.*

3. Tarkastele alla olevaa mielipiteen ilmaisu -laatikkoa.

Mielipiteen ilmaisu

Minusta...

Olen sitä mieltä, että...

Minusta tuntuu, että...

Uskon, että...

Ajattelen, että...

Samaa mieltä

Olen samaa mieltä siitä, että...

Olet oikeassa siinä, että...

Olet täysin oikeassa, sillä...

Eri mieltä

Olen eri mieltä, koska...

En ole täysin samaa mieltä, koska...

Olen täysin eri mieltä, koska...

Osittain samaa mieltä

Mielenkiintoinen ajatus, mutta...

Olen osittain samaa mieltä, mutta...

Olen samaa mieltä asiasta X, mutta...

Osittain eri mieltä

Kyllä, mutta...

Näin voi olla, mutta...

Olen eri mieltä asiasta X, mutta...

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

I. Kirjoita lyhyt vastaus seuraaviin kysymyksiin suomeksi.

Mitä uutta opin kestävävyystavoitteista?

.....
.....
.....

Oliko helpompaa puolustaa vai vastustaa tavoitteita? Miksi?

.....
.....
.....

Minkä ryhmän puhe vakuutti minut parhaiten? Miksi?

.....
.....
.....

2. Valitse yksi kestävyystavoite, joka on sinulle tärkeä. Kirjoita lyhyt perustelu, miksi juuri tämä tavoite on sinulle tärkeä.

TAVOITE

.....
.....
.....
.....
.....

3. Kirjoita laatikkoihin kuusi oppimaasi sanaa tai fraasia, jotka liittyvät kestävään kehitykseen tai väittelyyn.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EKKO

TURUN
YLIOPISTO

KONEEN SÄÄTIÖ